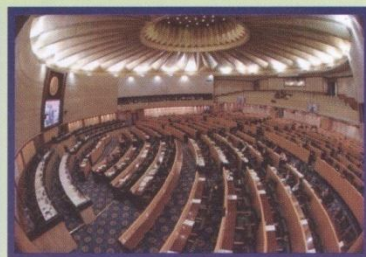
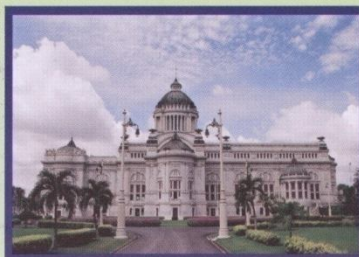
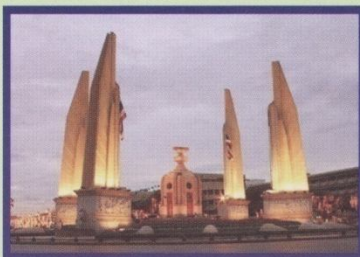

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(เล่ม ๑ บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ความเป็นมาและสาระสำคัญ และข้อมูลประกอบการพิจารณา)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๕/๒๕๖๑

วันพฤหัสบดีที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑

อ.พ. ๔๙/๒๕๖๑

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยโดยมีหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติ ดังนี้

ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

เหตุผล

โดยที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง และผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น หรือกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษจะมาโดยวิธีอื่นก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย โดยคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ จึงสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.
มีเนื้อหาทั้งสิ้น ๑๐ หมวด รวมจำนวน ๑๔๑ มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. กำหนดบทนิยามศัพท์เกี่ยวกับ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” “สภาท้องถิ่น” “ผู้บริหารท้องถิ่น” “หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่น” “คณะกรรมการการเลือกตั้ง” “ผู้ตรวจการเลือกตั้ง” “ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด” “นายอำเภอ” “เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง” “ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” “ผู้สมัคร” “ผู้ได้รับเลือกตั้ง” “การเลือกตั้ง” “วันเลือกตั้ง” “เขตเลือกตั้ง” “หน่วยเลือกตั้ง” “ที่เลือกตั้ง” “จังหวัด” “อำเภอ” “ตำบล” “ศาลากลางจังหวัด” และ “ที่ว่าการอำเภอ” (ร่างมาตรา ๔)

๒. กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบจัดการเลือกตั้งตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) มอบหมาย และกำหนดให้ทั้งกรณีที่ กกต. จัดการเลือกตั้งเองหรือกรณีที่หน่วยงานอื่นของรัฐซึ่งมีใช้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับมอบหมายให้จัดการเลือกตั้งแทน ต้องดำเนินการจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ส่วนกรณีที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น และลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือของหน่วยงานอื่นของรัฐหรือบุคคลอื่น ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

นอกจากนั้น ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการจัดการเลือกตั้งในเรื่องเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น และลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือของหน่วยงานอื่นของรัฐหรือบุคคลอื่น ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่จัดการเลือกตั้งร้องขอ (ร่างมาตรา ๕)

๓. กำหนดให้การแจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคล ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร เป็นการแจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารโดยชอบด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ เว้นแต่ได้กำหนดวิธีการแจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดไว้เป็นการเฉพาะก็ให้ดำเนินการตามวิธีการนั้น

ในกรณีที่พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้เรื่องใดต้องประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใด ที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

ในกรณีที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้บัญญัติวิธีการกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใดไว้เป็นการเฉพาะ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งโดยทำเป็นระเบียบประกาศ หรือคำสั่ง และกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่จะใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไปในราชกิจจานุเบกษา และให้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

(ร่างมาตรา ๖)

๕. กำหนดให้มีการให้ความคุ้มครองการปฏิบัติงานโดยสุจริตของ กกต. เจ้าหน้าที่ และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง มิให้ต้องรับผิดทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง (ร่างมาตรา ๗)

๕. กำหนดให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รักษาการตามกฎหมาย และกำหนดให้มีอำนาจออกระเบียบ ประกาศ ข้อกำหนด หรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย (ร่างมาตรา ๘)

๖. หมวด ๑ บททั่วไป (ร่างมาตรา ๑ - ร่างมาตรา ๑๗)

๖.๑ กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกผู้สมัครได้ไม่เกินจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้ง และให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ (ร่างมาตรา ๙)

๖.๒ กำหนดระยะเวลาในการจัดการเลือกตั้งกรณีสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นดำรงตำแหน่งครบวาระ และพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่นไว้ ดังนี้

๑) กรณีดำรงตำแหน่งครบวาระ ต้องจัดการเลือกตั้งภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นดำรงตำแหน่งครบวาระ

๒) กรณีพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่น ต้องจัดการเลือกตั้งภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่น

ยกเว้นกรณีที่วาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่ไม่ถึง ๑๘๐ วัน จะไม่จัดการเลือกตั้งก็ได้

นอกจากนี้ ได้กำหนดให้เริ่มนับสมาชิกภาพของผู้ได้รับเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างตั้งแต่วันเลือกตั้ง และให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหลืออยู่

โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมีคำสั่งให้ยื่นหรือขยายระยะเวลาให้มีการจัดการเลือกตั้งได้ตามความจำเป็นเมื่อมีเหตุการณ์พิเศษ โดยต้องระบุเหตุผลการมีคำสั่งนั้นด้วย (ร่างมาตรา ๑๐)

๖.๓ กำหนดให้หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา ๒๔ โดยความเห็นชอบของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ประกาศให้มีการเลือกตั้งตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และสถานที่อื่นตามที่เห็นสมควร ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

- ๑) วันเลือกตั้ง
 - ๒) วันรับสมัครเลือกตั้ง ซึ่งต้องให้มีการเริ่มรับสมัครไม่เกิน ๑๐ วัน นับแต่วันประกาศให้มีการเลือกตั้ง และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่า ๕ วัน
 - ๓) สถานที่รับสมัครเลือกตั้ง
 - ๔) จำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่จะมีการเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้ง
 - ๕) จำนวนเขตเลือกตั้ง ซึ่งต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับอำเภอหรือตำบลหรือเขตท้องที่ที่อยู่ภายในเขตเลือกตั้ง
 - ๖) หลักฐานการสมัครรับเลือกตั้ง
- ทั้งนี้ การกำหนดรายละเอียดดังกล่าวข้างต้นเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

(ร่างมาตรา ๑๑)

๖.๔ กำหนดให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรมีหน้าที่จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งจากทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ถูกต้องตามความจริง (ร่างมาตรา ๑๒)

๖.๕ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งทั้งหมด ยกเว้นค่าใช้จ่ายของคณะกรรมการการเลือกตั้งและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด แต่หากเป็นกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดให้มีการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นที่มีค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดให้การออกเสียงลงคะแนนสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นต้องใช้วิธีเดียวกันนั้นก็ได้ โดยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนนั้นตามมาตรา ๗๓

นอกจากนี้ ได้กำหนดให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้ไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามความจำเป็น (ร่างมาตรา ๑๓)

๖.๖ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับวิธีการและระยะเวลาในการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติฉบับนี้ นอกเหนือจากหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยที่ระเบียบดังกล่าวต้องไม่มีผลเป็นการตัดสิทธิหรือลงโทษบุคคลใด และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สุจริต และเที่ยงธรรม (ร่างมาตรา ๑๔)

๖.๗ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกประกาศให้ยื่นหรือขยายระยะเวลา หรืองดเว้นการดำเนินการที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ เฉพาะในกรณีที่สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่นั้น ทั้งนี้ เพื่อให้เหมาะสมแก่การดำเนินการเลือกตั้งใหม่ และให้เป็นไปโดยรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม (ร่างมาตรา ๑๕)

๖.๘ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้ง ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายหลังจากคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบเบื้องต้นแล้วมีเหตุอันควรเชื่อว่า ผลการเลือกตั้ง เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวนในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม ไม่ว่าจะมิใช่ผู้ร้องเรียนหรือไม่ ให้แล้วเสร็จและประกาศผลการเลือกตั้ง หรือจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ หรือดำเนินการอื่น ที่จำเป็นโดยเร็ว

ทั้งนี้ แม้ว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะได้ประกาศผลการเลือกตั้งไปแล้ว ก็ยังคงมีหน้าที่และอำนาจดำเนินการสืบสวน ไต่สวน หรือวินิจฉัย เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกตั้งนั้น เป็นไปโดยไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม

(ร่างมาตรา ๑๖)

๖.๙ กำหนดให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลที่ระบุว่าคำสั่งหรือคำวินิจฉัย ให้พ้นจากตำแหน่งเป็นไปโดยไม่ชอบไม่มีผลกระทบต่อการเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ดำเนินการให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างไปแล้ว ไม่ว่าจะเป็นกรณีที่ มีการสั่งหรือคำวินิจฉัยให้ผู้บริหารท้องถิ่น ประธานหรือรองประธานสภาท้องถิ่น หรือสมาชิก สภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด ทั้งนี้ เพื่อเป็นการรองรับผลการเลือกตั้งครั้งใหม่ ที่ได้ดำเนินการมาโดยชอบ (ร่างมาตรา ๑๗)

๗. หมวด ๒ เขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๘ - ร่างมาตรา ๒๓)

๗.๑ กำหนดหลักเกณฑ์ในการกำหนดเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิก สภาท้องถิ่นไว้ ดังนี้

๑) การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ให้ถือเขตเป็นเขตเลือกตั้ง ถ้าเขตใด มีจำนวนราษฎรตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง เกิน ๑๕๐,๐๐๐ คน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแบ่งเขตนั้นออกเป็นเขตเลือกตั้งตามจำนวน สมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่จะพึงมี โดยแต่ละเขตเลือกตั้งต้องมีจำนวนราษฎรใกล้เคียงกัน

๒) การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ถือเขตอำเภอเป็น เขตเลือกตั้ง ในกรณีที่อำเภอใดมีสมาชิกได้เกินกว่า ๑ คน ให้แบ่งเขตอำเภอเป็นเขตเลือกตั้ง เท่ากับ จำนวนสมาชิกที่จะพึงมีในอำเภอนั้น

๓) การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบล ให้แบ่งเขตเทศบาลเป็น ๒ เขตเลือกตั้ง การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมือง ให้แบ่งเขตเทศบาลเป็น ๓ เขตเลือกตั้ง การเลือกตั้งสมาชิก

สภาเทศบาลนครหรือการเลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพัทยา ให้แบ่งเขตเทศบาลหรือเขตเมืองพัทยา เป็น ๔ เขตเลือกตั้ง และต้องมีจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเท่ากันทุกเขตเลือกตั้ง

๔) การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ถือเขตหมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้ง เว้นแต่กฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

๕) การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้ถือเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเขตเลือกตั้ง เว้นแต่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

สำหรับวิธีการแบ่งเขตเลือกตั้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดไว้ตามมาตรา ๑๙

(ร่างมาตรา ๑๘)

๗.๒ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยต้องจัดให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้งใกล้เคียงกันมากที่สุด และพื้นที่ของแต่ละเขตเลือกตั้งต้องติดต่อกัน ยกเว้นกรณีก็ตามสภาพพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นทำให้ไม่อาจแบ่งเขตเลือกตั้งให้มีพื้นที่ติดต่อกันได้ จะกำหนดให้เขตเลือกตั้งมีพื้นที่ไม่ติดต่อกันเท่าที่จำเป็นก็ได้

ทั้งนี้ ในการกำหนดเขตเลือกตั้ง จะใช้แนวถนน ตรอก ซอย หรือแยกคลอง หรือแม่น้ำเป็นแนวเขตของเขตเลือกตั้งก็ได้

(ร่างมาตรา ๑๙)

๗.๓ กำหนดให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรมีหน้าที่แจ้งรายละเอียดของจำนวนราษฎรเป็นรายจังหวัด รายอำเภอ รายตำบล รายหมู่บ้าน รายเทศบาล รายองค์การบริหารส่วนตำบล และรายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบภายใน ๒๐ วัน นับแต่วันที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางประกาศจำนวนราษฎรทั้งประเทศ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการแบ่งเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๑๙

นอกจากนั้น ได้กำหนดให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่แจ้งกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเขตจังหวัด เขตอำเภอ เขตตำบล เขตหมู่บ้าน เขตเทศบาล เขตองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

(ร่างมาตรา ๒๐)

๗.๔ กำหนดให้ใช้เขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเขตเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น

(ร่างมาตรา ๒๑)

๗.๕ กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งที่จะพึงมีในแต่ละเขตเลือกตั้ง โดยกำหนดให้ทำเป็นประกาศและปิดไว้ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และสถานที่อื่นที่เห็นสมควร รวมทั้งให้จัดทำแผนที่แสดงเขตของหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งไว้โดยสังเขป ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๒๕ วัน (ร่างมาตรา ๒๒)

๗.๖ กำหนดหลักเกณฑ์ในการกำหนดหน่วยเลือกตั้งตามมาตรา ๒๒ โดยให้คำนึงถึงความสะดวกในการเดินทางมาใช้สิทธิเลือกตั้งของราษฎรไว้ ดังนี้

๑) ให้ใช้เขตหมู่บ้านเป็นเขตของหน่วยเลือกตั้ง ทั้งนี้ ในกรณีที่หมู่บ้านใดมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนน้อยจะให้รวมหมู่บ้านตั้งแต่ ๒ หมู่บ้านขึ้นไปเป็นหน่วยเลือกตั้งเดียวกันได้ สำหรับในเขตเทศบาล เขตเมืองพัทยา เขตกรุงเทพมหานคร หรือเขตชุมชนหนาแน่น อาจกำหนดให้ใช้แนวถนน ตรอก ซอย หรือแยก คลอง หรือแม่น้ำเป็นแนวเขตของหน่วยเลือกตั้งได้

๒) ให้ถือเกณฑ์จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งหน่วยเลือกตั้งละ ๑,๐๐๐ คน เป็นประมาณ แต่ถ้าเห็นว่าไม่เป็นการสะดวกหรือไม่ปลอดภัยในการไปลงคะแนนเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะกำหนดหน่วยเลือกตั้งเพิ่มขึ้นโดยให้มีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งน้อยกว่าจำนวนดังกล่าวก็ได้

นอกจากนี้ กำหนดให้ที่เลือกตั้งตามมาตรา ๒๒ ต้องเป็นสถานที่ที่ประชาชนเข้าออกได้สะดวกและมีป้ายหรือเครื่องหมายอื่นใดเพื่อแสดงขอบเขตบริเวณของที่เลือกตั้งตามลักษณะของท้องที่และภูมิประเทศไว้ด้วย และเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเพื่อความปลอดภัยของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะกำหนดที่เลือกตั้งนอกเขตของหน่วยเลือกตั้งก็ได้ แต่ต้องอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับหน่วยเลือกตั้งนั้น

(ร่างมาตรา ๒๓)

๘. หมวด ๓ การดำเนินการเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๒๔ - ร่างมาตรา ๓๖)

๘.๑ กำหนดให้หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อมีกรณีที่ต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่และอำนาจดังนี้

- ๑) รับสมัครเลือกตั้ง
- ๒) กำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง
- ๓) แต่งตั้งและจัดอบรมเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง
- ๔) ตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และดำเนินการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

๕) ดำเนินการเกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง

๖) ดำเนินการอื่นอันจำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง โดยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความเห็นชอบหน้าที่และอำนาจข้างต้นในเรื่อง ดังนี้

- ๑) การกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง
- ๒) การแต่งตั้งและจัดอบรมเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง และ
- ๓) การตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และดำเนินการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจแต่งตั้งปลัดจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอ เป็นผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแทนพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ในกรณีที่ปรากฏว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าอาจก่อให้เกิดความไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรมในการเลือกตั้ง หรือมีเหตุจำเป็นอื่นใด

กำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้บุคคลหรือคณะบุคคลเป็นผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ข้างต้นได้

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งและวรรคสี่

กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการเลือกตั้งมีหน้าที่จัดหาวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งและสนับสนุนการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(ร่างมาตรา ๒๔)

๔.๒ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

๑) แต่งตั้งจากข้าราชการและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดที่เป็นเขตเลือกตั้ง หรือในเขตอำเภอท้องที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นตั้งอยู่

๒) แต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดหรืออำเภอนั้น ซึ่งไม่ได้เป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ จำนวนไม่เกิน ๒ คน ด้วยก็ได้

๓) ห้ามแต่งตั้งจากข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น หรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดที่เป็นเขตเลือกตั้ง หรือในเขตอำเภอท้องที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นตั้งอยู่ ยกเว้นเป็นการแต่งตั้งเพื่อทำหน้าที่เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการแต่งตั้ง และจำนวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ทั้งนี้ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจมอบหมายให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นผู้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแทนได้

(ร่างมาตรา ๒๕)

๔.๓ กำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

๑) เสนอแนะและให้ความเห็นชอบการกำหนดหน่วยเลือกตั้ง ที่เลือกตั้ง และการแต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งของผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒) ตรวจสอบและให้ความเห็นชอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

๓) กำกับดูแลและอำนวยความสะดวกการเลือกตั้ง การลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง

๔) กำหนดสถานที่รวบรวมผลคะแนน และรวบรวมผลคะแนนของทุกหน่วยเลือกตั้ง และรายงานผลการเลือกตั้งต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

๕) ปฏิบัติการใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น หรือตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย

โดยกำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการหรือบุคคลหรือคณะบุคคลเป็นผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งได้ตามสมควร (ร่างมาตรา ๒๖)

๘.๔ กำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน ในเรื่องดังนี้

๑) คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง จำนวนไม่น้อยกว่า ๕ คน มีหน้าที่เกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนในที่เลือกตั้งและนับคะแนนของหน่วยเลือกตั้งแต่ละแห่ง

๒) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง จำนวนอย่างน้อย ๒ คน เพื่อทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการแต่งตั้ง การฝึกอบรม และการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งดังกล่าว

กำหนดให้กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ตรวจการเลือกตั้งที่พบเห็นว่า กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระทำการใดที่จะเป็นเหตุทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมหรือเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย แจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพิจารณาเปลี่ยนกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งได้ตามที่เห็นสมควร

(ร่างมาตรา ๒๗)

๘.๕ กำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๒๗ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้ เพื่อให้ครบตามจำนวนที่พึงมี โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้ง

กรณีที่ถึงเวลาเปิดการลงคะแนนเลือกตั้งในวันเลือกตั้งแล้ว มีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบจำนวน แต่มาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการประจำ

หน่วยเลือกตั้งที่ได้รับการแต่งตั้ง ได้กำหนดให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ได้ และให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้น รายงานให้อำนาจการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ เพื่อแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๒๗ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มเติมให้ครบจำนวนก่อนการนับคะแนนเลือกตั้ง

แต่ถ้าไม่มีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่เลยหรือมาแต่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ให้อำนาจการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งบุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๒๗ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น

โดยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

(ร่างมาตรา ๒๘)

๘.๖ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้ง จัดให้ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของอำนาจการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ได้กำหนดให้อำนาจการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจร้องขอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อมีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดนั้นช่วยเหลือในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้งได้

โดยกำหนดให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างซึ่งได้รับคำสั่งให้ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากผู้ว่าราชการจังหวัด มีหน้าที่ปฏิบัติตามที่อำนาจการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมาย

(ร่างมาตรา ๒๙)

๘.๗ กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายหรือสั่งการ รวมทั้งมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในการเลือกตั้งด้วย

นอกจากนี้ ได้กำหนดให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ จัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้งตามที่อำนาจการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้องขอด้วย

(ร่างมาตรา ๓๐)

๘.๘ กำหนดให้ผู้ที่พบการกระทำความผิดเกี่ยวกับกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ แจ้งต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง หรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง

สำหรับกรณีที่เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งตามมาตรา ๒๗ หรือเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง เป็นผู้พบการกระทำความผิดด้วยตนเอง กำหนดให้เจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่นั้นดำเนินการกล่าวโทษหรือดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้

กำหนดให้เจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง ซึ่งพบการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ในวันเลือกตั้งหรือได้รับแจ้งโดยมีพยานหลักฐานอันน่าเชื่อถือ และผู้กระทำความผิดยังปรากฏตัวอยู่ในบริเวณที่เลือกตั้งมีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวผู้กระทำความผิดส่งพนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไป โดยให้ถือว่าเป็นกรณีพบการกระทำความผิดซึ่งหน้า

(ร่างมาตรา ๓๑)

๘.๙ กำหนดให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจดำเนินการสอบสวนทันทีโดยไม่ต้องมีผู้มาร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ (ร่างมาตรา ๓๒)

๘.๑๐ กำหนดให้มีผู้ที่มีอำนาจสั่งให้ยุติหรือระงับการกระทำโดยไม่ชอบด้วยหน้าที่และอำนาจของข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ อันเป็นการกลั่นแกล้งผู้สมัคร หรือดำเนินการที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ดังนี้

๑) คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือ

๒) กรรมการการเลือกตั้ง หรือ

๓) ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือ

๔) คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย

โดยกำหนดให้กรรมการการเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำความผิดดังกล่าวข้างต้น มีอำนาจสั่งให้ระงับการกระทำนั้นได้ แล้วรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ

(ร่างมาตรา ๓๓)

๘.๑๑ กำหนดให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ได้แก่

๑) ผู้ตรวจการเลือกตั้ง

๒) ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

๓) ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔) กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕) ประธานกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

๖) กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

๗) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง

๘) ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

(ร่างมาตรา ๓๔)

๘.๑๒ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดค่าตอบแทนตามบัญชีค่าตอบแทนหรือมาตรฐานกลางในการจ่ายค่าตอบแทนซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดไว้ โดยคำนึงถึงหน้าที่และอำนาจความรับผิดชอบและความแตกต่างของปริมาณงานในการดำเนินการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทหรือแต่ละแห่งให้แก่บุคคลดังนี้

- ๑) กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๒) ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๓) นายอำเภอ
- ๔) กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง
- ๕) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง และ
- ๖) ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

(ร่างมาตรา ๓๕)

๘.๑๓ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รับผิดชอบการจัดพิมพ์ ควบคุมการพิมพ์ และกำหนดวิธีการจัดส่งบัตรเลือกตั้ง โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์และการจัดส่งบัตรเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (ร่างมาตรา ๓๖)

๙ หมวด ๔ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๓๗ - ร่างมาตรา ๔๗)

๙.๑ กำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี

๒) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี ในวันเลือกตั้ง

๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๑ ปี นับถึงวันเลือกตั้ง และ

๔) คุณสมบัติอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

สำหรับกรณีที่มีการย้ายทะเบียนบ้านออกจากเขตเลือกตั้งหนึ่งไปยังอีกเขตเลือกตั้งหนึ่งภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกัน อันทำให้บุคคลมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันน้อยกว่า ๑ ปี นับถึงวันเลือกตั้ง ให้บุคคลนั้นมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครั้งสุดท้ายเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๑ ปี

(ร่างมาตรา ๓๗)

๙.๒ กำหนดลักษณะต้องห้ามไม่ให้ใช้สิทธิเลือกตั้งไว้ ดังนี้

- ๑) เป็นบุคคลวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- ๒) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- ๓) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

- ๔) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่
๕) มีลักษณะอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

(ร่างมาตรา ๓๘)

๙.๓ กำหนดกรณีที่ไม่เป็นการตัดสิทธิเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) กรณีมีเหตุอันสมควรที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งเหตุดังกล่าวต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดภายใน ๗ วัน ก่อนวันเลือกตั้ง หรือภายใน ๗ วัน นับแต่วันเลือกตั้ง

๒) กรณีมีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจแจ้งเหตุอันสมควรที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ ภายใน ๗ วัน ก่อนวันเลือกตั้ง ให้ดำเนินการแจ้งตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

โดยกำหนดให้การแจ้งเหตุข้างต้นนี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิที่ผู้นั้นจะไปใช้สิทธิเลือกตั้ง กำหนดวิธีการแจ้งเหตุที่ผู้ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) จัดทำเป็นหนังสือหรือโดยวิธีการอื่น

๒) ยื่นต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งด้วยตนเอง หรืออาจมอบหมายให้บุคคลอื่นไปยื่นต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งแทน หรือ

๓) จัดส่งหนังสือชี้แจงเหตุนั้นทางไปรษณีย์ลงทะเบียน หรือแจ้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

ในกรณีที่บุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด พิจารณาแล้วเห็นว่า เหตุที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งนั้นมิใช่เหตุอันสมควร ให้แจ้งให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเหตุ

กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้รับแจ้งจากบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดว่า เหตุที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งนั้นมิใช่เหตุอันสมควร มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันเลือกตั้ง

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการแจ้งเหตุ วิธีการแจ้งเหตุทางอิเล็กทรอนิกส์ บุคคลที่จะรับแจ้งเหตุ สถานที่รับแจ้งเหตุ การพิจารณาการแจ้งเหตุ และการอุทธรณ์ โดยให้คำนึงถึงการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนด้วย รวมทั้งกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดรายละเอียดของเหตุที่ทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาของบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งด้วย (ร่างมาตรา ๓๙)

๙.๔ กำหนดให้บุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งเพื่อรับแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ประกาศรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและไม่ได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ หรือแจ้งเหตุดังกล่าวไว้แล้ว แต่เหตุนั้นมิใช่เหตุอันสมควร เมื่อครบระยะเวลา ๖๐ วัน นับแต่วันเลือกตั้ง (มาตรา ๔๐)

๙.๕ กำหนดกรณีการตัดสิทธิเลือกตั้งไว้ ดังนี้

กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและไม่ได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ หรือแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้ว แต่เหตุนั้นมิใช่เหตุอันสมควรไว้ ดังนี้

๑) สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น หรือสิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

๒) สิทธิสมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่น

๓) สิทธิเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

กำหนดให้ตัดสิทธิเลือกตั้งดังกล่าวเป็นระยะเวลาครั้งละ ๒ ปี นับแต่วันเลือกตั้งครั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หากในการเลือกตั้งครั้งต่อไปผู้นั้นไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอีก ให้นับเวลาการจำกัดสิทธิครั้งนี้โดยนับจากวันที่มิได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งครั้งใหม่ และหากกำหนดเวลาการจำกัดสิทธิครั้งก่อนยังเหลืออยู่เท่าใดให้กำหนดเวลาการจำกัดสิทธินั้นสิ้นสุดลง

(มาตรา ๕๑)

๕.๖ เมื่อได้มีการประกาศให้มีการเลือกตั้งแล้ว กำหนดให้ผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๑๒ ให้ถูกต้องตามความจริง และประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้โดยเปิดเผย ณ ศาลากลางจังหวัดหรือที่ว่าการอำเภอที่ตั้งอยู่ในเขตเลือกตั้งนั้น ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ที่เลือกตั้งหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง และสถานที่อื่นที่เห็นสมควรก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๒๕ วัน และแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้เจ้าบ้านทราบก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

กำหนดให้ผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่พบว่ามีการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งผิดพลาด หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการย้ายบุคคลใดเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ ทั้งก่อนหรือหลังจากได้มีการประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแล้ว รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเร็ว ในการนี้ ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่า กรณีดังกล่าวเป็นความจริง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคำสั่งให้แก้ไขหรือถอนชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้

(ร่างมาตรา ๕๒)

๕.๗ กำหนดวิธีดำเนินการในกรณีที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้านเห็นว่าตนหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของตนไม่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้าน แจ้งเป็นหนังสือต่อผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน

๒) กำหนดให้ผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับหนังสือจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้านแล้ว รับผิดชอบการตรวจสอบหลักฐาน

๓) กรณีที่ผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าผู้แจ้งหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำ

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการเพิ่มชื่อนั้นลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยเร็วและแจ้งให้ผู้แจ้งและเจ้าบ้านทราบ

๓) กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าผู้แจ้งหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นพร้อมทั้งแจ้งให้ผู้แจ้งและเจ้าบ้านทราบภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ

๔) กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าผู้แจ้งหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้มีคำสั่งเพิ่มชื่อนั้นลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและให้แจ้งไปยังผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเร็ว ในการนี้ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และแจ้งให้ผู้แจ้งหรือเจ้าบ้านทราบโดยเร็ว

(ร่างมาตรา ๔๓)

๔.๘ กำหนดวิธีดำเนินการในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ประกาศแล้วเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ดังนี้

๑) กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มีสิทธิยื่นคำร้องต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน เพื่อให้ถอนชื่อผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

๒) กำหนดให้ผู้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณา

๓) กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่า ผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีคำสั่งถอนชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบ

๔) กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายใน ๓ วัน นับแต่วันได้รับคำร้อง

๕) กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้มีคำสั่งถอนชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และให้นำความในมาตรา ๔๓ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

๖) กรณีที่เจ้าบ้านเห็นว่า บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งปรากฏชื่อบุคคลอื่นซึ่งไม่ได้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของตน เมื่อเจ้าบ้านหรือผู้ซึ่งเจ้าบ้านมอบหมายได้นำหลักฐานทะเบียนบ้านมาแสดงให้เห็นว่า ไม่มีชื่อบุคคลนั้นอยู่ในทะเบียนบ้าน ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การ

ปกครองส่วนท้องถิ่นหรือคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง มีคำสั่งถอนชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและแจ้งให้เจ้าบ้านหรือผู้ซึ่งเจ้าบ้านมอบหมายทราบโดยเร็ว

๗) กรณีผู้ที่ถูกถอนชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เนื่องจากคณะกรรมการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ตรวจสอบตามวรรคสอง หรือเจ้าบ้านเป็นผู้ตรวจสอบตามวรรคสาม ที่มีหลักฐานแสดงว่าตนเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สามารถยื่นคำร้องคัดค้านการถูกถอนชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ววินิจฉัยโดยเร็ว และกำหนดให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นที่สุดท้ายสำหรับการเลือกตั้งครั้งนั้น

(ร่างมาตรา ๔๔)

๙.๙ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้บันทึกเกี่ยวกับกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลใด และเป็นกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบคำพิพากษานั้นแล้วไว้ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เมื่อคดีถึงที่สุดแล้วได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการบันทึกหรือปรับปรุงการบันทึกเดิมให้สอดคล้องกับคำพิพากษาที่ถึงที่สุดนั้นด้วย (ร่างมาตรา ๔๕)

๙.๑๐ กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งต่อผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรเพื่อแก้ไขบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๑๒ ให้ถูกต้อง ในกรณีดังนี้

๑) กรณีที่มีการถอนชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง

๒) กรณีที่มีการถอนชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามมาตรา ๔๔ วรรคสอง หรือวรรคสาม

๓) กรณีการเพิ่มชื่อลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามมาตรา ๔๓ วรรคสอง

๔) กรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ตามมาตรา ๔๕

(ร่างมาตรา ๔๖)

๙.๑๑ กำหนดกรณีการห้ามย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ และกำหนดกรณีที่ให้สันนิษฐานว่าเป็นการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบด้วยไว้ ดังต่อไปนี้

๑) การย้ายบุคคล ตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไปซึ่งไม่มีชื่อสกุลเดียวกับเจ้าบ้านเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเลือกตั้งที่จะมีขึ้นภายใน ๒ ปี นับแต่วันที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้าน

๒) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยบุคคลนั้นมีได้อยู่อาศัยจริง

๓) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยมิได้รับความยินยอมจากเจ้าบ้าน

ยกเว้นคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณากรณีดังกล่าวข้างต้นแล้วเห็นว่าเป็นการย้ายโดยมีเหตุผลอันสมควรกำหนด ก็ให้ถือเป็นการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยชอบด้วยกฎหมาย

ทั้งนี้ ได้กำหนดมิให้นำกรณีการย้ายบุคคล ตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไปซึ่งไม่มีชื่อสกุลเดียวกับเจ้าบ้านเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเลือกตั้งที่จะมีขึ้นภายใน ๒ ปี นับแต่วันที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้าน มาใช้บังคับแก่หน่วยงานของรัฐ สถานศึกษา หรือสถานประกอบการ หรือสถานที่อื่นใดที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด ที่เป็นการย้ายเจ้าหน้าที่ นักศึกษา หรือพนักงานของตน หรือบุคคลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด เข้ามาในทะเบียนบ้านของตน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

(ร่างมาตรา ๔๗)

๑๐. หมวด ๕ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๔๘ - ร่างมาตรา ๕๗)

๑๐.๑ กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

๒) มีอายุ ดังนี้

- กรณีการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปี

นับถึงวันเลือกตั้ง

- กรณีการสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่น ต้องมีอายุตามที่กฎหมาย

ว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครรับเลือกตั้งในวันสมัครรับเลือกตั้ง เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๑ ปี นับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

๔) มีคุณสมบัติอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

(ร่างมาตรา ๔๘)

๑๐.๒ กำหนดลักษณะต้องห้ามของผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) เป็นผู้ติดยาเสพติดให้โทษ

๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

๓) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๓๘ (๑) (๒) หรือ (๔)

๔) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

๕) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

๖) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

๗) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

๘) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๙) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกักขังเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

๑๐) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

๑๑) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

๑๒) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

๑๓) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

๑๔) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

๑๕) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

๑๖) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

๑๗) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ โดยได้พ้นโทษหรือต้องคำพิพากษามายังไม่ถึง ๕ ปี นับถึงวันเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี

๑๘) เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นแล้วแต่กรณี มายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง

๑๙) อยู่ในระหว่างถูกจำกัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา ๔๑ หรือตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๒๐) เคยถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและยังไม่พ้นห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้ง

๒๑) เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกันหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

๒๒) เคยพ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทนหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน และยังไม่พ้น ๕ ปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง

๒๓) เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ หรือมติคณะรัฐมนตรี อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และยังไม่พ้น ๕ ปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง

๒๔) เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะทอดทิ้งหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจ หรือปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วยหน้าที่และอำนาจหรือประพฤติดินฉ้อฉลต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือแก่ราชการ และยังไม่พ้น ๕ ปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง

๒๕) ลักษณะอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด (ร่างมาตรา ๔๙)

๑๐.๓ กำหนดกรณีเกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้งไว้ ดังต่อไปนี้

๑) กำหนดให้ผู้สมัครยื่นใบสมัครต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งหลักฐานการสมัครและชำระค่าธรรมเนียมการสมัครตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๒) กำหนดให้ค่าธรรมเนียมการสมัครตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้ง

๓) กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีหน้าที่ต้องคืนค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้งทุกกรณี

(ร่างมาตรา ๕๐)

๑๐.๔ กำหนดขั้นตอนการดำเนินการรับสมัครของผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

๑) กรณีตรวจสอบใบสมัคร เอกสาร หลักฐาน ค่าธรรมเนียมแล้ว เห็นว่าไม่ครบถ้วน ให้คืนเอกสาร หลักฐาน และค่าธรรมเนียมทั้งหมดให้ผู้สมัครนั้นในทันที

๒) กรณีตรวจสอบใบสมัคร เอกสาร หลักฐาน ค่าธรรมเนียมแล้ว เห็นว่าครบถ้วนให้ออกหลักฐานการรับสมัครเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครนั้นเรียงตามลำดับการยื่นสมัคร และให้ทำสำเนาฉบับไว้เป็นหลักฐาน

๓) กรณีตรวจสอบแล้วเห็นว่าการสมัครถูกต้องและเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ประกาศรายชื่อผู้สมัครภายใน ๗ วัน นับแต่วันปิดรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ที่เลือกตั้ง หรือ บริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร

๔) ในการประกาศรายชื่อผู้สมัคร ต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ รูปภาพ และ หมายเลขประจำตัวของผู้สมัครที่จะใช้ในการลงคะแนนเลือกตั้ง ตามระเบียบที่คณะกรรมการ การเลือกตั้งกำหนด โดยกำหนดให้ปิดประกาศคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ และ มาตรา ๔๙ ไว้ ณ ที่ปิดประกาศดังกล่าวด้วย

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยังคงมีอำนาจดำเนินการวินิจฉัยเกี่ยวกับการ ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครเมื่อความปรากฏหรือได้รับแจ้งตามมาตรา ๕๔ แม้ว่าจะได้มีการ ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งไปแล้วก็ตาม

(ร่างมาตรา ๕๑)

๑๐.๕ กำหนดห้ามมิให้มีการกระทำความผิดเป็นการทุจริตไว้ ดังนี้

๑) เรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณ เป็นเงินได้สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อให้ตนสมัครหรือถอนการสมัครรับเลือกตั้ง

๒) ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สิน หรือ ผลประโยชน์ อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใดเพื่อให้ผู้นั้นหรือผู้อื่นสมัครหรือถอนการสมัครรับ เลือกตั้ง

(ร่างมาตรา ๕๒)

๑๐.๖ กำหนดกรณีการยื่นคำร้องคัดค้านของผู้สมัครที่ไม่มีชื่อในประกาศรายชื่อ ผู้สมัครไว้ ดังนี้

๑) ให้ผู้สมัครที่ไม่มีชื่อในประกาศรายชื่อผู้สมัครตามมาตรา ๕๑ มีสิทธิยื่นคำร้อง ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัคร

๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องมีคำวินิจฉัยในคำร้องของผู้สมัครที่ไม่มีชื่อ ในประกาศรายชื่อผู้สมัครโดยเร็ว และให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามคำวินิจฉัยนั้น

๓) คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถมอบอำนาจให้คณะบุคคลพิจารณาและ วินิจฉัยเบื้องต้น เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามระเบียบที่คณะกรรมการ การเลือกตั้งกำหนดได้

(ร่างมาตรา ๕๓)

๑๐.๗ กำหนดกรณีการดำเนินการตรวจสอบเพื่อวินิจฉัยว่าผู้สมัครเป็นผู้ไม่มีสิทธิ สมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้อำนวยความสะดวก การเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือได้รับแจ้งจากบุคคลว่า ผู้สมัครเป็นผู้ไม่มีสิทธิ สมัครรับเลือกตั้งไว้ ดังนี้

- ๑) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องวินิจฉัยโดยเร็ว
- ๒) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน ถ้าความปรากฏหรือได้รับแจ้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน
- ๓) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งส่งถอนชื่อผู้สมัครที่ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครถ้ามีหลักฐานตามสมควร
- ๔) กำหนดให้ผู้สมัครที่ถูกถอนชื่อจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครสามารถอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคที่มีเขตอำนาจได้
- ๕) กำหนดให้คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคเป็นที่สุด
- ๖) กำหนดให้การอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่เป็นเหตุให้ระงับหรือชะลอการเลือกตั้ง
- ๗) กำหนดให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้ง

ทั้งนี้ กำหนดให้นำความเกี่ยวกับกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมอบอำนาจให้คณะบุคคลพิจารณาและวินิจฉัยเบื้องต้นเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดในมาตรา ๕๓ วรรคสอง มาใช้บังคับกับการดำเนินการตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม

(ร่างมาตรา ๕๔)

๑๐.๘ กำหนดวิธีการกำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครไว้ ดังนี้

- ๑) ให้เรียงหมายเลขประจำตัวผู้สมัครตามลำดับก่อนหลังในการมายื่นใบสมัคร
- ๒) ให้ใช้วิธีจับสลากระหว่างผู้สมัครที่มาพร้อมกัน ถ้ามีผู้สมัครมาพร้อมกันหลายคนและไม่อาจตกลงกันได้
- ๓) ห้ามมิให้เปลี่ยนแปลงหมายเลขประจำตัวผู้สมัครไม่ว่าด้วยประการใด ๆ ถ้าได้กำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครตามวิธีการดังกล่าวแล้ว

(ร่างมาตรา ๕๕)

๑๐.๙ กำหนดให้ผู้สมัครสามารถส่งตัวแทนไปประจำอยู่ ณ ที่เลือกตั้งได้แห่งละ ๑ คน โดยยื่นหนังสือแต่งตั้งตัวแทนต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๗ วัน (ร่างมาตรา ๕๖)

๑๐.๑๐ กำหนดข้อควรปฏิบัติและข้อห้ามมิให้ปฏิบัติสำหรับตัวแทนผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้ ดังนี้

- ๑) ต้องอยู่ในที่ซึ่งจัดไว้ ณ ที่เลือกตั้งซึ่งสามารถมองเห็นการปฏิบัติงานได้
- ๒) ห้ามมิให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง
- ๓) ห้ามมิให้จับต้องบัตรเลือกตั้ง
- ๔) ห้ามมิให้กล่าวโต้ตอบกับกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือระหว่างกันเองโดยประการที่จะเป็นอุปสรรคแก่การเลือกตั้ง

๕) สามารถร้องทักท้วงได้เมื่อเห็นว่ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

ทั้งนี้ ได้กำหนดวิธีดำเนินการในกรณีที่มีผู้แทนผู้สมัครทักท้วงและกระทำการอันจะเป็นอุปสรรคแก่การเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจัดบันทึกคำทักท้วงของผู้แทนผู้สมัครไว้

๒) ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ตัวแทนผู้สมัครออกไปจากที่เลือกตั้ง ถ้าตัวแทนผู้สมัครกระทำการอันจะเป็นอุปสรรคแก่การเลือกตั้ง และกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้ตักเตือนแล้วแต่ยังขัดขืน

(ร่างมาตรา ๕๗)

๑๑. หมวด ๖ ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๕๘ - ร่างมาตรา ๗๒)

๑๑.๑ กำหนดกรณีเกี่ยวกับจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) กำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดออกประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลา ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๒) กำหนดให้ประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครที่ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้ออกประกาศแล้ว มีผลใช้บังคับได้ตลอดไปจนกว่าจะมีการกำหนดประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครขึ้นใหม่

๓) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนดใหม่ ในกรณีที่เห็นว่าค่าใช้จ่ายที่ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้ออกประกาศไว้แล้วไม่เหมาะสม

๔) กำหนดมิให้ใช้ประกาศค่าใช้จ่ายที่กำหนดขึ้นใหม่กับการเลือกตั้งที่อยู่ในระหว่างดำเนินการ หรือที่จะมีขึ้นภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่ได้ออกประกาศกำหนดค่าใช้จ่ายใหม่

๕) กำหนดห้ามผู้สมัครใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่กำหนด โดยให้รวมถึงเงินที่บุคคลอื่นได้จ่ายหรือรับว่าจะจ่ายแทน และทรัพย์สินที่บุคคลอื่นได้นำมาให้ใช้หรือยกให้โดยไม่คิดค่าตอบแทน เพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัคร โดยผู้สมัครรับรู้หรือยินยอม

๖) กำหนดให้คำนวณค่าใช้จ่ายตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติ ในท้องที่ที่บุคคลอื่นได้นำทรัพย์สินมาให้ใช้

๗) กำหนดให้เงินที่บุคคลอื่นได้ใช้จ่ายในการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งให้ผู้สมัครและผู้สมัครได้รับทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้ว เป็นจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่ผู้สมัครรับรู้หรือยินยอม

๘) กำหนดให้เงินที่บุคคลอื่นได้ใช้จ่ายในการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งให้ผู้สมัคร แต่ผู้สมัครไม่ยินยอมและได้แจ้งต่อผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดภายใน ๓ วัน

นับแต่วันที่ได้รับทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้ว ไม่เป็นจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่ผู้สมัครรับรู้หรือยินยอม

๙) กำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดดำเนินการตามที่เห็นสมควร เพื่อมิให้มีการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยบุคคลอื่นที่ผู้สมัครไม่ยินยอมและได้แจ้งต่อผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดแล้ว อีกต่อไป

(ร่างมาตรา ๕๘)

๑๑.๒ กำหนดวิธีการคำนวณค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งของผู้สมัครตามค่าใช้จ่ายที่ในการเลือกตั้งที่ได้ใช้จ่ายจริงในระหว่างระยะเวลา ดังนี้

๑) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากการครบวาระ ให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่ ๑๘๐ วัน ก่อนวันที่ครบวาระจนถึงวันเลือกตั้ง

๒) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่วันที่ตำแหน่งว่างลงจนถึงวันเลือกตั้ง

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจขยายระยะเวลาดังกล่าวข้างต้นได้หากมีเหตุอันสมควร

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศประเภทของค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งไว้เป็นตัวอย่างให้ผู้สมัคร และประชาชนทราบเป็นการทั่วไป โดยกำหนดให้มีการปรับปรุงประกาศดังกล่าวให้เป็นปัจจุบันด้วย

(ร่างมาตรา ๕๙)

๑๑.๓ กำหนดกรณีเกี่ยวกับการยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) กำหนดให้ผู้สมัครต้องยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้ง พร้อมทั้งหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องครบถ้วนตามความจริงต่อผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดภายใน ๖๐ วัน นับจากวันเลือกตั้ง

๒) กำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดปิดประกาศบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ณ สถานที่ ดังนี้

- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
- ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้ง และ
- สถานที่อื่นตามที่เห็นสมควร

๓) กำหนดให้จัดทำรายละเอียดและวิธีการจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด และประกาศรายละเอียดและวิธีการจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา ๖๐)

๑๑.๔ กำหนดให้มีการดำเนินการสอบหาข้อเท็จจริงกรณีที่ผู้สมัครยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้งโดยไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือมีเหตุอันควรสงสัย หรือได้รับแจ้งโดยมีหลักฐานอันสมควรว่าผู้สมัครใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้ ดังนี้

๑) กรณีผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตรวจสอบพบว่า ผู้สมัครยื่นบัญชีรายรับรายจ่ายในการเลือกตั้งโดยไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือมีเหตุอันควรสงสัย หรือได้รับแจ้งโดยมีหลักฐานอันสมควรว่าผู้สมัครใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่กำหนดให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทำการสอบข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่ครบกำหนดยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้ง หรือภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่มิเหตุอันควรสงสัยหรือได้รับแจ้ง

(๒) กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไปโดยเร็ว หากเห็นว่าผู้สมัครยื่นบัญชีรายรับรายจ่ายในการเลือกตั้งโดยไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่กำหนด

(๓) กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดรายงานการดำเนินการสอบข้อเท็จจริงดังกล่าวต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่รู้ผลการสอบข้อเท็จจริง

(๔) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์เพื่อให้มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้ง หากเห็นว่าผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้งกระทำการตามที่ถูกกล่าวหาและสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่แทนสำหรับตำแหน่งที่ว่าง

(๕) กำหนดให้ศาลอุทธรณ์พิจารณาและมีคำสั่งภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้อง และกำหนดให้คำสั่งของศาลอุทธรณ์เป็นที่สิ้นสุด แต่ไม่กระทบกับกิจการที่ผู้สมัครได้กระทำให้ไปหน้าที่ก่อนวันที่ศาลอุทธรณ์มีคำสั่ง

๒) กรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอมีเหตุอันควรสงสัย และมีหลักฐานที่น่าเชื่อได้ว่า ผู้สมัครใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนด ให้แจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อดำเนินการดังกล่าวข้างต้น

(ร่างมาตรา ๖๑)

๑๑.๕ กำหนดเวลาในการดำเนินการหาเสียงเลือกตั้งและห้ามหาเสียงเลือกตั้งไว้ดังนี้

๑) กรณีที่เป็นการเลือกตั้งเนื่องมาจากครบวาระหรือครบอายุ

กำหนดให้หาเสียงเลือกตั้งได้ตั้งแต่ ๑๘๐ วัน ก่อนวันครบวาระหรือครบอายุ จนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้ง

๒) กรณีที่เป็นการเลือกตั้งเนื่องมาจากการยุบสภาหรือถือว่ายุบสภา

กำหนดให้หาเสียงเลือกตั้งได้ตั้งแต่วันยุบสภาหรือวันที่ถือว่ามีการยุบสภาจนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้ง

๓) กรณีที่เป็นการเลือกตั้งเนื่องมาจากตำแหน่งว่างอันมิใช่เพราะเหตุครบวาระหรือครบอายุ

กำหนดให้หาเสียงเลือกตั้งได้ตั้งแต่วันที่ตำแหน่งว่างลงจนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกา
ของวันก่อนวันเลือกตั้ง

๔) กรณีมีการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่

กำหนดให้หาเสียงเลือกตั้งได้ตั้งแต่วันที่คำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่จนถึง
๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้ง

๕) กรณีมีการสั่งให้มีการออกเสียงลงคะแนนใหม่

กำหนดห้ามมิให้หาเสียงเลือกตั้ง ยกเว้นคณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีมติ
เป็นอย่างอื่นโดยคำนึงถึงความสุจริตและเที่ยงธรรม

(ร่างมาตรา ๖๒)

๑๑.๖ กำหนดห้ามผู้สมัครหรือบุคคลอื่นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจ
ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น ใ้ทั้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร
หรือการชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นด้วยวิธีการ
ดังนี้

๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือ
ผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะ
โดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัดหรือศาสนสถานอื่น สถานศึกษา สถานสงเคราะห์
หรือสถาบันอื่นใด

๓) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

๔) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

๕) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจ
ให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครใด

นอกจากนี้ ได้กำหนดห้ามมิให้สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นกระทำการ
ดังกล่าวข้างต้นด้วย ยกเว้นเป็นการกระทำตามหน้าที่และอำนาจที่มีกฎหมายบัญญัติไว้

กำหนดกรณีที่เกี่ยวข้องเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามดังกล่าวไว้ว่า การที่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อนุมัติโครงการหรือกิจกรรมใหม่
ที่มีลักษณะเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น ใ้ทั้งดเว้น
การลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือการชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น
หรือผู้บริหารท้องถิ่นภายใน ๙๐ วัน ก่อนวันครบวาระการดำรงตำแหน่งหรือก่อนการลาออก
จากตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น เป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามดังกล่าว ยกเว้นโครงการหรือกิจกรรม
ดังกล่าวมีลักษณะเป็นการบรรเทาทุกข์จากภัยธรรมชาติ หรือภัยพิบัติสาธารณะ หรือเป็นโครงการ
หรือกิจกรรมต่อเนื่องที่กระทำเป็นปกติอยู่แล้ว หรือเป็นโครงการที่ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี

กำหนดกรณีที่เกี่ยวข้องและไม่ถือเป็นกรณีตามมาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง (๑) หรือ (๒) ไว้ดังนี้

๑) การประกาศนโยบายหรือการดำเนินการตามแนวทางในการแก้ไขปัญหาตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยวิธีการใช้จ่ายจากเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ถือเป็นกรณีตาม (๑) หรือ (๒)

๒) การโฆษณาหาเสียงเกี่ยวกับนโยบายที่ไม่สอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นกรณีตาม (๑) หรือ (๒)

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีเหตุอันควรสงสัยว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการอันมีลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง และหากคณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยว่าการดำเนินการนั้นมีลักษณะเป็นการต้องห้ามดังกล่าว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป

(ร่างมาตรา ๖๓)

๑๑.๗ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัคร

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครแล้ว ห้ามผู้สมัครดำเนินการหรือยินยอมให้มีการดำเนินการหาเสียงเลือกตั้งที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

นอกจากนี้ ได้กำหนดให้ผู้สมัครที่มีผู้ช่วยหาเสียง แจ้งจำนวนผู้ช่วยหาเสียง รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ช่วยหาเสียง หน้าที่ และค่าตอบแทนของผู้ช่วยหาเสียง ต่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยกำหนดให้นำค่าตอบแทนดังกล่าวไปรวมเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งด้วย

(ร่างมาตรา ๖๔)

๑๑.๘ กำหนดห้ามผู้สมัครจัดยานพาหนะให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อการเลือกตั้งในกรณี ดังนี้

๑) การนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งเพื่อการเลือกตั้ง

๒) การนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งกลับจากที่เลือกตั้ง

๓) การจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้ง

๔) การจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งกลับจากที่เลือกตั้ง

ทั้งนี้ โดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารหรือค่าจ้างซึ่งต้องเสียตามปกติ

นอกจากนี้ ได้กำหนดห้ามบุคคลอื่นกระทำการดังกล่าวข้างต้น เพื่อจูงใจหรือควบคุมให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัคร

(ร่างมาตรา ๖๕)

๑๑.๙ กำหนดห้ามบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยเข้ามีส่วนช่วยเหลือในการเลือกตั้งหรือกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่การเลือกตั้ง โดยประการที่อาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ยกเว้นการกระทำที่เป็นการช่วยราชการตามที่ทางราชการร้องขอ หรือเป็นการประกอบอาชีพตามปกติโดยสุจริต (ร่างมาตรา ๖๖)

๑๑.๑๐ กำหนดห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่กระทำการใด ๆ อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ยกเว้นเป็นการกระทำตามหน้าที่และอำนาจ

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจดำเนินการในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่กระทำการอันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ดังนี้

๑) สั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติ ระวัง หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขการกระทำดังกล่าว

๒) แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราว หรือสั่งให้ไปประจำกระทรวง ทบวง กรม ศาลากลางจังหวัด หรือที่ว่าการอำเภอ หรือห้ามเข้าเขตเลือกตั้งจนกว่าจะมีการประกาศผลการนับคะแนนได้หากเห็นว่าจำเป็นต้องกระทำการดังกล่าว (ร่างมาตรา ๖๗)

๑๑.๑๑ กำหนดห้ามบุคคลทำการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการใด ๆ อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้ง ๑ วัน จนถึงวันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๖๘)

๑๑.๑๒ กำหนดให้สามารถปิดประกาศหรือติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งในที่สาธารณะได้เฉพาะในสถานที่และมีขนาดไม่เกินที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายกำหนด (ร่างมาตรา ๖๙)

๑๑.๑๓ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และเผยแพร่ให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งและมาใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างกว้างขวาง (ร่างมาตรา ๗๐)

๑๑.๑๔ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่แจ้งข้อเท็จจริงในกรณีที่มีการหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ และความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ว่าโดยทางใดว่า การหาเสียงเลือกตั้งนั้นฝ่าฝืนหรือไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ถูกต้องตามคำสั่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปโดยพลัน และมีอำนาจสั่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูลโดยทันที (ร่างมาตรา ๗๑)

๑๑.๑๕ กำหนดห้ามบุคคลนำสิ่งพิมพ์ แผ่นประกาศ หรือสิ่งอื่นใด มาปิดหรือแสดงไว้ภายในที่เลือกตั้ง เมื่อได้มีประกาศที่เลือกตั้งตามมาตรา ๒๒ แล้ว ยกเว้นเป็นการดำเนินการตามคำสั่งของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

หากมีสิ่งพิมพ์ แผ่นประกาศ หรือสิ่งอื่น ปิดหรือแสดงไว้ภายในที่เลือกตั้ง ก่อนหรือในวันเลือกตั้งอันเป็นการฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งทำลาย ปกปิด หรือนำออกไปไว้นอกที่เลือกตั้ง

(ร่างมาตรา ๗๒)

๑๒. หมวด ๗ การออกเสียงลงคะแนน (ร่างมาตรา ๗๓ - ร่างมาตรา ๙๔)

๑๒.๑ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดให้มีการออกเสียงลงคะแนนโดยใช้วิธีอื่นที่ไม่ใช่การใช้บัตรเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และมีอำนาจกำหนดให้การออกเสียงลงคะแนนสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นใช้วิธีเดียวกันได้ โดยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นนั้นด้วย (ร่างมาตรา ๗๓)

๑๒.๒ กำหนดวิธีการออกเสียงลงคะแนนไว้ ดังนี้

- ๑) ใช้บัตรเลือกตั้ง
- ๒) วิธีอื่นที่ไม่ใช่การใช้บัตรเลือกตั้ง

กำหนดให้การออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นที่ไม่ใช่การใช้บัตรเลือกตั้ง เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดในมาตรา ๗๕

กำหนดห้ามนำความในมาตรา ๗๔ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๖ และมาตรา ๘๗ มาใช้บังคับกับกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดให้มีการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นที่ไม่ใช่การใช้บัตรเลือกตั้ง

(ร่างมาตรา ๗๔)

๑๒.๓ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้มีอำนาจกำหนดลักษณะหีบบัตรเลือกตั้งและบัตรเลือกตั้ง และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดลักษณะของหีบบัตรเลือกตั้งโดยคำนึงถึงหีบบัตรเลือกตั้งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอยู่แล้ว เพื่อให้สามารถใช้หีบบัตรเลือกตั้งดังกล่าวได้ต่อไป (ร่างมาตรา ๗๕)

๑๒.๔ กำหนดระยะเวลาการออกเสียงลงคะแนนในวันเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) กรณีปกติ เปิดการออกเสียงลงคะแนนตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา

๒) กรณีที่เห็นสมควรเพื่อให้การจัดการเลือกตั้งเป็นไปอย่างเรียบร้อย คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดเวลาการออกเสียงลงคะแนนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างอื่นได้ แต่ต้องมีเวลาการออกเสียงลงคะแนนไม่น้อยกว่า ๗ ชั่วโมง

(ร่างมาตรา ๗๖)

๑๒.๕ กำหนดวิธีดำเนินการของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งก่อนเริ่มเปิดและเมื่อถึงเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนนไว้ ดังนี้

๑) ก่อนเริ่มเปิดการออกเสียงลงคะแนน ให้นับจำนวนบัตรเลือกตั้งทั้งหมดของหน่วยเลือกตั้ง และปิดประกาศจำนวนบัตรเลือกตั้งไว้ในที่เปิดเผย

๒) เมื่อถึงเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนน ให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้งในที่เปิดเผย แสดงให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งเห็นว่าหีบบัตรเลือกตั้งเป็นหีบบัตรเลือกตั้งเปล่า และให้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๓) จากนั้นให้ทำการบันทึกการดำเนินการดังกล่าว โดยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่า ๒ คน ซึ่งอยู่ในที่เลือกตั้งในขณะนั้นลงลายมือชื่อในบันทึกด้วย ยกเว้นไม่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งอยู่ในที่เลือกตั้ง

(ร่างมาตรา ๗๗)

๑๒.๖ กำหนดให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมอบบัตรเลือกตั้งให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อใช้สำหรับออกเสียงลงคะแนนระหว่างเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนน เมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแสดงตนด้วยบัตรหรือหลักฐาน ดังนี้

๑) บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นของทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีรูปถ่ายและมีเลขประจำตัวประชาชนของผู้ถือบัตร

๒) บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นของทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีรูปถ่ายและมีเลขประจำตัวประชาชนของผู้ถือบัตรหรือหลักฐานอื่นที่หมดอายุแล้ว

สำหรับขั้นตอนและวิธีการตรวจสอบการแสดงตนให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการเลือกตั้งกำหนด

(ร่างมาตรา ๗๘)

๑๒.๗ กำหนดวิธีการออกเสียงลงคะแนนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) กรณีประสงค์จะลงคะแนนเลือกผู้สมัคร ให้ทำเครื่องหมายกากบาทลงในช่องทำเครื่องหมายของหมายเลขประจำตัวผู้สมัครในบัตรเลือกตั้ง

๒) กรณีประสงค์จะลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัคร ให้ทำเครื่องหมายกากบาทในช่องทำเครื่องหมาย “ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด”

(ร่างมาตรา ๗๙)

๑๒.๘ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายจัดให้มีการอำนวยความสะดวกสำหรับการออกเสียงลงคะแนนของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุไว้เป็นพิเศษ หรือจัดให้มีการช่วยเหลือในการออกเสียงลงคะแนนภายใต้การกำกับดูแลของกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๘๐)

๑๒.๙ กำหนดวิธีการหย่อนบัตรเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) ให้พับบัตรเลือกตั้งเพื่อไม่ให้ผู้อื่นทราบว่าลงคะแนนเลือกผู้สมัครคนใดหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครคนใด

๒) ให้ใส่บัตรเลือกตั้งลงในหีบบัตรเลือกตั้งด้วยตนเองต่อหน้ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

๓) กรณีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุ กำหนดให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีอำนาจช่วยใส่บัตรเลือกตั้งลงในหีบบัตรเลือกตั้งแทนผู้มีสิทธิเลือกตั้งดังกล่าวได้ แต่ต้องทำต่อหน้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุนั้น

(ร่างมาตรา ๘๑)

๑๒.๑๐ กำหนดห้ามบุคคลซึ่งรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งพยายามออกเสียงลงคะแนนหรือออกเสียงลงคะแนน (ร่างมาตรา ๘๒)

๑๒.๑๑ กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้บัตรเลือกตั้งที่ตนได้รับจากกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพื่อการออกเสียงลงคะแนนเท่านั้น โดยห้ามใช้บัตรอื่นเพื่อการออกเสียงลงคะแนน และห้ามนำบัตรเลือกตั้งออกไปจากที่เลือกตั้ง ยกเว้นเป็นการกระทำตามหน้าที่และอำนาจกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๘๓)

๑๒.๑๒ กำหนดห้ามบุคคลทำเครื่องหมายด้วยวิธีการต่าง ๆ ไว้ที่บัตรเลือกตั้งโดยจงใจ นอกจากเครื่องหมายที่ลงคะแนน (ร่างมาตรา ๘๔)

๑๒.๑๓ กำหนดห้ามบุคคลใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ถ่ายภาพบัตรเลือกตั้งในระหว่างการออกเสียงลงคะแนน เพื่อให้เห็นเครื่องหมายลงคะแนนในคูหาเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๘๕)

๑๒.๑๔ กำหนดห้ามบุคคลนำบัตรเลือกตั้งใส่ในหีบบัตรเลือกตั้ง โดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อออกเสียงลงคะแนนโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรเลือกตั้งเพิ่มขึ้นจากความจริง (ร่างมาตรา ๘๖)

๑๒.๑๕ กำหนดห้ามผู้มีสิทธิเลือกตั้งนำบัตรเลือกตั้งที่ออกเสียงลงคะแนนแล้วแสดงต่อผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าตนได้ลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครคนใด (ร่างมาตรา ๘๗)

๑๒.๑๖ กำหนดห้ามบุคคลกระทำการโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อไม่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถใช้สิทธิเลือกตั้งได้ หรือขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวไม่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปที่เลือกตั้ง หรือไม่ให้ไปถึงที่เลือกตั้งดังกล่าวภายในกำหนดเวลาที่จะออกเสียงลงคะแนนได้ (ร่างมาตรา ๘๘)

๑๒.๑๗ กำหนดห้ามบุคคลจ่าย แจก หรือให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อจูงใจไม่ให้ไปออกเสียงลงคะแนน หรือกระทำการเพื่อไม่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปออกเสียงลงคะแนน

กำหนดให้กรณีที่บุคคลมีบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้อื่นจำนวน ๒ คนขึ้นไปไว้ในความครอบครองโดยไม่มีเหตุอันสมควรในระหว่างวันประกาศให้มีการเลือกตั้งถึงวันถัดจากวันเลือกตั้ง เป็นการกระทำเพื่อจูงใจไม่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปออกเสียงลงคะแนนหรือกระทำการเพื่อไม่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปออกเสียงลงคะแนน

(ร่างมาตรา ๘๙)

๒๒.๑๘ กำหนดห้ามไม่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครคนใด หรืองดเว้นไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครคนใด (ร่างมาตรา ๙๐)

๒๒.๑๙ กำหนดวิธีดำเนินการกรณีไม่สามารถออกเสียงลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งได้ เนื่องจากเกิดการจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่นไว้ ดังนี้

๑) ถ้าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นก่อนวันเลือกตั้ง กำหนดให้ผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดที่เลือกตั้งใหม่ที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถไปลงคะแนนเลือกตั้งได้โดยสะดวก แต่ถ้าไม่อาจกำหนดที่เลือกตั้งใหม่ได้ ให้ประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานต่อผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำจังหวัดและคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว

๒) ถ้าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นในวันเลือกตั้ง ไม่ว่าจะมีการเริ่มลงคะแนนแล้วหรือไม่ กำหนดให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นแล้วรายงานต่อผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำจังหวัด และคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว

๓) เมื่อได้มีการประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้งแล้ว ให้ผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำจังหวัดจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งใหม่สำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้นภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่สามารจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งได้ โดยให้ประกาศวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓ วัน และรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว ถ้าจำเป็นจะจัดให้มีการเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้งที่อยู่นอกหน่วยเลือกตั้งนั้นก็ไ้

๔) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจขยายระยะเวลาการจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ออกไปตามที่สมควรได้ ถ้าไม่สามารถจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งใหม่สำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้นภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่สามารจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งและเห็นว่าจะไม่สามารถเนินการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดในมาตรา ๑๐ ได้ (ร่างมาตรา ๙๑)

๒๒.๒๐ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ได้ไม่เกิน ๓๐ วัน นับแต่วันที่เหตุจำเป็นอันมีอาจหลีกเลี่ยงได้และเป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดการเลือกตั้งตามวันที่ผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนดได้สิ้นสุดลง (ร่างมาตรา ๙๒)

๒๒.๒๑ กำหนดวิธีดำเนินการเมื่อถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนนของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) ประกาศปิดการออกเสียงลงคะแนน

๒) ปิดช่องใส่บัตรเลือกตั้งของหีบบัตรเลือกตั้ง

๓) งดจ่ายบัตรเลือกตั้ง

๔) ทำเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้งที่เหลืออยู่ให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ใช้ลงคะแนนไม่ได้

๕) จัดทำรายการเกี่ยวกับจำนวนบัตรเลือกตั้งทั้งหมด จำนวนผู้มาแสดงตนและรับบัตรเลือกตั้ง และจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือ แล้วประกาศให้ประชาชนที่อยู่ ณ ที่เลือกตั้ง ได้ทราบ

กำหนดให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งอนุญาตให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะออกเสียงลงคะแนนที่ได้มาแสดงตัวอยู่ในที่เลือกตั้งเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วก่อนเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน แต่ยังไม่ได้แสดงตนหรือรับบัตรเลือกตั้ง แสดงตนและมอบบัตรเลือกตั้งเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งได้ แม้ถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนนแล้ว และเมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ออกเสียงลงคะแนนเสร็จสิ้นแล้ว ให้ดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดต่อไป

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการเมื่อถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนนของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๙๓)

๑๒.๒๒ กำหนดห้ามบุคคลใดเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนแปลง หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรเลือกตั้ง โดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย ตั้งแต่เวลาที่เปิดการออกเสียงลงคะแนน จนถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน

นอกจากนี้ ได้กำหนดห้ามบุคคลใดเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนแปลง หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรเลือกตั้งที่เก็บบัตรเลือกตั้ง ภายหลังจากการนับคะแนนแล้ว รวมทั้งบัตรเลือกตั้ง เอกสาร และหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งที่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้จัดทำขึ้นด้วย ยกเว้นเป็นการกระทำความผิดที่คณะกรรมการกำหนด (ร่างมาตรา ๙๔)

๑๓. หมวด ๘ การนับคะแนนเลือกตั้งและการประกาศผลการเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๙๕ - ร่างมาตรา ๑๑๐)

๑๓.๑ กำหนดวิธีการนับคะแนน โดยให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งต้องนับคะแนน ณ ที่เลือกตั้งนั้น ๆ โดยเปิดเผยและห้ามเลื่อนหรือประวิงเวลาการนับคะแนนเลือกตั้ง รวมทั้งให้นับบัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครคนใดด้วย (ร่างมาตรา ๙๕)

๑๓.๒ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการนับคะแนนเลือกตั้งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๙๖)

๑๓.๓ กำหนดห้ามบุคคลกระทำการเพื่อให้บัตรเลือกตั้งที่อยู่ในสถานที่นับคะแนนเลือกตั้งมีจำนวนผิดจากความจริง (ร่างมาตรา ๙๗)

๑๓.๔ กำหนดให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีอำนาจวินิจฉัยว่าบัตรเลือกตั้งใดเป็นบัตรเสีย โดยให้ใช้เสียงข้างมาก และให้แยกบัตรเสียออกไว้ต่างหาก และห้ามนับบัตรเสียเป็นคะแนนเลือกตั้งไม่ว่ากรณีใด

กำหนดลักษณะบัตรเสียที่ไม่นับเป็นคะแนนไว้ ดังนี้

๑) บัตรที่มีได้ทำเครื่องหมายใด ๆ

๒) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครคนใด เว้นแต่เป็นการลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด

๓) บัตรที่ทำเครื่องหมายเป็นที่สังเกตตามมาตรา ๘๔

๔) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสลักหลังในบัตรเสียว่า “เสีย” และให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งลงลายมือชื่อกำกับไว้ไม่น้อยกว่าสามคน

(ร่างมาตรา ๙๘)

๑๓.๕ กำหนดห้ามกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจงใจนับบัตรเลือกตั้ง อ่านบัตรเลือกตั้ง นับคะแนนเลือกตั้ง หรือรวมคะแนนเลือกตั้งให้ผิดจากความจริง หรือกระทำการใดให้บัตรเลือกตั้งชำรุด เสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ใช้ได้ หรือทำรายงานการเลือกตั้งผิดจากความจริง (ร่างมาตรา ๙๙)

๑๓.๖ กำหนดการดำเนินการในกรณีการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) เมื่อมีการรวมผลการนับคะแนนเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้งเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง จำนวนบัตรเลือกตั้งที่มีอยู่ทั้งหมด จำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ และจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือ โดยเปิดเผยและรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยทันที เพื่อรวบรวมผลการนับคะแนนของทุกหน่วยเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น

๒) จากนั้นให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งและรายงานแสดงผลการนับคะแนนเลือกตั้งต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดโดยเร็ว

ทั้งนี้ ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง การรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้ง วิธีการและระยะเวลาการเก็บรักษาและทำลายบัตรเลือกตั้งและเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

(ร่างมาตรา ๑๐๐)

๑๓.๗ กำหนดการดำเนินการในกรณีที่ไม่สามารถนับคะแนน ณ หน่วยเลือกตั้งได้ เนื่องจากเกิดการจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย หรือมีเหตุสุดวิสัยไว้ ดังนี้

๑) ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศงดการนับคะแนนเลือกตั้งสำหรับ หน่วยเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว

๒) จากนั้นให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนดวันและสถานที่นับคะแนนเลือกตั้ง โดยต้องไม่เกิน ๓ วัน นับแต่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง

ส่วนกรณีที่บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือสูญหาย หรือการนับคะแนนเลือกตั้งต่อไปจะก่อให้เกิดความไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ดำเนินการออกเสียงลงคะแนนใหม่สำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้นตามควรแก่กรณีได้

(ร่างมาตรา ๑๐๑)

๑๓.๘ กำหนดการดำเนินการในกรณีที่นับคะแนนแล้วพบว่ามิบัตรปลอมไว้ ดังนี้

๑) ให้แยกบัตรปลอมออกไว้ต่างหาก และให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง สลักหลังในบัตรปลอมว่า “ปลอม” โดยให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งลงลายมือชื่อกำกับไว้ ไม่น้อยกว่า ๓ คน

๒) ให้งดการนับคะแนนเลือกตั้งนั้น และให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง แจ้งประชาชนทราบ และรายงานต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เพื่อเสนอเรื่องให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณา ดำเนินการ

๓) ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งนำส่งหีบบัตรเลือกตั้ง บัตรเลือกตั้ง บัตรปลอม พร้อมวัสดุอุปกรณ์การเลือกตั้ง ให้แก่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เพื่อเก็บไว้ เป็นพยานหลักฐานต่อไปตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๔) เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับแจ้งกรณีดังกล่าวแล้ว ให้คณะกรรมการ การเลือกตั้งมีหน้าที่ดำเนินการไต่สวนตรวจสอบโดยพลัน ถ้าไม่มีหลักฐานที่แสดงได้ว่าบัตรปลอม ที่พบนั้นไม่เป็นวิธีการในการทุจริตการเลือกตั้งหรือทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งยกเลิกการเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งนั้น และสั่งให้ดำเนินการ ลงคะแนนใหม่

๕) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบบัตรเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งอื่น ทุกหน่วยหรือบางหน่วยตามที่เห็นสมควรได้ โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือกรรมการ การเลือกตั้งที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง สั่งให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้ง เพื่อตรวจสอบได้ แต่ต้องแจ้งให้ผู้สมัครทราบวันเวลาและสถานที่ที่จะเปิดหีบบัตรเลือกตั้ง โดยแจ้งให้ทราบด้วยว่าผู้สมัครมีสิทธิเข้าร่วมสังเกตการณ์ด้วยตนเองหรือจะส่งผู้แทนมาแทนตนได้

๖) กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบแล้วและรับรองว่าไม่มีการทุจริต หรือไม่มีกรณีไม่เที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการประจำ หน่วยเลือกตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการนับคะแนนเลือกตั้งและประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งต่อไป (ร่างมาตรา ๑๐๒)

๑๓.๙ กำหนดการดำเนินการในกรณีที่ผลการนับคะแนนไม่ตรงกับจำนวน บัตรเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง หากยังไม่ตรงกันอีก ให้รายงานพร้อมเหตุผลต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณา สั่งให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่หรือสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ และนำส่งหีบบัตรเลือกตั้ง พร้อมวัสดุอุปกรณ์ การเลือกตั้งแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมาย

๒) กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ หากพบว่าจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ตรงกับจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ออกเสียงลงคะแนน ให้สันนิษฐานว่าการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบบัตรเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งอื่นทุกหน่วยหรือบางหน่วยตามที่เห็นสมควร ด้วยโดยให้นำความในมาตรา ๑๐๒ วรรคสี่ มาใช้บังคับแก่การตรวจสอบบัตรเลือกตั้งกรณีนี้ด้วย โดยอนุโลม

๓) กรณีที่ปรากฏภายหลังประกาศผลการเลือกตั้งว่า การนับคะแนนเลือกตั้ง ไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้ง และนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ประกาศผลการเลือกตั้ง

๔) ในกรณีที่ผลการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตามวรรคสาม มีผลเป็นเปลี่ยนแปลง ผู้ได้รับเลือกตั้ง ให้ผู้ได้รับเลือกตั้งเดิมพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกาศผลการเลือกตั้งจากการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ และให้ผู้ได้รับเลือกตั้งใหม่ดำรงตำแหน่ง เท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ได้รับเลือกตั้งเดิม

(ร่างมาตรา ๑๐๓)

๑๓.๑๐ กำหนดการดำเนินการกรณีเกี่ยวกับการนับคะแนนเลือกตั้งทั้งกรณี ที่เห็นว่าเป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และกรณีเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรมไว้ ดังนี้

๑) เมื่อได้รับรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๐ แล้ว ถ้าเห็นว่าการเลือกตั้งและการนับคะแนนเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อประกาศผลการเลือกตั้ง

๒) ถ้ามีผู้ร้องเรียนโดยมีหลักฐานตามสมควรว่า การนับคะแนนเลือกตั้งไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้รายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณา ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้ง เห็นด้วยกับรายงานดังกล่าว ให้มีคำสั่งให้นับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๓) ถ้าผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีเหตุอันควรสงสัย โดยมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการฝ่าฝืนมาตรา ๖๓ หรือมีกรณีอื่นที่ทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยพลัน

๔) เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับรายงานตามวรรคสาม หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งมีเหตุอันควรสงสัยโดยมีหลักฐานตามสมควรว่ามีการฝ่าฝืนมาตรา ๖๓ หรือมีกรณีอื่นที่ทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการไต่สวนโดยพลัน

๕) ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการไต่สวนแล้วปรากฏว่ามีมูล ให้มีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ยกเว้นการฝ่าฝืนหรือความไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมนั้น ไม่ได้เกี่ยวข้องกับ ผู้ได้คะแนนในลำดับที่จะได้รับเลือกตั้ง และให้ดำเนินการเพื่อให้มีการลงโทษผู้กระทำความผิด โดยเร็ว

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจไต่สวนการเลือกตั้ง
ในหน่วยเลือกตั้งที่ไม่ได้มีเหตุสงสัยดังกล่าวตามที่เห็นสมควรด้วย
(ร่างมาตรา ๑๐๔)

๑๓.๑๑ กำหนดการดำเนินการในกรณีที่ผู้สมัครกระทำการเป็นเหตุให้
การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรมไว้ ดังนี้

๑) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
ของผู้สมัครไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกิน ๑ ปี นับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง
มีคำสั่ง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งสืบสวนหรือไต่สวนก่อนประกาศผลการเลือกตั้งแล้วเห็นว่า

- มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครคนใดกระทำการอันเป็นเหตุให้การเลือกตั้ง
นั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หรือ

- มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครคนใดก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สนับสนุน หรือรู้เห็น
เป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว หรือรู้ว่ามีกระทำความดังกล่าวแล้วไม่ระงับการกระทำนั้น

๒) กำหนดให้คำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครไว้เป็นการชั่วคราว
ของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นที่สุด

๓) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ผู้สมัครระงับหรือ
ดำเนินการเพื่อแก้ไขความไม่สุจริตและเที่ยงธรรมภายในเวลาที่กำหนด ในการกระทำที่เป็นการฝ่า
ฝืนและผู้สมัครนั้นจะได้รับประโยชน์จากการกระทำนั้น แม้ว่าจะเป็นกระทำความของบุคคลอื่นก็ตาม

๔) หากผู้สมัครไม่ดำเนินการระงับหรือดำเนินการเพื่อแก้ไขความไม่สุจริต
และเที่ยงธรรมของตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานว่า
ผู้สมัครเป็นผู้สนับสนุนการกระทำนั้น ยกเว้นจะพิสูจน์ได้ว่าไม่มีส่วนรู้เห็นในการกระทำนั้น

๕) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ในกรณีที่มิคำสั่ง
ระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งภายหลังวันออกเสียงลงคะแนน แต่ก่อนวันประกาศผลการเลือกตั้ง
และผู้สมัครซึ่งถูกระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งนั้นเป็นผู้สมัครที่ได้คะแนนในลำดับที่ได้รับเลือกตั้ง
ในเขตเลือกตั้งนั้น

(ร่างมาตรา ๑๐๕)

๑๓.๑๒ กำหนดให้ศาลอุทธรณ์มีอำนาจพิจารณาพิพากษากรณีที่ผู้สมัครกระทำ
การเป็นเหตุให้การเลือกตั้งไม่สุจริตและเที่ยงธรรมไว้ ดังนี้

๑) กรณีผู้สมัครกระทำการเป็นเหตุให้การเลือกตั้งไม่สุจริตและเที่ยงธรรม
ตามมาตรา ๑๐๕

(๑) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์เพื่อพิจารณา
เมื่อมีการดำเนินการตามมาตรา ๑๐๕ แล้ว

(๒) ในกรณีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งกระทำความผิดตามมาตรา
๑๐๕ ให้สั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นเวลา ๑๐ ปี

๒) กรณีประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว แต่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผลการเลือกตั้ง
เกิดจากการเลือกตั้งที่ไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม

- (๑) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์เพื่อพิจารณา
- (๒) ในกรณีที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า ผลการเลือกตั้งเกิดจากการเลือกตั้งที่ไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ให้ศาลสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่และสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้ที่กระทำการอันเป็นเหตุให้การเลือกตั้งนั้นไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรมเป็นเวลา ๑๐ ปี
- ๓) ให้ศาลอุทธรณ์นำสำนวนการสืบสวนหรือไต่สวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหลักในการพิจารณาทั้งสองกรณี และให้มีอำนาจสั่งไต่สวนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้
- ๔) เมื่อศาลอุทธรณ์มีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาแล้ว ให้ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น หยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลอุทธรณ์จะพิพากษาว่าไม่ได้กระทำความผิด
- ๕) เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ กำหนดให้รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นนั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่ด้วย
- ๖) กำหนดให้คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

(ร่างมาตรา ๑๐๖)

๑๓.๑๓ กำหนดให้ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งครั้งใหม่ที่มีขึ้น เนื่องจากศาลอุทธรณ์มีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยให้ศาลสั่งให้ผู้สมัครจ่ายค่าใช้จ่ายนั้นตามประมาณการค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้แถลงต่อศาล

กำหนดให้หักค่าใช้จ่ายของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดการเลือกตั้งครั้งใหม่ในกรณีนี้ได้ไม่เกินร้อยละ ๓๐ ของค่าใช้จ่ายที่ได้รับตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด และกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งโอนเงินที่เหลือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นผู้ดำเนินการจัดการเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๐๗)

๑๓.๑๔ กำหนดให้จำนวนคะแนนเสียงที่จะถือเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งในกรณีมีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่น หรือมีสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่ากับหรือน้อยกว่าจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้ง เป็นไปตามมาตรา ๑๐๙

แต่ถ้าเป็นกรณีอื่น ได้กำหนดจำนวนคะแนนเสียงที่จะถือเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ให้ผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุด และมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด เป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง

๒) การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นในเขตเลือกตั้งที่มีสมาชิกสภาท้องถิ่นได้ ๑ คน ให้ผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุดและมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด เป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง

๓) การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นในเขตเลือกตั้งที่มีสมาชิกสภาท้องถิ่นได้มากกว่า ๑ คน ให้ผู้สมัครซึ่งได้คะแนนเลือกตั้งมากที่สุดเรียงตามลำดับลงมา และได้รับคะแนนมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งตามจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น

๔) หากมีผู้สมัครได้คะแนนเลือกตั้งเท่ากันอันเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกตั้งทั้ง ๓ กรณีข้างต้นได้ ให้ใช้วิธีการจับสลากต่อหน้าผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๕) หากไม่มีผู้สมัครได้รับเลือกตั้งเพราะเหตุที่ไม่ได้คะแนนมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้สมัครคนใด กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ และดำเนินการรับสมัครใหม่ โดยตัดสิทธิการสมัครรับเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่ของผู้สมัครรับเลือกตั้งรายเดิมทุกราย

(ร่างมาตรา ๑๐๘)

๑๓.๑๕ กำหนดจำนวนคะแนนเสียงที่จะถือเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งในกรณีมีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่น หรือเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่ากับหรือน้อยกว่าจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง เมื่อได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด

๒) กรณีที่ไม่มีผู้ได้รับเลือกตั้ง กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ และดำเนินการการรับสมัครใหม่ โดยตัดสิทธิการสมัครรับเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่ของผู้สมัครรับเลือกตั้งรายเดิมทุกรายซึ่งไม่ได้คะแนนมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้สมัครคนใด

(ร่างมาตรา ๑๐๙)

๑๓.๑๖ กำหนดให้จัดการเลือกตั้งใหม่ตามมาตรา ๑๐๘ หรือมาตรา ๑๐๙ สำหรับผู้บริหารท้องถิ่นจนกว่าจะมีผู้ได้รับเลือกตั้ง หากได้จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ครั้งหนึ่งแล้ว ยังไม่มีผู้ได้รับเลือกตั้ง ให้งดการจัดให้มีการเลือกตั้งต่อไป และให้ถือว่าสภาท้องถิ่นนั้นมีสมาชิกเท่าที่มีอยู่จนกว่าสภาท้องถิ่นนั้นจะครบวาระ ยกเว้นกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น (ร่างมาตรา ๑๑๐)

๑๔. หมวด ๙ การดำเนินการตรวจสอบการเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๑๑ - ร่างมาตรา ๑๑๓)

๑๔.๑ กำหนดให้บุคคลทั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้สมัครรับเลือกตั้งมีสิทธิตรวจสอบการเลือกตั้งที่เห็นว่าเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม โดยแจ้งเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งและมีหลักฐานตามสมควร เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับหนังสือแจ้งแล้วให้ตรวจสอบเบื้องต้น ถ้าเห็นว่าไม่มีเหตุอันควรดำเนินการต่อไป ให้สั่งยุติเรื่องและบันทึกเหตุผลไว้ในหนังสือแจ้งนั้น แต่ถ้าเห็นว่ามีความผิดอันควรไต่สวน ให้สั่งให้มีการดำเนินการไต่สวนโดยพลัน (ร่างมาตรา ๑๑๑)

๑๔.๒ กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีสิทธิตรวจสอบการกระทำการไปในทางที่อาจเกิดความเสียหายแก่การจัดการเลือกตั้ง หรืออาจทำให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำตักเตือนของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อให้มีคำสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือสั่งให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามที่เห็นสมควร

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือสั่งให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กระทำการดังกล่าว พ้นจากหน้าที่ความรับผิดชอบและแต่งตั้งบุคคลอื่นให้ปฏิบัติหน้าที่แทน

นอกจากนี้ ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่พ้นจากหน้าที่ส่งมอบเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้งและอำนวยความสะดวกแก่บุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่แทนด้วย

(ร่างมาตรา ๑๑๒)

๑๔.๓ กำหนดให้มีการดำเนินการทางวินัยกับคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกสั่งให้พ้นจากหน้าที่ตามมาตรา ๑๑๒ วรรคสองได้ ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นสมควร โดยให้แจ้งต่อผู้บังคับบัญชาของถูกสั่งให้พ้นจากหน้าที่นั้น เพื่อดำเนินการทางวินัยต่อไป (ร่างมาตรา ๑๑๓)

๑๕. หมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ (ร่างมาตรา ๑๑๔ - ร่างมาตรา ๑๔๐)

๑๕.๑ กำหนดให้ถือว่าผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง กระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง แต่ไม่รวมถึงกรณีที่ได้รับยกเว้นโทษตามมาตรา ๑๒๕ วรรคสาม (ร่างมาตรา ๑๑๔)

๑๕.๒ กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างที่ขัดขวาง หน่วงเหนี่ยว หรือไม่ให้ความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควรในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้ได้บังคับบัญชาหรือลูกจ้าง ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๑๑๕)

๑๕.๓ กำหนดให้ผู้กระทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่ามีผู้สมัครกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๕ ปี

กำหนดให้การกระทำตามวรรคหนึ่งที่เป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๖๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๒๐ ปี

ถ้าการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายนั้น เป็นการกระทำหรือก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สนับสนุนหรือรู้เห็นเป็นใจของหัวหน้าพรรคการเมือง ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

(ร่างมาตรา ๑๑๖)

๑๕.๔ กำหนดให้กรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้ตรวจการเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ ที่ตั้งใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่หรือกระทำการอันไม่ชอบด้วยหน้าที่ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือกระทำการหรือละเว้นกระทำการโดยทุจริตหรือประพฤติดมิชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ - ๒๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๑๗)

๑๕.๕ กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่รู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามในการสมัครรับเลือกตั้ง ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี (ร่างมาตรา ๑๑๘)

๑๕.๖ กำหนดให้บุคคลที่จงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งที่ตนได้รับมอบจากกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ชำรุดหรือเสียหาย ได้รับโทษปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท และไม่ถือเป็นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์

กำหนดให้บุคคลที่จงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย ที่ไม่ใช้การกระทำความผิดกล่าวข้างต้น และเป็นการกระทำโดยมีเจตนาเพื่อเป็นการเลือกตั้งไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ใช้ได้ ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี และปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี

กำหนดให้เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งที่กระทำความผิดทั้งสองกรณีข้างต้น ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๒๐ ปี

(ร่างมาตรา ๑๑๙)

๑๕.๗ กำหนดให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่เปิดเผยให้แก่ผู้อื่นทราบว่ามีสิทธิเลือกตั้งคนใดมาลงคะแนนหรือยังไม่มาลงคะแนนเพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ในระหว่างเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนนจนถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๑๒๐)

๑๕.๘ กำหนดให้บุคคลที่ขาย จำหน่าย จ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิด ในเขตเลือกตั้งในระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันเลือกตั้ง ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๑๒๑)

๑๕.๙ กำหนดให้บุคคลที่เล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขึ้นต่อเกี่ยวกับผลการเลือกตั้ง ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๕ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และกำหนดให้ผู้เล่นการพนันถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี ส่วนผู้จัดให้มีการเล่นการพนันจะถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

ถ้าผู้สมัครเป็นผู้การกระทำความผิดข้างต้น ต้องได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(ร่างมาตรา ๑๒๒)

๑๕.๑๐ กำหนดให้บุคคลที่แจ้งเหตุตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง อันเป็นเท็จ ได้รับโทษปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท (ร่างมาตรา ๑๒๓)

๑๕.๑๑ กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๔๗ ต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๕ ปี (ร่างมาตรา ๑๒๔)

๑๕.๑๒ กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๕๒ มาตรา ๖๓ (๑) หรือ (๒) มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๖ มาตรา ๙๐ มาตรา ๙๗ หรือมาตรา ๙๙ ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี

กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๖๓ (๓) (๔) หรือ (๕) หรือมาตรา ๖๗ ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี

กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งซึ่งเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๙๐ ที่ได้แจ้งการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนนั้นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายก่อนถูกจับกุม ไม่ต้องรับโทษและไม่ต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

กำหนดให้ศาลสั่งจ่ายเงินสินบนนำจับไม่เกินกึ่งหนึ่งจากจำนวนเงินค่าปรับแก่ผู้แจ้งความนำจับ หากศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๖๓ (ร่างมาตรา ๑๒๕)

๑๕.๑๓ กำหนดให้ผู้สมัครที่ฝ่าฝืนมาตรา ๕๘ วรรคสาม ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๕ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือปรับเป็นจำนวน ๓ เท่าของจำนวนเงินที่เกินจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนดแล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่ากัน หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี (ร่างมาตรา ๑๒๖)

๑๕.๑๔ กำหนดให้ผู้สมัครที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี (ร่างมาตรา ๑๒๗)

๑๕.๑๕ กำหนดโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ สำหรับบุคคลที่กระทำการ ดังนี้

๑) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๒ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามมาตรา ๗๑ หรือ

๒) ฝ่าฝืนมาตรา ๖๔ วรรคสอง มาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง

(ร่างมาตรา ๑๒๘)

๑๕.๑๖ กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๖๕ วรรคสอง ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๕ ปี

(ร่างมาตรา ๑๒๙)

๑๕.๑๗ กำหนดให้บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท (ร่างมาตรา ๑๓๐)

๑๕.๑๘ กำหนดให้บุคคลที่ปิดประกาศหรือติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง โดยไม่เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายกำหนด ตามมาตรา ๖๙ ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

โดยกำหนดให้นำค่าปรับในกรณีนี้ส่งเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ความผิดได้เกิดขึ้น

(ร่างมาตรา ๑๓๑)

๑๕.๑๙ กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๙๔ หรือจงใจขัดขวางการขนส่งหีบบัตรเลือกตั้ง หรือกระทำความผิดประการใด ๆ เพื่อให้การขนส่งหีบบัตรเลือกตั้งล่าช้า ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๒๐ ปี (ร่างมาตรา ๑๓๒)

๑๕.๒๐ กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๘๓ วรรคสอง มาตรา ๘๔ หรือ มาตรา ๘๘ ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี (ร่างมาตรา ๑๓๓)

๑๕.๒๑ กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๘๕ หรือมาตรา ๘๗ ได้รับโทษจำคุก ไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๑๓๔)

๑๕.๒๒ กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๘๙ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกิน ๑๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง เป็นเวลา ๕ ปี (ร่างมาตรา ๑๓๕)

๑๕.๒๓ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งที่สั่งตามมาตรา ๑๑๒ วรรคหนึ่ง ได้รับโทษ จำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๑๓๖)

๑๕.๒๔ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกับบุคคลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้อง หรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีได้ หากปรากฏในชั้นสืบสวนหรือไต่สวนว่า การให้ข้อมูล การชี้เบาะแสหรือคำให้การของบุคคล จะเป็นประโยชน์ในการพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดที่เป็นตัวการสำคัญ และสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดได้

กำหนดให้สิทธิในการดำเนินคดีอาญาเป็นอันระงับไป เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติไม่ดำเนินคดี แต่ถ้าปรากฏในภายหลังว่าผู้ถูกกันไว้เป็นพยานได้ให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จหรือไม่ไปเบิกความ หรือไปเบิกความแต่ไม่เป็นไปตามที่ให้การหรือให้ถ้อยคำไว้ ให้การกันบุคคลไว้เป็นพยานนั้นสิ้นสุดลง และคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจดำเนินการตามกฎหมายกับบุคคลนั้นต่อไปได้

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการกันบุคคลไว้เป็นพยาน และการเพิกถอนการกันไว้เป็นพยาน

(ร่างมาตรา ๑๓๗)

๑๕.๒๕ กำหนดให้การถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลาหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง มีผลในทันทีและเริ่มนับระยะเวลาตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา ยกเว้นศาลอุทธรณ์จะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น (ร่างมาตรา ๑๓๘)

๑๕.๒๖ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้สมัครในเขตเลือกตั้งที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เกิดขึ้น เป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ร่างมาตรา ๑๓๙)

๑๕.๒๗ กำหนดให้บุคคลที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ นอกราชอาณาจักรได้รับโทษในราชอาณาจักร และกำหนดให้การกระทำของผู้เป็นตุลาการ ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดที่ได้กระทำนอกราชอาณาจักร เป็นการกระทำในราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๑๔๐)

๑๕.๒๘ กำหนดให้คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติมีอำนาจแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติเห็นสมควร และในกรณีที่ไม่มีคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ได้กำหนดให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจนี้

กำหนดให้ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติดังต่อไปนี้ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการงดการเลือกตั้งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และกำหนดวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ไม่มีผลใช้บังคับสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติเห็นสมควรให้มีการเลือกตั้งแล้ว

๑) ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๘๕/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

๒) ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๘๖/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขตเป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

๓) คำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

๔) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๔/๒๕๕๙ เรื่อง การให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่ง และการแต่งตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

๕) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๒/๒๕๕๙ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นการชั่วคราวในกรณีที่มีการยุบสภาท้องถิ่น ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

๖) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๙/๒๕๕๙ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ในกรณีที่มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาล การยกฐานะเป็นเทศบาลหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะของเทศบาล ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๙

๗) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖/๒๕๖๐ เรื่อง การแต่งตั้งนายกเมืองพัทยา ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๐
(ร่างมาตรา ๑๔๑)

๑๖. ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.

การปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต. เทศบาล อบจ. กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา) รวมทั้งสิ้นจำนวน ๖ ฉบับ มีขึ้นเพื่อให้การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและการกระทำที่ต้งห้ามและการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฯ ที่ผ่านการพิจารณาจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และเพื่อให้สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตและมีประสิทธิภาพ และมีกลไกการป้องกันการทุจริต นอกจากนี้ การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นยังได้แก้ไขบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มหน้าที่และอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะ และเพื่อให้การใช้จ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพ โดยสามารถสรุปข้อดีของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ ดังนี้

๑) ประชาชนจะได้สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม เพื่อบริหารงานและพัฒนาท้องถิ่นให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่

๒) ทำให้การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ประกอบกับมีระบบการกำกับดูแลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ จึงเป็นการเสริมสร้างการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งการกำหนดกรอบหน้าที่และอำนาจและประเภทรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ชัดเจน ย่อมทำให้การใช้งบประมาณแผ่นดินเหมาะสมและสอดคล้องกับภารกิจ สามารถพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ทำการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ จากการตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่เสนอมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. แล้ว เห็นว่าได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ แล้ว (ดังปรากฏอยู่ในส่วนข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ หัวข้อการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน้า - ๑ - ถึง - ๘ -)

.....

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการวงงานด้านนิติบัญญัติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น เพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตุลาคม ๒๕๖๑

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายันท ผาสุข	เลขาธิการวุฒิสภา
นายทศพร แยมวงษ์	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายสุชาติ พันทองคำ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๒
นางเกตุจินท์ วลัยจามงค์	นิติกรชำนาญการ
นางสาวกรรณิกา พัศระ	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
นางสิริกัญย์ ส่องแสง	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวรัตติกานต์ น้อยนวม	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาวกาญจนา พาลดิหลุด	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน
นายพัลลภ วงศ์พานิช	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๙๖

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์สภานิติบัญญัติแห่งชาติ www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ ณ ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมายวุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

เล่ม ๑

บทสรุปสำหรับสมาชิกสถานิติบัญญัติแห่งชาติ.....ก

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมาและสาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.

คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ.....๑

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลประกอบการพิจารณา

- การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย- ๑ -
- หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist).....- ๙ -
- ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น
หรือผู้บริหารท้องถิ่น- ๒๙ -
- กฎเหล็กคุมสื่อออนไลน์รับศึกเลือกตั้ง ๖๒ (ความเห็นจากนักการเมือง นักวิชาการ
กรณีจะมีการออกกฎหมายเหล็กคุมเข้มหาเสียงทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์)- ๓๐ -
- กฎีกาส่งร่างพระราชบัญญัติเลือกตั้งท้องถิ่นให้ กกต. แล้ว คาดเสร็จปลายปี
สื่อเลื่อนเลือกตั้งท้องถิ่น- ๓๔ -
- เปิดร่างพระราชบัญญัติท้องถิ่น ปรับอำนาจ กกต. ติกรอบคุมเข้ม- ๓๖ -
- มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมดูแลการหาเสียงเลือกตั้งผ่านสื่อสังคมออนไลน์
(ภายใต้ขอบเขตของพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐)- ๓๘ -

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น
หรือผู้บริหารท้องถิ่น

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติ ดังนี้

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

๑.๒ เหตุผล

โดยที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง และผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น หรือกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษจะมาโดยวิธีอื่นก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย โดยคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ จึงสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

๔. บทจำกัดสิทธิ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๗ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อให้การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และเป็นการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

๕. วันใช้บังคับกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒)

กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๖. บทยกเลิกพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๓)

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕

(๒) พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๔๖

(๓) พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๕๔

๗. บทนิยามศัพท์ (ร่างมาตรา ๔)

กำหนดบทนิยามศัพท์เกี่ยวกับ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” “สภาท้องถิ่น” “ผู้บริหารท้องถิ่น” “หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่น” “คณะกรรมการการเลือกตั้ง” “ผู้ตรวจการเลือกตั้ง” “ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด” “นายอำเภอ” “เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง” “ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” “ผู้สมัคร” “ผู้ได้รับเลือกตั้ง” “การเลือกตั้ง” “วันเลือกตั้ง” “เขตเลือกตั้ง” “หน่วยเลือกตั้ง” “ที่เลือกตั้ง” “จังหวัด” “อำเภอ” “ตำบล” “ศาลากลางจังหวัด” และ“ที่ว่าการอำเภอ”

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรการบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“สภาท้องถิ่น” หมายความว่า สภาองค์กรการบริหารส่วนจังหวัด สภาเทศบาล สภาองค์กรการบริหารส่วนตำบล สภากรุงเทพมหานคร สภาเมืองพัทยา และสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา และผู้บริหารท้องถิ่น หรือคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดกรุงเทพมหานคร ปลัดเมืองพัทยา และหัวหน้าพนักงานหรือหัวหน้าข้าราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“คณะกรรมการการเลือกตั้ง” หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“ผู้ตรวจการเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้ตรวจการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด” หมายความว่า ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“นายอำเภอ” ให้หมายความรวมถึง ผู้อำนวยการเขต

“เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง” หมายความว่า บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

“ผู้สมัคร” หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

“ผู้ได้รับเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

“การเลือกตั้ง” หมายความว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

“วันเลือกตั้ง” หมายความว่า วันที่กำหนดให้เป็นวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

“เขตเลือกตั้ง” หมายความว่า ท้องที่ที่กำหนดเป็นเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

“หน่วยเลือกตั้ง” หมายความว่า ท้องที่ที่กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำการออกเสียงลงคะแนน ณ ที่เลือกตั้งใดที่เลือกตั้งหนึ่ง

“ที่เลือกตั้ง” หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดให้ทำการออกเสียงลงคะแนน และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดขึ้นโดยรอบที่เลือกตั้งด้วย

“จังหวัด” ให้หมายความรวมถึง กรุงเทพมหานคร

“อำเภอ” ให้หมายความรวมถึง เขต และกิ่งอำเภอ

“ตำบล” ให้หมายความรวมถึง แขวง

“ศาลากลางจังหวัด” ให้หมายความรวมถึง ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร

“ที่ว่าการอำเภอ” ให้หมายความรวมถึง สำนักงานเขต และที่ว่าการกิ่งอำเภอ

๘. กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบจัดการเลือกตั้งตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) มอบหมาย และกำหนดให้ทั้งกรณี ที่ กกต. จัดการเลือกตั้งเอง หรือกรณีที่หน่วยงานอื่นของรัฐซึ่งมีใช้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับมอบหมายให้จัดการเลือกตั้งแทน ต้องดำเนินการจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ส่วนกรณีที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น และลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือของหน่วยงานอื่นของรัฐหรือบุคคลอื่น ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

นอกจากนั้น ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการจัดการเลือกตั้งในเรื่องเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น และลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือของหน่วยงานอื่นของรัฐหรือบุคคลอื่น ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่จัดการเลือกตั้งร้องขอ

(ร่างมาตรา ๕)

มาตรา ๕ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการเลือกตั้ง การจัดการเลือกตั้งให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดการเลือกตั้งเอง หรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นของรัฐซึ่งมิใช้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการเลือกตั้งแทน การจัดการเลือกตั้งให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น และลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือของหน่วยงานอื่นของรัฐนั้นหรือบุคคลอื่นใด แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในการดำเนินการตามวรรคสอง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการจัดการเลือกตั้งตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่จัดการเลือกตั้งร้องขอ

๙. กำหนดให้การแจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคล ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร เป็นการแจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารโดยชอบด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ เว้นแต่ได้กำหนดวิธีการแจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดไว้เป็นการเฉพาะก็ให้ดำเนินการตามวิธีการนั้น

ในกรณีที่พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้เรื่องใดต้องประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใด ที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

ในกรณีที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้บัญญัติวิธีการกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใดไว้เป็นการเฉพาะ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งโดยทำเป็นระเบียบประกาศ หรือคำสั่ง และกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่จะใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไปในราชกิจจานุเบกษา และให้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

(ร่างมาตรา ๖)

มาตรา ๖ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้มิได้บัญญัติไว้เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้แล้ว

ในกรณีที่พระราชบัญญัติบัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใด ถ้ามิได้บัญญัติวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยทำเป็นระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี และถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ และให้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใดมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย

๑๐. กำหนดให้มีการให้ความคุ้มครองการปฏิบัติงานโดยสุจริตของ กกต. เจ้าหน้าที่ และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง มิให้ต้องรับผิดทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง (ร่างมาตรา ๗)

มาตรา ๗ กรรมการการเลือกตั้ง เลขานุการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง รวมทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือปฏิบัติตามคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ หากได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง

๑๑. บทรักษาการตามพระราชบัญญัติ

กำหนดให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รักษาการตามกฎหมาย และกำหนดให้มีอำนาจออกระเบียบ ประกาศ ข้อกำหนด หรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย (ร่างมาตรา ๘)

มาตรา ๘ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบ ประกาศ ข้อกำหนด หรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

๑๒. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๑๒.๑ หมวด ๑ บททั่วไป (ร่างมาตรา ๙ - ร่างมาตรา ๑๗)

๑๒.๑.๑ กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกผู้สมัครได้ไม่เกินจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้ง และให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ (ร่างมาตรา ๙)

มาตรา ๙ ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครได้ไม่เกินจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้ง

การเลือกตั้ง ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

๑๒.๑.๒ กำหนดระยะเวลาในการจัดการเลือกตั้งกรณีสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นดำรงตำแหน่งครบวาระ และพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่นไว้ ดังนี้

๑) กรณีดำรงตำแหน่งครบวาระ ต้องจัดการเลือกตั้งภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นดำรงตำแหน่งครบวาระ

๒) กรณีพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่น ต้องจัดการเลือกตั้งภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่น

ยกเว้นกรณีที่มีการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่ไม่ถึง ๑๔๐ วัน จะไม่จัดการเลือกตั้งก็ได้ นอกจากนี้ ได้กำหนดให้เริ่มนับสมาชิกภาพของผู้ได้รับเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างตั้งแต่วันเลือกตั้ง และให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหลืออยู่ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมีคำสั่งให้ยื่นหรือขยายระยะเวลาให้มีการจัดการเลือกตั้งได้ตามความจำเป็นเมื่อมีพฤติการณ์พิเศษ โดยต้องระบุเหตุผลการมีคำสั่งนั้นด้วย (ร่างมาตรา ๑๐)

มาตรา ๑๐ ให้จัดการเลือกตั้งภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นดำรงตำแหน่งครบวาระ หรือภายในหกสิบวันนับแต่วันที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่นใดนอกจากครบวาระ เว้นแต่ในกรณีของสมาชิกสภาท้องถิ่นถ้ามีการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่จัดการเลือกตั้งก็ได้

ในกรณีเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สมาชิกภาพของผู้ได้รับเลือกตั้งเริ่มนับแต่วันเลือกตั้ง และให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหลืออยู่

คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมีคำสั่งให้ยื่นหรือขยายระยะเวลาให้มีการจัดการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งได้ตามความจำเป็นเมื่อมีพฤติการณ์พิเศษ โดยต้องระบุเหตุผลการมีคำสั่งดังกล่าวด้วย

๑๒.๑.๓ กำหนดให้หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา ๒๔ โดยความเห็นชอบของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ประกาศให้มีการเลือกตั้งตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และสถานที่อื่นตามที่เห็นสมควร ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

๑) วันเลือกตั้ง

๒) วันรับสมัครเลือกตั้ง ซึ่งต้องให้มีการเริ่มรับสมัครไม่เกิน ๑๐ วัน นับแต่วันประกาศให้มีการเลือกตั้ง และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่า ๕ วัน

๓) สถานที่รับสมัครเลือกตั้ง

๔) จำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่จะมีการเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้ง

๕) จำนวนเขตเลือกตั้ง ซึ่งต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับอำเภอหรือตำบลหรือเขตท้องที่ที่อยู่ภายในเขตเลือกตั้ง

๖) หลักฐานการสมัครรับเลือกตั้ง

ทั้งนี้ การกำหนดรายละเอียดดังกล่าวข้างต้นเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (ร่างมาตรา ๑๑)

มาตรา ๑๑ เมื่อมีกรณีที่ต้องมีการเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๒๔ โดยความเห็นชอบของผู้ว่าการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ประกาศให้มีการเลือกตั้ง ซึ่งอย่างน้อยต้องมีการกำหนดเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) วันเลือกตั้ง
- (๒) วันรับสมัครเลือกตั้ง ซึ่งต้องให้มีการเริ่มรับสมัครไม่เกินสิบวันนับแต่วันประกาศให้มีการเลือกตั้ง และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวัน
- (๓) สถานที่รับสมัครเลือกตั้ง
- (๔) จำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่จะมีการเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้ง
- (๕) จำนวนเขตเลือกตั้ง ซึ่งต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับอำเภอหรือตำบลหรือเขตท้องที่ที่อยู่ภายในเขตเลือกตั้ง

- (๖) หลักฐานการสมัครรับเลือกตั้ง

การกำหนดตามวรรคหนึ่งต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ปิดไว้ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และสถานที่อื่นตามที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นสมควร

๑๒.๑.๔ กำหนดให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร มีหน้าที่จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งจากทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ถูกต้องตามความจริง (ร่างมาตรา ๑๒)

มาตรา ๑๒ ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร มีหน้าที่จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งจากทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ถูกต้องตามความจริง

๑๒.๑.๕ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งทั้งหมด ยกเว้นค่าใช้จ่ายของคณะกรรมการการเลือกตั้งและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

แต่หากเป็นกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดให้มีการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นที่มีใช้การใช้บัตรเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดให้การออกเสียงลงคะแนนสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นต้องใช้วิธีเดียวกันนั้นก็ได้ โดยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนนั้นตามมาตรา ๗๓

นอกจากนี้ ได้กำหนดให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้ไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามความจำเป็น (ร่างมาตรา ๑๓)

มาตรา ๑๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๗๓ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งทั้งหมด เว้นแต่ค่าใช้จ่ายของคณะกรรมการการเลือกตั้งและผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีรายได้ไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นตามความจำเป็น

๑๒.๑.๖ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับวิธีการและระยะเวลาในการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติฉบับนี้ นอกเหนือจากหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยที่ระเบียบดังกล่าวต้องไม่มีผลเป็นการตัดสิทธิหรือลงโทษบุคคลใด และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สุจริต และเที่ยงธรรม (ร่างมาตรา ๑๔)

มาตรา ๑๔ เพื่อให้การดำเนินการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สุจริต และเที่ยงธรรม นอกจากหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับวิธีการและระยะเวลาในการดำเนินการในเรื่องใด ๆ ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ระเบียบดังกล่าวต้องไม่มีผลเป็นการตัดสิทธิหรือลงโทษบุคคลใด และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

๑๒.๑.๗ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกประกาศให้延หรือขยายระยะเวลา หรืองดเว้นการดำเนินการที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ เฉพาะในกรณีที่สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่นั้น ทั้งนี้ เพื่อให้เหมาะสมแก่การดำเนินการเลือกตั้งใหม่และให้เป็นไปโดยรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม (ร่างมาตรา ๑๕)

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกประกาศให้延หรือขยายระยะเวลา หรืองดเว้นการดำเนินการที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้เฉพาะในการเลือกตั้งนั้น เพื่อให้เหมาะสมแก่การดำเนินการเลือกตั้งใหม่ให้เป็นไปโดยรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรมได้

๑๒.๑.๘ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้ง ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หลังจากคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบเบื้องต้นแล้วมีเหตุอันควรเชื่อว่า ผลการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวนในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม ไม่ว่าจะมิผู้ร้องเรียนหรือไม่ ให้แล้วเสร็จและประกาศผลการเลือกตั้ง หรือจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ หรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นโดยเร็ว

ทั้งนี้ แม้ว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะได้ประกาศผลการเลือกตั้งไปแล้ว ก็ยังคงมีหน้าที่และอำนาจดำเนินการสืบสวน ไต่สวน หรือวินิจฉัย เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม

(ร่างมาตรา ๑๖)

มาตรา ๑๖ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบเบื้องต้นแล้วมีเหตุอันควรเชื่อว่าผลการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ประกาศผลการเลือกตั้งนั้นภายในสามสิบวัน นับแต่วันเลือกตั้ง

ในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ไม่ว่าจะมิผู้ร้องเรียนกล่าวโทษหรือไม่ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวนให้แล้วเสร็จ และประกาศผลการเลือกตั้ง หรือจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ หรือดำเนินการอื่นที่จำเป็น แล้วแต่กรณี โดยเร็ว

ในกรณีตามวรรคสอง ถ้าเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น เมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งและมีสมาชิกสภาท้องถิ่นได้รับเลือกเกินกึ่งหนึ่งแต่ต้องไม่น้อยกว่าห้าคนแล้ว หากมีความจำเป็นต้องเรียกประชุมสภาท้องถิ่นนั้น ให้เรียกประชุมและปฏิบัติหน้าที่ได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นนั้นประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่

การประกาศผลการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ไม่เป็นการตัดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะดำเนินการสืบสวน ไต่สวน หรือวินิจฉัย เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

๑๒.๑.๙ กำหนดให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลที่ระบุว่าคำสั่งหรือคำวินิจฉัยให้พ้นจากตำแหน่งเป็นไปโดยไม่ชอบไม่มีผลกระทบต่อผลการเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างไปแล้ว ไม่ว่าจะเป็นกรณีที่มีการสั่งหรือคำวินิจฉัยให้ผู้บริหารท้องถิ่น ประธานหรือรองประธานสภาท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด ทั้งนี้ เพื่อเป็นการรองรับผลการเลือกตั้งครั้งใหม่ที่ได้ดำเนินการมาโดยชอบ (ร่างมาตรา ๑๗)

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่มีการสั่งหรือคำวินิจฉัยให้ผู้บริหารท้องถิ่น ประธานหรือรองประธานสภาท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างแล้ว แม้ภายหลังศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งว่าคำสั่งหรือคำวินิจฉัยให้พ้นจากตำแหน่งเป็นไปโดยไม่ชอบ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อการเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการไปแล้ว

๑๒.๒ หมวด ๒ เขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๘ - ร่างมาตรา ๒๓)

๑๒.๒.๑ กำหนดหลักเกณฑ์ในการกำหนดเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นไว้ ดังนี้

๑) การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ให้ถือเขตเป็นเขตเลือกตั้ง ถ้าเขตใดมีจำนวนราษฎรตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้งเกิน ๑๕๐,๐๐๐ คน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแบ่งเขตนั้นออกเป็นเขตเลือกตั้งตามจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่จะพึงมี โดยแต่ละเขตเลือกตั้งต้องมีจำนวนราษฎรใกล้เคียงกัน

๒) การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ถือเขตอำเภอเป็นเขตเลือกตั้ง ในกรณีที่อำเภอใดมีสมาชิกได้เกินกว่า ๑ คน ให้แบ่งเขตอำเภอเป็นเขตเลือกตั้ง เท่ากับจำนวนสมาชิกที่จะพึงมีในอำเภอนั้น

๓) การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบล ให้แบ่งเขตเทศบาลเป็น ๒ เขตเลือกตั้ง การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมือง ให้แบ่งเขตเทศบาลเป็น ๓ เขตเลือกตั้ง การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครหรือการเลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพัทยา ให้แบ่งเขตเทศบาลหรือเขตเมืองพัทยาเป็น ๔ เขตเลือกตั้ง และต้องมีจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเท่ากันทุกเขตเลือกตั้ง

๔) การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ถือเขตหมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้ง เว้นแต่กฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

๕) การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้ถือเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเขตเลือกตั้ง เว้นแต่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

สำหรับวิธีการแบ่งเขตเลือกตั้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดไว้ตามมาตรา ๑๙

(ร่างมาตรา ๑๘)

มาตรา ๑๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙ การกำหนดเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ให้ถือเขตเป็นเขตเลือกตั้ง ถ้าเขตใดมีจำนวนราษฎรตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้งเกินหนึ่งแสนห้าหมื่นคน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแบ่งเขตนั้นออกเป็นเขตเลือกตั้งตามจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่จะพึงมี โดยแต่ละเขตเลือกตั้งต้องมีจำนวนราษฎรใกล้เคียงกัน

(๒) การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ถือเขตอำเภอเป็นเขตเลือกตั้ง ในกรณีที่อำเภอใดมีสมาชิกได้เกินกว่าหนึ่งคน ให้แบ่งเขตอำเภอเป็นเขตเลือกตั้ง เท่ากับจำนวนสมาชิก ที่จะพึงมีในอำเภอนั้น

(๓) การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบล ให้แบ่งเขตเทศบาลเป็นสองเขตเลือกตั้ง การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมือง ให้แบ่งเขตเทศบาลเป็นสามเขตเลือกตั้ง การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครหรือการเลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพัทยา ให้แบ่งเขตเทศบาลหรือเขตเมืองพัทยา เป็นสี่เขตเลือกตั้ง และต้องมีจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเท่ากันทุกเขตเลือกตั้ง

(๔) การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ถือเขตหมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้ง เว้นแต่กฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

(๕) การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้ถือเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเขตเลือกตั้ง เว้นแต่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั้นจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

๑๒.๒.๒ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการ แบ่งเขตเลือกตั้ง โดยต้องจัดให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้งใกล้เคียงกันมากที่สุด และพื้นที่ของแต่ละเขตเลือกตั้งต้องติดต่อกัน ยกเว้นกรณีที่ตามสภาพพื้นที่ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นนั้นทำให้ไม่อาจแบ่งเขตเลือกตั้งให้มีพื้นที่ติดต่อกันได้ จะกำหนดให้เขตเลือกตั้ง มีพื้นที่ไม่ติดต่อกันเท่าที่จำเป็นก็ได้

ทั้งนี้ ในการกำหนดเขตเลือกตั้ง จะใช้แนวถนน ตรอก ซอย หรือแยกคลอง หรือ แม่น้ำเป็นแนวเขตของเขตเลือกตั้งก็ได้

(ร่างมาตรา ๑๙)

มาตรา ๑๙ ในการแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้จัดให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้ง ใกล้เคียงกันมากที่สุด และพื้นที่ของแต่ละเขตเลือกตั้งต้องติดต่อกัน เว้นแต่ตามสภาพพื้นที่ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้ไม่อาจแบ่งเขตเลือกตั้งให้มีพื้นที่ติดต่อกันได้ จะกำหนดให้เขตเลือกตั้ง มีพื้นที่ไม่ติดต่อกันเท่าที่จำเป็นก็ได้

ในการกำหนดเขตเลือกตั้ง จะใช้แนวถนน ตรอก ซอย หรือแยก คลอง หรือแม่น้ำเป็น แนวเขตของเขตเลือกตั้งก็ได้

การแบ่งเขตเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๑๒.๒.๓ กำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียน ราษฎร มีหน้าที่แจ้งรายละเอียดของจำนวนราษฎรเป็นรายจังหวัด รายอำเภอ รายตำบล รายหมู่บ้าน รายเทศบาล รายองค์การบริหารส่วนตำบล และรายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบภายใน ๒๐ วัน นับแต่วันที่ผู้อำนวยความสะดวกทะเบียนกลางประกาศ จำนวนราษฎรทั้งประเทศ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการแบ่งเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๑๙

นอกจากนั้น ได้กำหนดให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่แจ้งกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเขตจังหวัด เขตอำเภอ เขตตำบล เขตหมู่บ้าน เขตเทศบาล เขตองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง
(ร่างมาตรา ๒๐)

มาตรา ๒๐ เพื่อประโยชน์ในการแบ่งเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๑๙ ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร มีหน้าที่แจ้งรายละเอียดของจำนวนราษฎรเป็นรายจังหวัด รายอำเภอ รายตำบล รายหมู่บ้าน รายเทศบาล รายองค์การบริหารส่วนตำบล และรายองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางประกาศจำนวนราษฎรทั่วประเทศ

ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเขตจังหวัด เขตอำเภอ เขตตำบล เขตหมู่บ้าน เขตเทศบาล เขตองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่แจ้งการเปลี่ยนแปลงให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

๑๒.๒.๔ กำหนดให้ใช้เขตขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเขตเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๒๑)

มาตรา ๒๑ การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ให้ใช้เขตขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเขตเลือกตั้ง

๑๒.๒.๕ กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งที่จะพึงมีในแต่ละเขตเลือกตั้ง โดยกำหนดให้ทำเป็นประกาศและปิดไว้ ณ ที่ทำการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และสถานที่อื่นที่เห็นสมควร รวมทั้งให้จัดทำแผนที่แสดงเขตของหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งไว้โดยสังเขป ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๒๕ วัน (ร่างมาตรา ๒๒)

มาตรา ๒๒ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งที่จะพึงมีในแต่ละเขตเลือกตั้ง

การกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าวัน โดยให้ทำเป็นประกาศปิดไว้ ณ ที่ทำการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และสถานที่อื่นที่เห็นสมควร รวมทั้งให้จัดทำแผนที่สังเขปแสดงเขตของหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งไว้ด้วย

การเปลี่ยนแปลงเขตของหน่วยเลือกตั้งหรือที่เลือกตั้ง ให้กระทำได้โดยประกาศก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน เว้นแต่ในกรณีฉุกเฉินจะประกาศเปลี่ยนแปลงก่อนวันเลือกตั้งน้อยกว่าสิบวันก็ได้ และให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

๑๒.๒.๖ กำหนดหลักเกณฑ์ในการกำหนดหน่วยเลือกตั้งตามมาตรา ๒๒ โดยให้คำนึงถึงความสะดวกในการเดินทางมาใช้สิทธิเลือกตั้งของราษฎรไว้ ดังนี้

๑) ให้ใช้เขตหมู่บ้านเป็นเขตของหน่วยเลือกตั้ง ทั้งนี้ ในกรณีที่หมู่บ้านใดมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนน้อยจะให้รวมหมู่บ้านตั้งแต่ ๒ หมู่บ้านขึ้นไปเป็นหน่วยเลือกตั้งเดียวกันได้ สำหรับในเขตเทศบาล เขตเมืองพัทยา เขตกรุงเทพมหานคร หรือเขตชุมชนหนาแน่น อาจกำหนดให้ใช้แนวถนน ตรอก ซอย หรือแยก คลอง หรือแม่น้ำเป็นแนวเขตของหน่วยเลือกตั้งได้

๒) ให้ถือเกณฑ์จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งหน่วยเลือกตั้งละ ๑,๐๐๐ คน เป็นประมาณ แต่ถ้าเห็นว่าไม่เป็นการสะดวกหรือไม่ปลอดภัยในการไปลงคะแนนเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จะกำหนดหน่วยเลือกตั้งเพิ่มขึ้นโดยให้มีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งน้อยกว่าจำนวนดังกล่าวก็ได้

นอกจากนี้ กำหนดให้ที่เลือกตั้งตามมาตรา ๒๒ ต้องเป็นสถานที่ที่ประชาชนเข้าออกได้สะดวกและมีป้ายหรือเครื่องหมายอื่นใดเพื่อแสดงขอบเขตบริเวณของที่เลือกตั้งตามลักษณะของท้องที่และภูมิประเทศไว้ด้วย และเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือเพื่อความปลอดภัยของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะกำหนดที่เลือกตั้งนอกเขตของหน่วยเลือกตั้งก็ได้ แต่ต้องอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับหน่วยเลือกตั้งนั้น

(ร่างมาตรา ๒๓)

มาตรา ๒๓ การกำหนดหน่วยเลือกตั้งตามมาตรา ๒๒ ให้คำนึงถึงความสะดวกในการเดินทางมาใช้สิทธิเลือกตั้งของราษฎร ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ใช้เขตหมู่บ้านเป็นเขตของหน่วยเลือกตั้ง ในกรณีที่หมู่บ้านใดมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนน้อยจะให้รวมหมู่บ้านตั้งแต่สองหมู่บ้านขึ้นไปเป็นหน่วยเลือกตั้งเดียวกันก็ได้ สำหรับในเขตเทศบาล เขตเมืองพัทยา เขตกรุงเทพมหานคร หรือเขตชุมชนหนาแน่น อาจกำหนดให้ใช้แนวถนน ตรอก ซอย หรือแยก คลอง หรือแม่น้ำเป็นแนวเขตของหน่วยเลือกตั้งก็ได้

(๒) ให้ถือเกณฑ์จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งหน่วยเลือกตั้งละหนึ่งพันคนเป็นประมาณ แต่ถ้าเห็นว่าไม่เป็นการสะดวกหรือไม่ปลอดภัยในการไปลงคะแนนเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จะกำหนดหน่วยเลือกตั้งเพิ่มขึ้นโดยให้มีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งน้อยกว่าจำนวนดังกล่าวก็ได้

ที่เลือกตั้งตามมาตรา ๒๒ ต้องเป็นสถานที่ที่ประชาชนเข้าออกได้สะดวกและมีป้ายหรือเครื่องหมายอื่นใดเพื่อแสดงขอบเขตบริเวณของที่เลือกตั้งตามลักษณะของท้องที่และภูมิประเทศไว้ด้วย และเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเพื่อความปลอดภัยของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะกำหนดที่เลือกตั้งนอกเขตของหน่วยเลือกตั้งก็ได้ แต่ต้องอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับหน่วยเลือกตั้งนั้น

๑๒.๓ หมวด ๓ การดำเนินการเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๒๔ - ร่างมาตรา ๓๖)

๑๒.๓.๑ กำหนดให้หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อมีกรณีที่ต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

- ๑) รับสมัครเลือกตั้ง
- ๒) กำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง
- ๓) แต่งตั้งและจัดอบรมเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง
- ๔) ตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และดำเนินการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

๕) ดำเนินการเกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง

๖) ดำเนินการอื่นอันจำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

โดยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความเห็นชอบหน้าที่และอำนาจข้างต้นในเรื่อง ดังนี้

- ๑) การกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง
- ๒) การแต่งตั้งและจัดอบรมเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง และ
- ๓) การตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และดำเนินการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจแต่งตั้งปลัดจังหวัด นายอำเภอ หรือ ปลัดอำเภอ เป็นผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแทนพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ในกรณีที่ปรากฏว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าอาจก่อให้เกิดความไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรมในการเลือกตั้ง หรือมีเหตุจำเป็นอื่นใด

กำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้บุคคลหรือคณะบุคคลเป็นผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ข้างต้นได้

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งและวรรคสี่

กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการเลือกตั้งมีหน้าที่จัดหาวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งและสนับสนุนการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(ร่างมาตรา ๒๔)

มาตรา ๒๔ เมื่อมีกรณีที่ต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) รับสมัครเลือกตั้ง
- (๒) กำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง
- (๓) แต่งตั้งและจัดอบรมเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

(๔) ตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และดำเนินการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

(๕) ดำเนินการเกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง

(๖) ดำเนินการอื่นอันจำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

การดำเนินการตาม (๒) (๓) และ (๔) ให้เป็นไปโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในกรณีที่ปรากฏว่าหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าอาจก่อให้เกิดความไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรมในการเลือกตั้ง หรือมีเหตุจำเป็นอื่นใด คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจแต่งตั้งปลัดจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอ เป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นแทนก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้บุคคลหรือคณะบุคคลเป็นผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ได้

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสี่ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการเลือกตั้งมีหน้าที่จัดหาวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งและสนับสนุนการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

๑๒.๓.๒ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

๑) แต่งตั้งจากข้าราชการและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดที่เป็นเขตเลือกตั้ง หรือในเขตอำเภอท้องที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นตั้งอยู่

๒) แต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดหรืออำเภอนั้น ซึ่งไม่ได้เป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ จำนวนไม่เกิน ๒ คน ด้วยก็ได้

๓) ห้ามแต่งตั้งจากข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น หรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดที่เป็นเขตเลือกตั้ง หรือในเขตอำเภอท้องที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นตั้งอยู่ ยกเว้นเป็นการแต่งตั้งเพื่อทำหน้าที่เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการแต่งตั้ง และจำนวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ทั้งนี้ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจมอบหมายให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นผู้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแทนได้

(ร่างมาตรา ๒๕)

มาตรา ๒๕ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากข้าราชการและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดที่เป็นเขตเลือกตั้งหรือในเขตอำเภอท้องที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นตั้งอยู่ โดยจะแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดหรืออำเภอนั้น แล้วแต่กรณี ซึ่งมีได้เป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐจำนวนไม่เกินสองคนด้วยก็ได้ แต่มิให้แต่งตั้งจากข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น หรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่เป็นการแต่งตั้งเพื่อทำหน้าที่เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการดังกล่าว

หลักเกณฑ์ วิธีการแต่งตั้ง และจำนวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

การแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมอบหมายให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นผู้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้งนั้นแทนก็ได้

๑๒.๓.๓ กำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

๑) เสนอแนะและให้ความเห็นชอบการกำหนดหน่วยเลือกตั้ง ที่เลือกตั้ง และการแต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งของผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒) ตรวจสอบและให้ความเห็นชอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

๓) กำกับดูแลและอำนวยความสะดวกการเลือกตั้ง การลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง

๔) กำหนดสถานที่รวบรวมผลคะแนน และรวบรวมผลคะแนนของทุกหน่วยเลือกตั้ง และรายงานผลการเลือกตั้งต่อผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัด

๕) ปฏิบัติการใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น หรือตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย

โดยกำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือบุคคลหรือคณะบุคคลเป็นผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งได้ตามสมควร (ร่างมาตรา ๒๖)

มาตรา ๒๖ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะและให้ความเห็นชอบการกำหนดหน่วยเลือกตั้ง ที่เลือกตั้ง และการแต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) ตรวจสอบและให้ความเห็นชอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

(๓) กำกับดูแลและอำนวยความสะดวกการเลือกตั้ง การลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง

(๔) กำหนดสถานที่รวบรวมผลคะแนน และรวบรวมผลคะแนนของทุกหน่วยเลือกตั้ง และรายงานผลการเลือกตั้งต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

(๕) ปฏิบัติการใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น หรือตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือบุคคลหรือคณะบุคคลเป็นผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งได้ตามสมควร

๒๖.๓.๔ กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน ในเรื่องดังนี้

๑) คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง จำนวนไม่น้อยกว่า ๕ คน มีหน้าที่เกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนในที่เลือกตั้งและนับคะแนนของหน่วยเลือกตั้งแต่ละแห่ง

๒) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง จำนวนอย่างน้อย ๒ คน เพื่อทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการแต่งตั้งการฝึกอบรม และการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งดังกล่าว

กำหนดให้กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ตรวจการเลือกตั้งที่พบเห็นว่า กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระทำการใดที่จะเป็นเหตุทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมหรือเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย แจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพิจารณาเปลี่ยนกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งได้ตามที่เห็นสมควร

(ร่างมาตรา ๒๗)

มาตรา ๒๗ ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสี่สิบวัน ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนในที่เลือกตั้งและนับคะแนนของหน่วยเลือกตั้งแต่ละแห่ง

(๒) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งอย่างน้อยสองคน เพื่อทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

หลักเกณฑ์ วิธีการแต่งตั้ง การฝึกอบรม และการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ตรวจการเลือกตั้งพบเห็นว่า กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระทำการใดที่จะเป็นเหตุทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมหรือเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้แจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเปลี่ยนกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งได้ตามที่เห็นสมควร

๑๒.๓.๕ กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๒๗ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้ เพื่อให้ครบตามจำนวนที่พึงมี โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้ง

กรณีที่ถึงเวลาเปิดการลงคะแนนเลือกตั้งในวันเลือกตั้งแล้ว มีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบจำนวน แต่มาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ได้รับการแต่งตั้ง ได้กำหนดให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ได้ และให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้น รายงานให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ เพื่อแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๒๗ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มเติมให้ครบจำนวนก่อนการนับคะแนนเลือกตั้ง

แต่ถ้าไม่มีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่เลยหรือมาแต่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งบุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๒๗ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น

โดยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง
(ร่างมาตรา ๒๘)

มาตรา ๒๘ ก่อนวันเลือกตั้ง หากมีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่ครบจำนวน ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งบุคคลตามมาตรา ๒๗ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งให้ครบจำนวน

ในวันเลือกตั้ง ถ้าถึงเวลาเปิดการลงคะแนนเลือกตั้งแล้วมีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบจำนวนแต่มาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ได้รับ การแต่งตั้ง ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ได้ และให้ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้นรายงานให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้ง ประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อแต่งตั้งบุคคลตามมาตรา ๒๗ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มเติมให้ครบจำนวนก่อนการนับคะแนนเลือกตั้ง

ในกรณีตามวรรคสอง หากไม่มีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่เลย หรือมาแต่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้ง บุคคลตามมาตรา ๒๗ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งตามวรรค สองและวรรคสาม ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๑๒.๓.๖ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้ง จัดให้ข้าราชการหรือ พนักงานส่วนท้องถิ่นหรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือลูกจ้าง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ได้กำหนดให้ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจร้องขอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อมีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งปฏิบัติ หน้าที่อยู่ในจังหวัดนั้นช่วยเหลือในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้งได้

โดยกำหนดให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างซึ่งได้รับคำสั่งให้ช่วยเหลือในการ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้งจากผู้ว่าราชการจังหวัด มีหน้าที่ปฏิบัติตามที่ผู้อำนวยการ การเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมาย

(ร่างมาตรา ๒๙)

มาตรา ๒๙ เมื่อมีการเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นนั้นจัดให้ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจร้องขอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อมีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดนั้นให้ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้งได้

ให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างซึ่งได้รับคำสั่งตามวรรคสองมีหน้าที่ปฏิบัติตามที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมาย

๑๒.๓.๗ กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายหรือสั่งการ รวมทั้งมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในการเลือกตั้งด้วย

นอกจากนี้ ได้กำหนดให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ จัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้งตามที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้องขอด้วย

(ร่างมาตรา ๓๐)

มาตรา ๓๐ นอกจากหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายหรือสั่งการ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในการเลือกตั้ง

ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ จัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้งตามที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้องขอ

๑๒.๓.๘ กำหนดให้ผู้ที่พบการกระทำความผิดเกี่ยวกับกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ แจ้งต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง หรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง

สำหรับกรณีที่เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งตามมาตรา ๒๗ หรือเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง เป็นผู้พบการกระทำความผิดด้วยตนเอง กำหนดให้เจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่นั้นดำเนินการกล่าวโทษหรือดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้

กำหนดให้เจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง ซึ่งพบการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ในวันเลือกตั้งหรือได้รับแจ้งโดยมีพยานหลักฐานอันน่าเชื่อถือ และผู้กระทำความผิดยังปรากฏตัวอยู่ในบริเวณที่เลือกตั้ง

มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวผู้กระทำความผิดส่งพนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไป โดยให้ถือว่าเป็นกรณีพบการกระทำความผิดซึ่งหน้า
(ร่างมาตรา ๓๑)

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้พบการกระทำความผิดแจ้งต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง หรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง

ถ้าผู้พบการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งตามมาตรา ๒๗ หรือเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง ให้ดำเนินการกล่าวโทษหรือดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง พบการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ในวันเลือกตั้ง หรือได้รับแจ้งโดยมีพยานหลักฐานอันน่าเชื่อถือ และผู้กระทำความผิดยังปรากฏตัวอยู่ในบริเวณที่เลือกตั้ง ให้เจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวผู้กระทำความผิดส่งพนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไป โดยให้ถือว่าเป็นกรณีพบการกระทำความผิดซึ่งหน้า

๒๒.๓.๙ กำหนดให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจดำเนินการสอบสวนทันทีโดยไม่ต้องมีผู้มาร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ (ร่างมาตรา ๓๒)

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้สมัคร ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง หรือเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง แจ้งต่อพนักงานสอบสวนว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือในกรณีที่พนักงานสอบสวนทราบถึงการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนทันทีโดยไม่ต้องมีผู้มาร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ

๒๒.๓.๑๐ กำหนดให้มีผู้ที่มีอำนาจสั่งให้ยุติหรือระงับการกระทำโดยไม่ชอบด้วยหน้าที่และอำนาจของข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ อันเป็นการกลั่นแกล้งผู้สมัคร หรือดำเนินการที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ดังนี้

- ๑) คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือ
- ๒) กรรมการการเลือกตั้ง หรือ
- ๓) ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือ

๔) คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย

โดยกำหนดให้กรรมการการเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำดังกล่าวข้างต้น มีอำนาจสั่งให้ระงับการกระทำนั้นได้ แล้วรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ (ร่างมาตรา ๓๓)

มาตรา ๓๓ ในกรณีปรากฏข้อเท็จจริงว่า ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐกระทำการใด ๆ โดยมีขอบด้วยหน้าที่และอำนาจอันเป็นการกลั่นแกล้งผู้สมัครใด หรือดำเนินการใด ๆ ที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือกรรมการการเลือกตั้ง หรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย มีอำนาจสั่งให้ยุติหรือระงับการกระทำนั้นได้

ให้กรรมการการเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจสั่งให้ระงับการกระทำนั้นได้ แล้วรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ

๒๒.๓.๑๑ กำหนดให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ได้แก่

- ๑) ผู้ตรวจการเลือกตั้ง
- ๒) ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
- ๓) ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๔) กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๕) ประธานกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง
- ๖) กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง
- ๗) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง
- ๘) ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

(ร่างมาตรา ๓๔)

มาตรา ๓๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประธานกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง และผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

๒๒.๓.๑๒ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดค่าตอบแทนตามบัญชีค่าตอบแทนหรือมาตรฐานกลางในการจ่ายค่าตอบแทนซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดไว้ โดยคำนึงถึงหน้าที่และอำนาจความรับผิดชอบและความแตกต่างของปริมาณงานในการดำเนินการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทหรือแต่ละแห่งให้แก่บุคคล ดังนี้

- ๑) กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๒) ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๓) นายอำเภอ

๔) กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

๕) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง และ

๖) ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

(ร่างมาตรา ๓๕)

มาตรา ๓๕ ค่าตอบแทนของกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นายอำเภอ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง และผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดตามบัญชีค่าตอบแทนหรือมาตรฐานกลางในการจ่ายค่าตอบแทนซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดไว้ โดยคำนึงถึงหน้าที่และอำนาจความรับผิดชอบและความแตกต่างของปริมาณงานในการดำเนินการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทหรือแต่ละแห่ง

๑๒.๓.๑๓ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รับผิดชอบการจัดพิมพ์ ควบคุมการพิมพ์ และกำหนดวิธีการจัดส่งบัตรเลือกตั้ง โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์และการจัดส่งบัตรเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (ร่างมาตรา ๓๖)

มาตรา ๓๖ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รับผิดชอบการจัดพิมพ์ ควบคุมการพิมพ์ และกำหนดวิธีการจัดส่งบัตรเลือกตั้ง โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์และการจัดส่งบัตรเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๑๒.๔ หมวด ๔ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๓๗ - ร่างมาตรา ๔๗)

๑๒.๔.๑ กำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี

๒) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี ในวันเลือกตั้ง

๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๑ ปี นับถึงวันเลือกตั้ง และ

๔) คุณสมบัติอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

สำหรับกรณีที่มีการย้ายทะเบียนบ้านออกจากเขตเลือกตั้งหนึ่งไปยังอีกเขตเลือกตั้งหนึ่งภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกัน อันทำให้บุคคลมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันน้อยกว่า ๑ ปี นับถึงวันเลือกตั้ง ให้บุคคลนั้นมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครั้งสุดท้ายเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๑ ปี

(ร่างมาตรา ๓๗)

มาตรา ๓๗ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

(๑) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีในวันเลือกตั้ง

(๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันเลือกตั้ง และ

(๔) คุณสมบัติอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

ในกรณีที่มีการย้ายทะเบียนบ้านออกจากเขตเลือกตั้งหนึ่งไปยังอีกเขตเลือกตั้งหนึ่งภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกัน อันทำให้บุคคลมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันน้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันเลือกตั้ง ให้บุคคลนั้นมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครั้งสุดท้ายเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

๑๒.๔.๒ กำหนดลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) เป็นบุคคลวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

๒) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

๓) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

๔) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

๕) มีลักษณะอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

(ร่างมาตรา ๓๘)

มาตรา ๓๘ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้งเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

(๑) วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๒) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๓) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

(๔) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

(๕) มีลักษณะอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

๑๒.๔.๓ กำหนดกรณีที่ไม่เป็นการตัดสิทธิเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) กรณีมีเหตุอันสมควรที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งเหตุดังกล่าวต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดภายใน ๗ วัน ก่อนวันเลือกตั้ง หรือภายใน ๗ วัน นับแต่วันเลือกตั้ง

๒) กรณีมีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจแจ้งเหตุอันสมควรที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ภายใน ๗ วัน ก่อนวันเลือกตั้ง ให้ดำเนินการแจ้งตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

โดยกำหนดให้การแจ้งเหตุข้างต้นนี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิที่ผู้นั้นจะไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

กำหนดวิธีการแจ้งเหตุที่ผู้ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) จัดทำเป็นหนังสือหรือโดยวิธีการอื่น

๒) ยื่นต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งด้วยตนเอง หรืออาจมอบหมายให้บุคคลอื่นไปยื่นต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งแทน หรือ

๓) จัดส่งหนังสือชี้แจงเหตุนั้นทางไปรษณีย์ลงทะเบียน หรือแจ้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

ในกรณีที่บุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด พิจารณาแล้วเห็นว่า เหตุที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งนั้นมีไขเหตุอันสมควร ให้แจ้งให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเหตุ

กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้รับแจ้งจากบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ว่า เหตุที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งนั้นมีไขเหตุอันสมควร มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันเลือกตั้ง

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการแจ้งเหตุ วิธีการแจ้งเหตุทางอิเล็กทรอนิกส์ บุคคลที่จะรับแจ้งเหตุ สถานที่รับแจ้งเหตุ การพิจารณาการแจ้งเหตุ และการอุทธรณ์ โดยให้คำนึงถึงการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนด้วย รวมทั้งกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดรายละเอียดของเหตุที่ทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาของบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งด้วย (ร่างมาตรา ๓๙)

มาตรา ๓๙ ในการเลือกตั้งครั้งใด ถ้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้เนื่องจากมีเหตุอันสมควร ให้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดภายในเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้งหรือภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือกตั้ง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจแจ้งได้ภายในเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้ง ให้ดำเนินการแจ้งตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ทั้งนี้ การแจ้งเหตุดังกล่าวไม่เป็นการตัดสิทธิที่ผู้นั้นจะไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ในการแจ้งเหตุตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำเป็นหนังสือหรือโดยวิธีการอื่นเพื่อชี้แจงเหตุดังกล่าว โดยอาจมอบหมายให้บุคคลใดไปยื่นต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งแทน หรือจัดส่งหนังสือชี้แจงเหตุนั้นทางไปรษณีย์ลงทะเบียน หรือแจ้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

ในกรณีที่บุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดตามวรรคหนึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่า เหตุที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งนั้นมีไขเหตุอันสมควร ให้แจ้งให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบภายในสามวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเหตุ

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้รับแจ้งตามวรรคสาม มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง

การแจ้งเหตุ วิธีการแจ้งเหตุทางอิเล็กทรอนิกส์ บุคคลที่จะรับแจ้งเหตุ สถานที่รับแจ้งเหตุ การพิจารณาการแจ้งเหตุ และการอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยในการกำหนดดังกล่าวให้คำนึงถึงการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนด้วย

ในการนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดรายละเอียดของเหตุที่ทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาของบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งด้วย

๑๒.๔.๔ กำหนดให้บุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งเพื่อรับแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ประกาศรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและไม่ได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ หรือแจ้งเหตุดังกล่าวไว้แล้ว แต่เหตุนั้นไม่ใช่เหตุอันสมควรเมื่อครบระยะเวลา ๖๐ วัน นับแต่วันเลือกตั้ง (มาตรา ๔๐)

มาตรา ๔๐ เมื่อครบกำหนดหกสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง ให้บุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง ประกาศรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมีได้แจ้งเหตุตามมาตรา ๓๙ หรือแจ้งเหตุไว้แล้วแต่เหตุนั้นมิใช่เหตุอันสมควร

ในกรณีที่ประกาศรายชื่อตามวรรคหนึ่งมีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง ให้ผู้มีส่วนได้เสียยื่นคำร้องต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งตามมาตรา ๓๙ เพื่อดำเนินการแก้ไข ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๑๒.๔.๕ กำหนดกรณีการตัดสิทธิเลือกตั้งไว้ ดังนี้

กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและไม่ได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ หรือแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้ว แต่เหตุนั้นไม่ใช่เหตุอันสมควรไว้ ดังนี้

๑) สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น หรือสิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

๒) สิทธิสมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

๓) สิทธิเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

กำหนดให้ตัดสิทธิเลือกตั้งดังกล่าวเป็นระยะเวลาครั้งละ ๒ ปี นับแต่วันเลือกตั้งครั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หากในการเลือกตั้งครั้งต่อไปผู้นั้นไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอีก ให้นับเวลาการจำกัดสิทธิครั้งหลังนี้โดยนับจากวันที่มิได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งครั้งใหม่ และหากกำหนดเวลาการจำกัดสิทธิครั้งก่อนยังเหลืออยู่เท่าใดให้กำหนดเวลาการจำกัดสิทธินั้นสิ้นสุดลง (มาตรา ๔๑)

มาตรา ๔๑ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและไม่ได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วแต่เหตุนั้นมิใช่เหตุอันสมควร ผู้นั้นถูกจำกัดสิทธิดังต่อไปนี้

(๑) สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น หรือสิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

(๒) สิทธิสมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

(๓) สิทธิเข้าซื้อร้องขอให้ถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

การจำกัดสิทธิตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดเวลาครั้งละสองปีนับแต่วันเลือกตั้งครั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หากในการเลือกตั้งครั้งต่อไปผู้นั้นไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอีก ให้นับเวลาการจำกัดสิทธิครั้งหลังนี้โดยนับจากวันที่มิได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งครั้งใหม่ และหากกำหนดเวลาการจำกัดสิทธิครั้งก่อนยังเหลืออยู่เท่าใดให้กำหนดเวลาการจำกัดสิทธินั้นสิ้นสุดลง

๑๒.๔.๖ เมื่อได้มีประกาศให้มีการเลือกตั้งแล้ว กำหนดให้ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๑๒ ให้ถูกต้องตามความจริง และประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้โดยเปิดเผย ณ ศาลากลางจังหวัดหรือที่ว่าการอำเภอที่ตั้งอยู่ในเขตเลือกตั้งนั้น ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ที่เลือกตั้งหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง และสถานที่อื่นที่เห็นสมควรก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๒๕ วัน และแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้เจ้าบ้านทราบ ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

กำหนดให้ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่พบว่า มีการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งผิดพลาด หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการย้ายบุคคลใดเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ ทั้งก่อนหรือหลังจากได้มีการประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแล้ว รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเร็ว ในการนี้ ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่า กรณีดังกล่าวเป็นความจริง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคำสั่งให้แก้ไขหรือถอนชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ (ร่างมาตรา ๔๒)

มาตรา ๔๒ เมื่อได้มีประกาศให้มีการเลือกตั้งแล้ว ให้ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๑๒ ให้ถูกต้องตามความจริง และประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้โดยเปิดเผย ณ ศาลากลางจังหวัดหรือที่ว่าการอำเภอที่ตั้งอยู่ในเขตเลือกตั้งนั้น ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ที่เลือกตั้งหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง และสถานที่อื่นที่เห็นสมควรก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าวัน และแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้เจ้าบ้านทราบ ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

ในกรณีที่ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความผิดพลาด หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการย้ายบุคคลใดเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ ไม่ว่าจะพบเหตุดังกล่าวก่อนหรือหลังการประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเร็ว ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่ากรณีดังกล่าวเป็นความจริง

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคำสั่งให้แก้ไขหรือถอนชื่อบุคคลนั้น
ออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้

๒๒.๔.๗ กำหนดวิธีการดำเนินการในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้านเห็นว่าตนหรือ
ผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของตนไม่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้าน แจ้งเป็นหนังสือต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้ง
ประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน

๒) กำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับ
หนังสือจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้านแล้ว รับผิดชอบการตรวจสอบหลักฐาน

๓) กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่า ผู้แจ้งหรือ
ผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ดำเนินการเพิ่มชื่อนั้นลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยเร็วและแจ้งให้ผู้แจ้งและเจ้าบ้านทราบ

๓) กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่า ผู้แจ้งหรือ
ผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพร้อมทั้งแจ้งให้ผู้แจ้งและเจ้าบ้านทราบภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่
ได้รับหนังสือ

๔) กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่า ผู้แจ้ง
หรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้มีคำสั่งเพิ่มชื่อนั้นลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิ
เลือกตั้งและให้แจ้งไปยังผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเร็ว ในการนี้
ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ
การเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแจ้งให้ผู้แจ้งหรือเจ้าบ้านทราบโดยเร็ว
(ร่างมาตรา ๔๓)

มาตรา ๔๓ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าตนหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของ
ตนไม่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้ง
ประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน

เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับหนังสือ
ตามวรรคหนึ่งแล้วให้รับผิดชอบหลักฐาน ถ้าเห็นว่าผู้แจ้งหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้มีสิทธิ
เลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบ
ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเพิ่มชื่อนั้นลงในบัญชี
รายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยเร็วและแจ้งให้ผู้แจ้งและเจ้าบ้านทราบ แต่ถ้าเห็นว่าผู้แจ้งหรือผู้มีชื่อ
อยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพร้อมทั้งแจ้ง
ให้ผู้แจ้งและเจ้าบ้านทราบภายในสามวันนับแต่วันที่รับหนังสือ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง
ประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าผู้แจ้งหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ให้มีคำสั่งเพิ่มชื่อนั้นลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและให้แจ้งไปยังผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเร็ว ในการนี้ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแจ้งให้ผู้แจ้งหรือเจ้าบ้านทราบโดยเร็ว

๑๒.๔.๘ กำหนดวิธีดำเนินการในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ประกาศแล้ว เป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ดังนี้

๑) กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มีสิทธิยื่นคำร้องต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน เพื่อให้ถอนชื่อผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

๒) กำหนดให้ผู้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณา

๓) กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่า ผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีคำสั่งถอนชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบ

๔) กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่า ผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายใน ๓ วัน นับแต่วันได้รับคำร้อง

๕) กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่า ผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้มีคำสั่งถอนชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และให้นำความในมาตรา ๔๓ วรยศสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

๖) กรณีที่เจ้าบ้านเห็นว่า บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งปรากฏชื่อบุคคลอื่นซึ่งไม่ได้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของตน เมื่อเจ้าบ้านหรือผู้ซึ่งเจ้าบ้านมอบหมายได้นำหลักฐานทะเบียนบ้านมาแสดงให้เห็นว่า ไม่มีชื่อบุคคลนั้นอยู่ในทะเบียนบ้าน ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง มีคำสั่งถอนชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและแจ้งให้เจ้าบ้านหรือผู้ซึ่งเจ้าบ้านมอบหมายทราบโดยเร็ว

๗) กรณีผู้ที่ถูกถอนชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ตรวจสอบตามวรยศสอง หรือเจ้าบ้านเป็นผู้ตรวจสอบตามวรยศสาม ที่มีหลักฐานแสดงว่าตนเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สามารถยื่นคำร้องคัดค้านการถูกถอนชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ววินิจฉัยโดยเร็ว และกำหนดให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นที่สุดท้ายสำหรับการเลือกตั้งครั้งนั้น

(ร่างมาตรา ๔๔)

มาตรา ๔๔ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเห็นว่าผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้ประกาศตาม ๔๒ วรรคหนึ่ง เป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน เพื่อให้ถอนชื่อผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคำสั่งถอนชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบ ถ้าผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในสามวันนับแต่วันได้รับคำร้อง ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้มีคำสั่งถอนชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และให้นำความในมาตรา ๔๓ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ถ้าเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งปรากฏชื่อบุคคลอื่นซึ่งมิได้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของตน เมื่อเจ้าบ้านหรือผู้ซึ่งเจ้าบ้านมอบหมายนำหลักฐานทะเบียนบ้านมาแสดงให้เห็นว่าไม่มีชื่อบุคคลนั้นอยู่ในทะเบียนบ้าน ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี มีคำสั่งถอนชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและแจ้งให้เจ้าบ้านหรือผู้ซึ่งเจ้าบ้านมอบหมายทราบโดยเร็ว

กรณีตามวรรคสองหรือวรรคสาม ถ้าผู้ที่ถูกถอนชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีหลักฐานแสดงว่าเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และยื่นคำร้องคัดค้านการถูกถอนชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ววินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นที่สุดท้ายสำหรับการเลือกตั้งครั้งนั้น

๒๒.๔.๙ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้บันทึกเกี่ยวกับกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลใด และเป็นกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบคำพิพากษานั้นแล้วไว้ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เมื่อคดีถึงที่สุดแล้วได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการบันทึกหรือปรับปรุงการบันทึกเดิมให้สอดคล้องกับคำพิพากษาที่ถึงที่สุดนั้นด้วย (ร่างมาตรา ๔๕)

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลใด และคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบคำพิพากษานั้นแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้บันทึกไว้ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และเมื่อคดีถึงที่สุดแล้วให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการบันทึกหรือปรับปรุงการบันทึกเดิมให้สอดคล้องกับคำพิพากษา
ที่ถึงที่สุดนั้น

๑๒.๔.๑๐ กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
แจ้งต่อผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรเพื่อแก้ไขบัญชีรายชื่อ
ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๑๒ ให้ถูกต้อง ในกรณีดังนี้

- ๑) กรณีที่มีการถอนชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง
- ๒) กรณีที่มีการถอนชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามมาตรา ๔๔ วรรคสอง

หรือวรรคสาม

- ๓) กรณีการเพิ่มชื่อลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามมาตรา ๔๓ วรรคสอง

- ๔) กรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ตามมาตรา ๔๕

(ร่างมาตรา ๔๖)

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่มีการถอนชื่อบุคคลใดออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๔๔ วรรคสองหรือวรรคสาม หรือเพิ่มชื่อบุคคลใดลงในบัญชี
รายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๔๓ วรรคสอง หรือในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอน
สิทธิเลือกตั้งของบุคคลใดตามมาตรา ๔๕ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นแจ้งต่อผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรเพื่อแก้ไขบัญชี
รายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๑๒ ให้ถูกต้องด้วย

๑๒.๔.๑๑ กำหนดกรณีการห้ามย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการ
เลือกตั้งโดยมิชอบ และกำหนดกรณีที่ทำให้สันนิษฐานว่าเป็นการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้าน
เพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบด้วยไว้ ดังต่อไปนี้

- ๑) การย้ายบุคคล ตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไปซึ่งไม่มีชื่อสกุลเดียวกับเจ้าบ้านเข้ามาในทะเบียนบ้าน
เพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเลือกตั้งที่จะมีขึ้นภายใน ๒ ปี นับแต่วันที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้าน

- ๒) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยบุคคลนั้นมีได้อยู่อาศัยจริง

- ๓) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยมิได้รับความยินยอมจากเจ้าบ้าน

ยกเว้นคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณากรณีดังกล่าวข้างต้นแล้วเห็นว่า เป็นการ
ย้ายโดยมีเหตุผลอันสมควรกำหนด ก็ให้ถือเป็นการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์
ในการเลือกตั้งโดยชอบด้วยกฎหมาย

ทั้งนี้ ได้กำหนดมิให้นำกรณีการย้ายบุคคล ตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไปซึ่งไม่มีชื่อสกุลเดียวกับ
เจ้าบ้านเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเลือกตั้งที่จะมีขึ้นภายใน ๒ ปี นับแต่
วันที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้าน มาใช้บังคับแก่หน่วยงานของรัฐ สถานศึกษา หรือสถาน
ประกอบการ หรือสถานที่อื่นใดที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด ที่เป็นการย้าย
เจ้าหน้าที่ นักศึกษา หรือพนักงานของตน หรือบุคคลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด
เข้ามาในทะเบียนบ้านของตน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

(ร่างมาตรา ๔๗)

มาตรา ๔๗ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ

กรณีดังต่อไปนี้ให้สันนิษฐานว่าเป็นการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบด้วย เว้นแต่คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการย้ายโดยมีเหตุผลอันสมควร

(๑) การย้ายบุคคลตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปซึ่งไม่มีชื่อสกุลเดียวกับเจ้าบ้านเข้ามาในทะเบียนบ้าน เพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเลือกตั้งที่จะมีขึ้นภายในสองปีนับแต่วันที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้าน

(๒) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยบุคคลนั้นมีได้อยู่อาศัยจริง

(๓) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยมิได้รับความยินยอมจากเจ้าบ้าน

ความในวรรคสอง (๑) มิให้ใช้บังคับแก่หน่วยงานของรัฐ สถานศึกษา หรือสถานประกอบการ หรือสถานที่อื่นใดที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด ที่ย้ายเจ้าหน้าที่ นักศึกษา หรือพนักงานของตน หรือบุคคลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด เข้ามาในทะเบียนบ้านของตน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๑๒.๕ หมวด ๕ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๔๘ - ร่างมาตรา ๕๗)

๑๒.๕.๑ กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

๒) มีอายุ ดังนี้

- กรณีการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปี นับถึงวันเลือกตั้ง

- กรณีการสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่น ต้องมีอายุตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครรับเลือกตั้ง ในวันสมัครรับเลือกตั้ง เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๑ ปี นับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

๔) มีคุณสมบัติอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด (ร่างมาตรา ๔๘)

มาตรา ๔๘ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปี นับถึงวันเลือกตั้ง สำหรับผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นให้มีอายุตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

(๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครรับเลือกตั้ง ในวันสมัครรับเลือกตั้ง เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

(๔) คุณสมบัติอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

๑๒.๕.๒ กำหนดลักษณะต้องห้ามของผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ ดังนี้

- ๑) เป็นผู้ติดยาเสพติดให้โทษ
- ๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- ๓) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๓๘ (๑) (๒) หรือ (๔)
- ๔) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

๕) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

๖) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

๗) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

๘) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๙) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

๑๐) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

๑๑) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

๑๒) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

๑๓) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

๑๔) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

๑๕) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

๑๖) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้ผิดพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายหรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

๑๗) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ โดยได้พ้นโทษหรือต้องคำพิพากษามายังไม่ถึง ๕ ปี นับถึงวันเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี

๑๘) เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี มายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง

๑๙) อยู่ในระหว่างถูกจำกัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา ๔๑ หรือตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๒๐) เคยถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและยังไม่พ้นห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้ง

๒๑) เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกันหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

๒๒) เคยพ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสีย ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทนหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน และยังไม่พ้น ๕ ปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง

๒๓) เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ หรือมติคณะรัฐมนตรี อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และยังไม่พ้น ๕ ปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง

๒๔) เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะทอดทิ้งหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจ หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยหน้าที่และอำนาจหรือประพฤติตนฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือแก่ราชการ และยังไม่พ้น ๕ ปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง

๒๕) ลักษณะอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด (ร่างมาตรา ๔๙)

มาตรา ๔๙ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

- (๑) ติดยาเสพติดให้โทษ
- (๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๓) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๓๘ (๑) (๒) หรือ (๔)
- (๔) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
- (๕) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๖) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๗) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๘) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๙) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(๑๐) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๑๑) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๑๒) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๑๓) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

(๑๔) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

(๑๕) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๑๖) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๑๗) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ โดยได้พ้นโทษหรือต้องคำพิพากษามายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี

(๑๘) เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี มายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง

(๑๙) อยู่ในระหว่างถูกจำกัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา ๔๑ หรือตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๒๐) เคยถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและยังไม่พ้นห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้ง

(๒๑) เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกันหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(๒๒) เคยพ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทนหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน และยังไม่พ้นห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง

(๒๓) เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ หรือมติคณะรัฐมนตรี อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และยังไม่พ้นห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง

(๒๔) เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะทอดทิ้งหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจ หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยหน้าที่และอำนาจหรือประพฤติดนฟ้าวินต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือแก่ราชการ และยังไม่พ้นห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง

(๒๕) ลักษณะอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

๑๒.๕.๓ กำหนดกรณีเกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้งไว้ ดังต่อไปนี้

๑) กำหนดให้ผู้สมัครยื่นใบสมัครต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งหลักฐานการสมัครและชำระค่าธรรมเนียมการสมัครตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๒) กำหนดให้ค่าธรรมเนียมการสมัครตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้ง

๓) กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีหน้าที่ต้องคืนค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้งทุกกรณี

(ร่างมาตรา ๕๐)

มาตรา ๕๐ ในการสมัครรับเลือกตั้ง ให้ผู้สมัครยื่นใบสมัครต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งหลักฐานการสมัครและค่าธรรมเนียมการสมัครตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ค่าธรรมเนียมการสมัครตามวรรคหนึ่งในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้ตกเป็นรายได้ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และไม่ว่าในกรณีใดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่มีหน้าที่ต้องคืนค่าธรรมเนียมดังกล่าวให้แก่ผู้ใด

๑๒.๕.๔ กำหนดขั้นตอนการดำเนินการรับสมัครของผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

๑) กรณีตรวจสอบใบสมัคร เอกสาร หลักฐาน ค่าธรรมเนียมแล้ว เห็นว่าไม่ครบถ้วน ให้คืนเอกสาร หลักฐาน และค่าธรรมเนียมทั้งหมดให้ผู้สมัครนั้นในทันที

๒) กรณีตรวจสอบใบสมัคร เอกสาร หลักฐาน ค่าธรรมเนียมแล้ว เห็นว่าครบถ้วน ให้ออกหลักฐานการรับสมัครรับเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครนั้นเรียงตามลำดับการยื่นสมัคร และให้ทำสำเนาฉบับไว้เป็นหลักฐาน

๓) กรณีตรวจสอบแล้วเห็นว่าการสมัครถูกต้องและเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ประกาศรายชื่อผู้สมัครภายใน ๗ วัน นับแต่วันปิดรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร

๔) ในการประกาศรายชื่อผู้สมัคร ต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ รูปภาพ และหมายเลขประจำตัวของผู้สมัครที่จะใช้ในการลงคะแนนเลือกตั้ง ตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยกำหนดให้ปิดประกาศคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ ไว้ ณ ที่ปิดประกาศดังกล่าวด้วย

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยังคงมีอำนาจดำเนินการวินิจฉัยเกี่ยวกับการไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครเมื่อความปรากฏหรือได้รับแจ้งตามมาตรา ๕๔ แม้ว่าจะได้มีการประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งไปแล้วก็ตาม

(ร่างมาตรา ๕๑)

มาตรา ๕๑ เมื่อผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับใบสมัครแล้วให้ตรวจสอบใบสมัคร เอกสาร หลักฐาน และค่าธรรมเนียมว่าครบถ้วนหรือไม่ ถ้าเห็นว่าไม่ครบถ้วนให้คืนเอกสาร หลักฐาน และค่าธรรมเนียมทั้งหมดให้ผู้สมัครนั้นในทันที

ในกรณีที่ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตรวจสอบแล้วปรากฏว่าผู้สมัครได้ส่งใบสมัคร เอกสาร หลักฐาน และค่าธรรมเนียมครบถ้วนแล้ว ให้ออกหลักฐานการรับสมัครรับเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครนั้นเรียงตามลำดับการยื่นสมัคร และให้ทำสำเนาฉบับไว้เป็นหลักฐาน

ให้ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบความถูกต้องของการสมัครของผู้สมัครตามวรรคสอง และตรวจสอบว่าผู้นั้นมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ เมื่อเห็นว่าถูกต้องและผู้นั้นมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ประกาศรายชื่อผู้สมัครภายในเจ็ดวันนับแต่วันปิดรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร

ประกาศรายชื่อผู้สมัครตามพรรคสาม ให้มีชื่อ รูปถ่าย และหมายเลขประจำตัวของ ผู้สมัครที่จะใช้ในการลงคะแนนเลือกตั้ง ตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ทั้งนี้ ให้ปิด ประกาศคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ ไว้ ณ ที่ปิดประกาศดังกล่าว ด้วย

การประกาศรายชื่อผู้สมัครตามพรรคสาม ไม่เป็นการตัดอำนาจคณะกรรมการ การเลือกตั้งที่จะดำเนินการตามมาตรา ๕๔

๑๒.๕.๕ กำหนดห้ามมิให้มีการกระทำความผิดเป็นการทุจริตไว้ ดังนี้

๑) เรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อให้ตนสมัครหรือถอนการสมัครรับเลือกตั้ง

๒) ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใดเพื่อให้ผู้นั้นหรือผู้อื่นสมัครหรือถอนการสมัครรับเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๕๒)

มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อให้ตนสมัครหรือถอนการสมัครรับเลือกตั้ง

ห้ามมิให้ผู้ใดให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สิน หรือ ผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใดเพื่อให้ผู้นั้นหรือผู้อื่นสมัครหรือถอนการสมัคร รับเลือกตั้ง

๑๒.๕.๖ กำหนดกรณีการยื่นคำร้องคัดค้านของผู้สมัครที่ไม่มีชื่อในประกาศรายชื่อ ผู้สมัครไว้ ดังนี้

๑) ให้ผู้สมัครที่ไม่มีชื่อในประกาศรายชื่อผู้สมัครตามมาตรา ๕๑ มีสิทธิยื่นคำร้อง ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัคร

๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องมีคำวินิจฉัยในคำร้องของผู้สมัครที่ไม่มีชื่อ ในประกาศรายชื่อผู้สมัครโดยเร็ว และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามคำวินิจฉัยนั้น

๓) คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถมอบอำนาจให้คณะบุคคลพิจารณาและวินิจฉัย เบื้องต้น เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนดได้

(ร่างมาตรา ๕๓)

มาตรา ๕๓ ผู้สมัครผู้ใดไม่มีชื่อในประกาศตามมาตรา ๕๑ ให้มีสิทธิยื่นคำร้อง ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสามวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัคร ในการนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำวินิจฉัยโดยเร็ว และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามคำวินิจฉัยนั้น

เพื่อประโยชน์และความสะดวกรวดเร็วในการรับคำร้องและวินิจฉัยกรณีตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมอบอำนาจให้คณะบุคคลพิจารณาและวินิจฉัยเบื้องต้นเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดก็ได้

๑๒.๕.๗ กำหนดกรณีการดำเนินการตรวจสอบเพื่อวินิจฉัยว่าผู้สมัครเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือได้รับแจ้งจากบุคคลว่า ผู้สมัครเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ ดังนี้

- ๑) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องวินิจฉัยโดยเร็ว
 - ๒) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน ถ้าความปรากฏหรือได้รับแจ้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน
 - ๓) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งส่งถอนชื่อผู้สมัครที่ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครถ้ามีหลักฐานตามสมควร
 - ๔) กำหนดให้ผู้สมัครที่ถูกถอนชื่อจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครสามารถอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคที่มีเขตอำนาจได้
 - ๕) กำหนดให้คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคเป็นที่สุดท้าย
 - ๖) กำหนดให้การอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่เป็นเหตุให้ระงับหรือชะลอการเลือกตั้ง
 - ๗) กำหนดให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้ง
- ทั้งนี้ กำหนดให้นำความเกี่ยวกับกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมอบอำนาจให้คณะบุคคลพิจารณาและวินิจฉัยเบื้องต้นเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดในมาตรา ๕๓ วรรคสอง มาใช้บังคับกับการดำเนินการตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม
- (ร่างมาตรา ๕๔)

มาตรา ๕๔ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือได้รับแจ้งจากบุคคลใดว่า ผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยโดยเร็ว ถ้าความปรากฏหรือได้รับแจ้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน และถ้ามีหลักฐานตามสมควรว่าผู้สมัครผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ส่งถอนชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัคร

ให้นำความในมาตรา ๕๓ วรรคสองมาใช้บังคับกับการดำเนินการตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

การอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้อุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคที่มีเขตอำนาจ คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคให้เป็นที่สุด การอุทธรณ์ดังกล่าวไม่เป็นเหตุให้ระงับหรือชะลอการเลือกตั้ง และให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้ง

๑๒.๕.๘ กำหนดวิธีการกำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครไว้ ดังนี้

๑) ให้เรียงหมายเลขประจำตัวผู้สมัครตามลำดับก่อนหลังในการมายื่นใบสมัคร

๒) ให้ใช้วิธีจับสลากระหว่างผู้สมัครที่มาพร้อมกัน ถ้ามีผู้สมัครมาพร้อมกันหลายคนและไม่อาจตกลงกันได้

๓) ห้ามมิให้เปลี่ยนแปลงหมายเลขประจำตัวผู้สมัครไม่ว่าด้วยประการใด ๆ ถ้าได้กำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครตามวิธีการดังกล่าวแล้ว

(ร่างมาตรา ๕๕)

มาตรา ๕๕ ให้กำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครเรียงตามลำดับก่อนหลังในการมายื่นใบสมัคร ถ้ามีผู้สมัครมาพร้อมกันหลายคนและไม่อาจตกลงกันได้ให้ใช้วิธีจับสลากระหว่างผู้สมัครที่มาพร้อมกัน

เมื่อได้กำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครตามวรรคหนึ่งแล้วจะเปลี่ยนแปลงหมายเลขประจำตัวผู้สมัครไม่ได้ไม่ว่าด้วยประการใด ๆ

๑๒.๕.๙ กำหนดให้ผู้สมัครสามารถส่งตัวแทนไปประจำอยู่ ณ ที่เลือกตั้งได้แห่งละ ๑ คน โดยยื่นหนังสือแต่งตั้งตัวแทนต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๗ วัน (ร่างมาตรา ๕๖)

มาตรา ๕๖ ผู้สมัครผู้ใดประสงค์จะส่งตัวแทนไปประจำอยู่ ณ ที่เลือกตั้ง

ให้ยื่นหนังสือแต่งตั้งตัวแทนของตนต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน โดยให้แต่งตั้งได้แห่งละหนึ่งคน

๑๒.๕.๑๐ กำหนดข้อควรปฏิบัติและข้อห้ามมิให้ปฏิบัติสำหรับตัวแทนผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) ต้องอยู่ในที่ซึ่งจัดไว้ ณ ที่เลือกตั้งซึ่งสามารถมองเห็นการปฏิบัติงานได้

๒) ห้ามมิให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

๓) ห้ามมิให้จับต้องบัตรเลือกตั้ง

๔) ห้ามมิให้กล่าวโต้ตอบกับกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือระหว่างกันเองโดยประการที่จะเป็นอุปสรรคแก่การเลือกตั้ง

๕) สามารถร้องทักท้วงได้เมื่อเห็นว่ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

ทั้งนี้ ได้กำหนดวิธีดำเนินการในกรณีที่มิได้มีผู้แทนผู้สมัครหักทวงและกระทำการอันจะเป็นอุปสรรคแก่การเลือกตั้งไว้ ดังนี้

- ๑) ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจัดบันทึกคำหักทวงของผู้แทนผู้สมัครไว้
 - ๒) ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ตัวแทนผู้สมัครออกไปจากที่เลือกตั้ง ถ้าตัวแทนผู้สมัครกระทำการอันจะเป็นอุปสรรคแก่การเลือกตั้ง และกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้ตักเตือนแล้วแต่ยังขัดขืน
- (ร่างมาตรา ๕๗)

มาตรา ๕๗ ตัวแทนผู้สมัครต้องอยู่ในที่ซึ่งจัดไว้ ณ ที่เลือกตั้งซึ่งสามารถมองเห็นการปฏิบัติงานได้ และห้ามมิให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือจับต้องบัตรเลือกตั้ง หรือกล่าวโต้ตอบกับกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือระหว่างกันเองโดยประการที่จะเป็นอุปสรรคแก่การเลือกตั้ง

ตัวแทนผู้สมัครอาจร้องหักทวงได้เมื่อเห็นว่ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งปฏิบัติการไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ในกรณีเช่นนี้ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจัดบันทึกคำหักทวงนั้นไว้

ถ้าตัวแทนผู้สมัครกระทำการอันจะเป็นอุปสรรคแก่การเลือกตั้ง และกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้ตักเตือนแล้วแต่ยังขัดขืน คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ตัวแทนผู้สมัครออกไปจากที่เลือกตั้ง

๑๒.๖ หมวด ๖ ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

(ร่างมาตรา ๕๘ – ร่างมาตรา ๗๒)

๑๒.๖.๑ กำหนดกรณีเกี่ยวกับจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) กำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดออกประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๒) กำหนดให้ประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครที่ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้ออกประกาศแล้ว มีผลใช้บังคับได้ตลอดไปจนกว่าจะมีการกำหนดประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครขึ้นใหม่

๓) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนดใหม่ ในกรณีที่เห็นว่าค่าใช้จ่ายที่ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้ออกประกาศไว้แล้วไม่เหมาะสม

๔) กำหนดมิให้ใช้ประกาศค่าใช้จ่ายที่กำหนดขึ้นใหม่กับการเลือกตั้งที่อยู่ในระหว่างดำเนินการ หรือที่จะมีขึ้นภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่ได้ออกประกาศกำหนดค่าใช้จ่ายใหม่

๕) กำหนดห้ามผู้สมัครใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่กำหนด โดยให้รวมถึงเงินที่บุคคลอื่นได้จ่ายหรือรับว่าจะจ่ายแทน และทรัพย์สินที่บุคคลอื่นได้นำมาให้ใช้หรือยกให้โดยไม่คิดค่าตอบแทน เพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัคร โดยผู้สมัครรับรู้หรือยินยอม

๖) กำหนดให้จำนวนค่าใช้จ่ายตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องที่ที่บุคคลอื่นได้นำทรัพย์สินมาใช้

๗) กำหนดให้เงินที่บุคคลอื่นได้ใช้จ่ายในการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งให้ผู้สมัครและผู้สมัครได้รับทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้ว เป็นจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่ผู้สมัครรับรู้หรือยินยอม

๘) กำหนดให้เงินที่บุคคลอื่นได้ใช้จ่ายในการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งให้ผู้สมัคร แต่ผู้สมัครไม่ยินยอมและได้แจ้งต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่ได้รับทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้ว ไม่เป็นจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่ผู้สมัครรับรู้หรือยินยอม

๙) กำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดดำเนินการตามที่เห็นสมควร เพื่อมิให้มีการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยบุคคลอื่นที่ผู้สมัครไม่ยินยอมและได้แจ้งต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแล้ว อีกต่อไป

(ร่างมาตรา ๕๘)

มาตรา ๕๘ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ค่าใช้จ่ายที่กำหนดตามวรรคหนึ่งให้มีผลใช้ได้ตลอดไปจนกว่าจะมีการกำหนดใหม่ และในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าค่าใช้จ่ายดังกล่าวไม่เหมาะสม คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนดใหม่ให้เหมาะสมต่อไป ค่าใช้จ่ายที่กำหนดใหม่มิให้ใช้บังคับกับการเลือกตั้งที่อยู่ในระหว่างดำเนินการหรือที่จะมีขึ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศกำหนดค่าใช้จ่ายใหม่

ห้ามมิให้ผู้สมัครใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่กำหนดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี จำนวนเงินค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้รวมถึงบรรดาเงินที่บุคคลอื่นได้จ่ายหรือรับว่าจะจ่ายแทน และทรัพย์สินที่บุคคลอื่นได้นำมาใช้หรือยกให้โดยไม่คิดค่าตอบแทน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครโดยผู้สมัครรับรู้หรือยินยอม ในกรณีที่นำทรัพย์สินมาใช้ ให้คำนวณตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องที่นั้น

บรรดาเงินที่บุคคลอื่นได้ใช้จ่ายในการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งให้ผู้สมัครและผู้สมัครได้รับทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้ว ให้ถือว่าเป็นจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่ผู้สมัครรับรู้หรือยินยอมตามวรรคสาม เว้นแต่ผู้สมัครจะได้แจ้งต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดว่าไม่ยินยอมให้มีการกระทำเช่นนั้นภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับทราบถึงการกระทำดังกล่าว ในการนี้ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดดำเนินการตามที่เห็นสมควรเพื่อมิให้มีการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยบุคคลดังกล่าวอีกต่อไป

๑๒.๖.๒ กำหนดวิธีการคำนวณค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งของผู้สมัครตามค่าใช้จ่ายที่ในการเลือกตั้งที่ได้ใช้จ่ายจริงในระหว่างระยะเวลา ดังนี้

๑) ในกรณีที่เป็น การเลือกตั้งอันเนื่องมาจากการครบวาระ ให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่ ๑๘๐ วัน ก่อนวันที่ครบวาระจนถึงวันเลือกตั้ง

๒) ในกรณีที่เป็น การเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่วันที่ตำแหน่งว่างลงจนถึงวันเลือกตั้ง

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจขยายระยะเวลาดังกล่าวข้างต้นได้หากมีเหตุอันสมควร

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศประเภทของค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งไว้เป็นตัวอย่างให้ผู้สมัคร และประชาชนทราบเป็นการทั่วไป โดยกำหนดให้มีการปรับปรุงประกาศดังกล่าวให้เป็นปัจจุบันด้วย

(ร่างมาตรา ๕๙)

มาตรา ๕๙ ในการคำนวณค่าใช้จ่ายของผู้สมัครสำหรับการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ให้คำนวณตามค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายจริงในการเลือกตั้งในระหว่างระยะเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็น การเลือกตั้งอันเนื่องมาจากการครบวาระ ให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่หนึ่งร้อยแปดสิบวันก่อนวันที่ครบวาระจนถึงวันเลือกตั้ง

(๒) ในกรณีที่เป็น การเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่วันที่ตำแหน่งว่างลงจนถึงวันเลือกตั้ง

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการหรือการจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งจะขยายระยะเวลาดังกล่าวตามวรรคหนึ่งออกไปก็ได้

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศประเภทของค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งไว้เป็นตัวอย่างให้ผู้สมัคร และประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ประกาศดังกล่าวให้มีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน

๑๒.๖.๓ กำหนดกรณีเกี่ยวกับการยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) กำหนดให้ผู้สมัครต้องยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้ง พร้อมทั้งหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องครบถ้วนตามความจริงต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ภายใน ๖๐ วัน นับจากวันเลือกตั้ง

๒) กำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดปิดประกาศบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ณ สถานที่ ดังนี้

- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
- ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้ง และ
- สถานที่อื่นตามที่เห็นสมควร

๓) กำหนดให้จัดทำรายละเอียดและวิธีการจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด และประกาศรายละเอียดและวิธีการจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา ๖๐)

มาตรา ๖๐ ภายในเก้าสิบวันนับจากวันเลือกตั้งผู้สมัครต้องยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้ง พร้อมทั้งหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องครบถ้วนตามความจริงต่อผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด

ให้ผู้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดปิดประกาศบัญชีรายรับและรายจ่ายตามวรรคหนึ่งไว้ ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และสถานที่อื่นที่เห็นสมควร

รายละเอียดและวิธีการจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๑๒.๖.๔ กำหนดให้มีการดำเนินการสอบข้อเท็จจริงกรณีให้ผู้สมัครยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้งโดยไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือมีเหตุอันควรสงสัย หรือได้รับแจ้งโดยมีหลักฐานอันสมควรว่าผู้สมัครใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้ ดังนี้

๑) กรณีผู้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตรวจสอบพบว่า ผู้สมัครยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้งโดยไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือมีเหตุอันควรสงสัย หรือได้รับแจ้งโดยมีหลักฐานอันสมควรว่าผู้สมัครใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่กำหนดให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) กำหนดให้ผู้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทำการสอบข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่ครบกำหนดยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้ง หรือภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่มิเหตุอันควรสงสัยหรือได้รับแจ้ง

(๒) กำหนดให้ผู้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไปโดยเร็ว หากเห็นว่าผู้สมัครยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้งโดยไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่กำหนด

(๓) กำหนดให้ผู้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดรายงานการดำเนินการสอบข้อเท็จจริงดังกล่าวต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่รู้ผลการสอบข้อเท็จจริง

(๔) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์เพื่อให้มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้ง หากเห็นว่าผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้งกระทำการตามที่ถูกกล่าวหาและสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่แทนสำหรับตำแหน่งที่ว่าง

(๕) กำหนดให้ศาลอุทธรณ์พิจารณาและมีคำสั่งภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้อง และกำหนดให้คำสั่งของศาลอุทธรณ์เป็นที่สิ้นสุด แต่ไม่กระทบกับกิจการที่ผู้สมัครได้กระทำให้ไปหน้าที่ก่อนวันที่ศาลอุทธรณ์มีคำสั่ง

๒) กรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอมีเหตุอันควรสงสัยและมีหลักฐานที่น่าเชื่อได้ว่า ผู้สมัครใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนด ให้แจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อดำเนินการดังกล่าวข้างต้น

(ร่างมาตรา ๖๑)

มาตรา ๖๑ ผู้สมัครผู้ใดยื่นบัญชีรายรับรายจ่ายในการเลือกตั้งโดยไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือเมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีเหตุอันควรสงสัยหรือได้รับแจ้งโดยมีหลักฐานอันสมควรว่า ผู้สมัครผู้ใดใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนด ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทำการสอบหาข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้ง หรือภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุอันควรสงสัยหรือได้รับแจ้ง แล้วแต่กรณี ถ้าผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเห็นว่าผู้สมัครผู้นั้นมีการกระทำความผิดดังกล่าว ให้แจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไปโดยเร็ว

ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดรายงานการดำเนินการตามวรรคหนึ่งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รู้ผลการสอบหาข้อเท็จจริง

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นกรณีที่ผู้สมัครผู้นั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าผู้นั้นกระทำการตามที่ถูกกล่าวหา ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์เพื่อให้มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นและสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่แทนสำหรับตำแหน่งที่ว่าง แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกับกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำให้ไปก่อนหน้านี้ที่ศาลอุทธรณ์มีคำสั่ง ในการนี้ให้ศาลอุทธรณ์พิจารณาและมีคำสั่งภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องคำสั่งของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

กรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอมีเหตุอันควรสงสัยและมีหลักฐานที่น่าเชื่อได้ว่า ผู้สมัครผู้ใดใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนด ให้แจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งต่อไป

๑๒.๖.๕ กำหนดเวลาในการดำเนินการหาเสียงเลือกตั้งและห้ามหาเสียงเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) กรณีที่เป็นการเลือกตั้งเนื่องมาจากครบวาระหรือครบอายุ

กำหนดให้หาเสียงเลือกตั้งได้ตั้งแต่ ๑๘๐ วัน ก่อนวันครบวาระหรือครบอายุจนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้ง

๒) กรณีที่เป็นการเลือกตั้งเนื่องมาจากการยุบสภาหรือถือว่ายุบสภา

กำหนดให้หาเสียงเลือกตั้งได้ตั้งแต่วันยุบสภาหรือวันที่ถือว่ามีการยุบสภาจนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้ง

๓) กรณีที่เป็นการเลือกตั้งเนื่องมาจากตำแหน่งว่างอันมิใช่เพราะเหตุครบวาระหรือครบอายุ

กำหนดให้หาเสียงเลือกตั้งได้ตั้งแต่วันที่ตำแหน่งว่างลงจนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้ง

๔) กรณีมีการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่

กำหนดให้หาเสียงเลือกตั้งได้ตั้งแต่วันที่มิคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่จนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้ง

๕) กรณีมีการสั่งให้มีการออกเสียงลงคะแนนใหม่

กำหนดห้ามมิให้หาเสียงเลือกตั้ง ยกเว้นคณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีมติเป็นอย่างอื่นโดยคำนึงถึงความสุจริตและเที่ยงธรรม
(ร่างมาตรา ๖๒)

มาตรา ๖๒ เพื่อประโยชน์แห่งความเที่ยงธรรมและความเป็นระเบียบเรียบร้อยให้ผู้สมัครหาเสียงเลือกตั้งได้ภายในกำหนดเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็น การเลือกตั้งอันเนื่องมาจากครบวาระหรือครบอายุ ให้กระทำได้ตั้งแต่หนึ่งร้อยแปดสิบวันก่อนวันครบวาระหรือครบอายุจนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้ง

(๒) ในกรณีที่เป็น การเลือกตั้งอันเนื่องมาจากมีการยุบสภาหรือถือว่ามี การยุบสภา ให้กระทำได้ตั้งแต่วันยุบสภาหรือวันที่ถือว่ามีการยุบสภาจนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้ง

(๓) ในกรณีที่เป็น การเลือกตั้งอันเนื่องมาจากตำแหน่งว่างอันมิใช่เพราะเหตุครบวาระหรือครบอายุ ให้กระทำได้ตั้งแต่วันที่ตำแหน่งว่างลงจนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้ง

(๔) ในกรณีมีการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ให้กระทำได้ตั้งแต่วันที่มิคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่จนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้ง

(๕) ในกรณีมีการสั่งให้มีการออกเสียงลงคะแนนใหม่ ผู้ใดจะหาเสียงเลือกตั้งมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีมติเป็นอย่างอื่นโดยคำนึงถึงความสุจริตและเที่ยงธรรม

๑๒.๖.๖ กำหนดห้ามผู้สมัครหรือบุคคลอื่นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น ให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือการชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นด้วยวิธีการ ดังนี้

๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัดหรือศาสนสถานอื่น สถานศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด

๓) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

๔) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

๕) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครใด

นอกจากนี้ ได้กำหนดห้ามมิให้สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นกระทำการดังกล่าวข้างต้นด้วย ยกเว้นเป็นการกระทำตามหน้าที่และอำนาจที่มีกฎหมายบัญญัติไว้

กำหนดกรณีที่เกี่ยวข้องเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามดังกล่าวไว้ว่า การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อนุมัติโครงการหรือกิจกรรมใหม่ที่มีลักษณะ เพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น ให้งดเว้นการลงคะแนน ให้แก่ผู้สมัคร หรือการชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่นภายใน ๙๐ วัน ก่อนวันครบวาระการดำรงตำแหน่งหรือก่อนการลาออก จากตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น เป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามดังกล่าว ยกเว้นโครงการหรือกิจกรรม ดังกล่าวมีลักษณะเป็นการบรรเทาทุกข์จากภัยธรรมชาติ หรือภัยพิบัติสาธารณะ หรือเป็นโครงการ หรือกิจกรรมต่อเนื่องที่กระทำเป็นปกติอยู่แล้ว หรือเป็นโครงการที่ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี

กำหนดกรณีที่เกี่ยวข้องและไม่ถือเป็นตามมาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง (๑) หรือ (๒) ไว้ ดังนี้

๑) การประกาศนโยบายหรือการดำเนินการตามแนวทางในการแก้ไขปัญหาตาม หน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยวิธีการใช้จ่ายจากเงินงบประมาณขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ถือเป็นกรณีตาม (๑) หรือ (๒)

๒) การโฆษณาหาเสียงเกี่ยวกับนโยบายที่ไม่สอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นกรณีตาม (๑) หรือ (๒)

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยกรณี ที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีเหตุอันควรสงสัยว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการอันมี ลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง และหากคณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยว่า การดำเนินการนั้นมีลักษณะเป็นการต้องห้ามดังกล่าว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป

(ร่างมาตรา ๖๓)

มาตรา ๖๓ ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิ เลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น ให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือการชักชวน ให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือ ผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรง หรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัดหรือศาสนสถานอื่น สถานศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบัน อื่นใด

(๓) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

(๔) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(๕) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้เข้าใจ ผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครใด

ห้ามมิให้สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่ เป็นการกระทำตามหน้าที่และอำนาจที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ ในกรณีที่เกี่ยวข้ององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อนุมัติโครงการหรือกิจกรรมใหม่ที่มีลักษณะ

ตามวรรคหนึ่งภายในเก้าสิบวันก่อนวันครบวาระการดำรงตำแหน่งหรือก่อนการลาออกจากตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ให้ถือว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่โครงการหรือกิจกรรมดังกล่าวมีลักษณะเป็นการบรรเทาทุกข์จากภัยธรรมชาติ หรือภัยพิบัติสาธารณะ หรือเป็นโครงการหรือกิจกรรมต่อเนื่องที่กระทำเป็นปกติอยู่แล้ว หรือเป็นโครงการที่ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี

การประกาศนโยบายหรือการดำเนินการตามแนวทางในการแก้ไขปัญหาตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยวิธีการใช้จ่ายจากเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มิให้ถือว่าเป็นกรณีตาม (๑) หรือ (๒) เว้นแต่เป็นการโฆษณาหาเสียงเกี่ยวกับนโยบายที่ไม่สอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีเหตุอันควรสงสัยว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดดำเนินการใดอันมีลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาและวินิจฉัย เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยว่าการดำเนินการนั้นมีลักษณะเป็นการต้องห้ามดังกล่าว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป

๑๒.๖.๗ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัคร

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครแล้ว ห้ามผู้สมัครดำเนินการหรือยินยอมให้มีการดำเนินการหาเสียงเลือกตั้งที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

นอกจากนี้ ได้กำหนดให้ผู้สมัครที่มีผู้ช่วยหาเสียง แจ้งจำนวนผู้ช่วยหาเสียง รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ช่วยหาเสียง หน้าที่ และค่าตอบแทนของผู้ช่วยหาเสียง ต่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยกำหนดให้มูลค่าตอบแทนดังกล่าวไปรวมเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งด้วย (ร่างมาตรา ๖๔)

มาตรา ๖๔ เพื่อให้การหาเสียงเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สุจริตและเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครก็ได้

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่งแล้ว ห้ามผู้สมัครดำเนินการหรือยินยอมให้มีการดำเนินการหาเสียงเลือกตั้งที่มีลักษณะดังกล่าว

ผู้สมัครผู้ใดมีผู้ช่วยหาเสียงจำนวนเท่าใด ให้แจ้งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทราบรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ช่วยหาเสียง หน้าที่ และค่าตอบแทนผู้ช่วยหาเสียง ทั้งนี้ ตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ค่าตอบแทนตามวรรคหนึ่งต้องนำไปรวมเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งด้วย

๑๒.๖.๘ กำหนดห้ามผู้สมัครจัดยานพาหนะให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อการเลือกตั้ง
ในกรณี ดังนี้

- ๑) การนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งเพื่อการเลือกตั้ง
 - ๒) การนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งกลับจากที่เลือกตั้ง
 - ๓) การจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้ง
 - ๔) การจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งกลับจากที่เลือกตั้ง
- ทั้งนี้ โดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารหรือค่าจ้างซึ่งต้องเสียตามปกติ

นอกจากนี้ ได้กำหนดห้ามบุคคลอื่นกระทำการดังกล่าวข้างต้น เพื่อจูงใจหรือควบคุม
ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัคร
(ร่างมาตรา ๖๕)

มาตรา ๖๕ ห้ามมิให้ผู้สมัครจัดยานพาหนะนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้ง
เพื่อการเลือกตั้งหรือนำกลับจากที่เลือกตั้ง หรือจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งหรือกลับจาก
ที่เลือกตั้งโดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารหรือค่าจ้างซึ่งต้องเสียตามปกติ

ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง เพื่อจูงใจหรือควบคุมให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไป
ลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด

๑๒.๖.๙ กำหนดห้ามบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยเข้ามีส่วนช่วยเหลือในการเลือกตั้ง
หรือกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่การเลือกตั้ง โดยประการที่อาจเป็นคุณหรือเป็นโทษ
แก่ผู้สมัคร ยกเว้นการกระทำที่เป็นการช่วยราชการตามที่ทางราชการร้องขอ หรือเป็นการ
ประกอบอาชีพตามปกติโดยสุจริต (ร่างมาตรา ๖๖)

มาตรา ๖๖ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยเข้ามีส่วนช่วยเหลือในการเลือกตั้ง
หรือกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่การเลือกตั้งโดยประการที่อาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร
ทั้งนี้ เว้นแต่การกระทำนั้นเป็นการช่วยราชการตามที่ทางราชการร้องขอ หรือเป็นการประกอบอาชีพ
ตามปกติโดยสุจริตของผู้นั้น

๑๒.๖.๑๐ กำหนดห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่กระทำการใด ๆ อันเป็นคุณ
หรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ยกเว้นเป็นการกระทำตามหน้าที่และอำนาจ

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจดำเนินการในกรณีมีหลักฐานอันควร
เชื่อได้ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่กระทำการอันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ดังนี้

- ๑) สั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติ ระวัง หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขการกระทำดังกล่าว
- ๒) แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราว
หรือสั่งให้ไปประจำกระทรวง ทบวง กรม ศาลากลางจังหวัด หรือที่ว่าการอำเภอ หรือห้ามเข้าเขต
เลือกตั้งจนกว่าจะมีการประกาศผลการนับคะแนนได้หากเห็นว่าเป็นต้องกระทำการดังกล่าว
(ร่างมาตรา ๖๗)

มาตรา ๖๗ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่กระทำการใด ๆ อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร เว้นแต่เป็นการกระทำตามหน้าที่และอำนาจ

ในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติ ระวัง หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขการกระทำความผิดกล่าวในกรณีจำเป็นให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราว หรือสั่งให้ประจำกระทรวง ทบวง กรม ศาลากลางจังหวัด หรือที่ว่าการอำเภอ หรือห้ามเข้าเขตเลือกตั้งจนกว่าจะมีการประกาศผลการนับคะแนนได้

๑๒.๖.๑๑ กำหนดห้ามบุคคลทำการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการใด ๆ อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้ง ๑ วัน จนถึงวันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๖๘)

มาตรา ๖๘ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการใด ๆ อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร นับตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวันจนถึงวันเลือกตั้ง

๑๒.๖.๑๒ กำหนดให้สามารถปิดประกาศหรือติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งในที่สาธารณะได้เฉพาะในสถานที่และมีขนาดไม่เกินที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายกำหนด (ร่างมาตรา ๖๙)

มาตรา ๖๙ การปิดประกาศหรือติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งในที่สาธารณะ จะกระทำได้เฉพาะในสถานที่และมีขนาดไม่เกินที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายกำหนด

๑๒.๖.๑๓ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนและเผยแพร่ให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งและมาใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างกว้างขวาง (ร่างมาตรา ๗๐)

มาตรา ๗๐ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนและเผยแพร่ให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งและมาใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างกว้างขวาง

๑๒.๖.๑๔ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่แจ้งข้อเท็จจริงในกรณีที่มีการหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ และความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ว่าโดยทางใดว่า การหาเสียงเลือกตั้งนั้นฝ่าฝืนหรือไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ถูกต้องตามคำสั่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปโดยพลัน และมีอำนาจสั่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูลโดยทันที (ร่างมาตรา ๗๑)

มาตรา ๗๑ ในกรณีที่มีการหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ และความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ว่าโดยทางใดว่า การหาเสียงเลือกตั้งนั้นฝ่าฝืนหรือไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ หรือคำสั่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่แจ้งข้อเท็จจริงให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปโดยพลัน และมีอำนาจสั่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูลโดยทันที

๑๒.๖.๑๕ กำหนดห้ามบุคคลนำสิ่งพิมพ์ แผ่นประกาศ หรือสิ่งอื่นใด มาปิดหรือแสดงไว้ภายในที่เลือกตั้ง เมื่อได้มีประกาศที่เลือกตั้งตามมาตรา ๒๒ แล้ว ยกเว้นเป็นการดำเนินการตามคำสั่งของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

หากมีสิ่งพิมพ์ แผ่นประกาศ หรือสิ่งอื่น ปิดหรือแสดงไว้ภายในที่เลือกตั้ง ก่อนหรือในวันเลือกตั้งอันเป็นการฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งทำลาย ปกปิด หรือนำออกไปไว้นอกที่เลือกตั้ง

(ร่างมาตรา ๗๒)

มาตรา ๗๒ เมื่อได้มีประกาศกำหนดที่เลือกตั้งตามมาตรา ๒๒ แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใด นำสิ่งพิมพ์ แผ่นประกาศ หรือสิ่งอื่นใด มาปิดหรือแสดงไว้ภายในที่เลือกตั้ง เว้นแต่เป็นการดำเนินการตามคำสั่งของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่มีสิ่งพิมพ์ แผ่นประกาศ หรือสิ่งอื่นใด ปิดหรือแสดงไว้ภายในที่เลือกตั้ง อยู่ก่อนหรือในวันเลือกตั้งอันเป็นการฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งทำลาย ปกปิด หรือนำออกไปไว้นอกที่เลือกตั้ง

๑๒.๗ หมวด ๗ การออกเสียงลงคะแนน (ร่างมาตรา ๗๓ - ร่างมาตรา ๙๔)

๑๒.๗.๑ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดให้มีการออกเสียงลงคะแนนโดยใช้วิธีอื่นที่ไม่ใช่การใช้บัตรเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และมีอำนาจกำหนดให้การออกเสียงลงคะแนนสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นใช้วิธีเดียวกันได้ โดยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นนั้นด้วย (ร่างมาตรา ๗๓)

มาตรา ๗๓ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดให้มีการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นที่ไม่ใช่การใช้บัตรเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดให้การออกเสียงลงคะแนนสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นต้องใช้วิธีเดียวกันนั้นก็ได้ ในกรณีเช่นนั้นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นดังกล่าวให้อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๑๒.๗.๒ กำหนดวิธีการออกเสียงลงคะแนนไว้ ดังนี้

๑) ใช้บัตรเลือกตั้ง

๒) วิธีอื่นที่ไม่ใช่การใช้บัตรเลือกตั้ง

กำหนดให้การออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นที่ไม่ใช่การใช้บัตรเลือกตั้ง เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดในมาตรา ๗๕

กำหนดห้ามนำความในมาตรา ๗๙ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๖ และมาตรา ๘๗ มาใช้บังคับกับกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดให้มีการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นที่ไม่ใช่การใช้บัตรเลือกตั้ง

(ร่างมาตรา ๗๔)

มาตรา ๗๔ การออกเสียงลงคะแนน ให้กระทำได้โดยวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) การลงคะแนนโดยใช้บัตรเลือกตั้ง

(๒) การลงคะแนนโดยวิธีอื่นที่มีใช้การใช้บัตรเลือกตั้ง

การออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีตาม (๒) ให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา ๗๕

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดให้มีการออกเสียงลงคะแนนตาม (๒) มิให้นำความในมาตรา ๗๙ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๖ และมาตรา ๘๗ มาใช้บังคับ

๑๒.๗.๓ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้มีอำนาจกำหนดลักษณะหีบบัตรเลือกตั้งและบัตรเลือกตั้ง และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดลักษณะของหีบบัตรเลือกตั้งโดยคำนึงถึงหีบบัตรเลือกตั้งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอยู่แล้ว เพื่อให้สามารถใช้หีบบัตรเลือกตั้งดังกล่าวได้ต่อไป (ร่างมาตรา ๗๕)

มาตรา ๗๕ หีบบัตรเลือกตั้งและบัตรเลือกตั้ง ให้มีลักษณะตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ในการกำหนดลักษณะของหีบบัตรเลือกตั้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งคำนึงถึงหีบบัตรเลือกตั้งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอยู่แล้วเพื่อให้สามารถใช้หีบบัตรเลือกตั้งดังกล่าวได้ต่อไป

๑๒.๗.๔ กำหนดระยะเวลาการออกเสียงลงคะแนนในวันเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) กรณีปกติ เปิดการออกเสียงลงคะแนนตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา

๒) กรณีที่เห็นสมควรเพื่อให้การจัดการเลือกตั้งเป็นไปอย่างเรียบร้อย คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดเวลาการออกเสียงลงคะแนนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างอื่นได้ แต่ต้องมีเวลาการออกเสียงลงคะแนนไม่น้อยกว่า ๗ ชั่วโมง

(ร่างมาตรา ๗๖)

มาตรา ๗๖ ในวันเลือกตั้งให้เปิดการออกเสียงลงคะแนนตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา แต่ในกรณีที่เห็นสมควรเพื่อประโยชน์ในการจัดการเลือกตั้งให้เรียบร้อย คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดเวลาการออกเสียงลงคะแนนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเป็นอย่างอื่นก็ได้ แต่ต้องมีเวลาการออกเสียงลงคะแนนไม่น้อยกว่าเจ็ดชั่วโมง

๒๒.๗.๕ กำหนดวิธีดำเนินการของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งก่อนเริ่มเปิด และเมื่อถึงเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนนไว้ ดังนี้

๑) ก่อนเริ่มเปิดการออกเสียงลงคะแนน ให้นับจำนวนบัตรเลือกตั้งทั้งหมดของหน่วยเลือกตั้ง และปิดประกาศจำนวนบัตรเลือกตั้งไว้ในที่เปิดเผย

๒) เมื่อถึงเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนน ให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้งในที่เปิดเผย แสดงให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งเห็นว่าหีบบัตรเลือกตั้งเป็นหีบบัตรเลือกตั้งเปล่า และให้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๓) จากนั้นให้ทำการบันทึกการดำเนินการดังกล่าว โดยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๒ คน ซึ่งอยู่ในที่เลือกตั้งในขณะนั้นลงลายมือชื่อในบันทึกด้วย ยกเว้นไม่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งอยู่ในที่เลือกตั้ง

(ร่างมาตรา ๗๗)

มาตรา ๗๗ ก่อนเริ่มเปิดให้มีการออกเสียงลงคะแนน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งนับจำนวนบัตรเลือกตั้งทั้งหมดของหน่วยเลือกตั้งนั้น และปิดประกาศจำนวนบัตรเลือกตั้งไว้ในที่เปิดเผย และเมื่อถึงเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเปิดหีบบัตรเลือกตั้งในที่เปิดเผย แสดงให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งนั้นเห็นว่าหีบบัตรเลือกตั้งเป็นหีบบัตรเลือกตั้งเปล่า และให้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด แล้วให้ทำการบันทึกการดำเนินการดังกล่าว โดยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองคนซึ่งอยู่ในที่เลือกตั้งในขณะนั้นลงลายมือชื่อในบันทึกนั้นด้วย เว้นแต่ไม่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้ง

๒๒.๗.๖ กำหนดให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมอบบัตรเลือกตั้งให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อใช้สำหรับออกเสียงลงคะแนนระหว่างเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนน เมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแสดงตนด้วยบัตรหรือหลักฐาน ดังนี้

๑) บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นของทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีรูปถ่ายและมีเลขประจำตัวประชาชนของผู้ถือบัตร

๒) บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นของทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีรูปถ่ายและมีเลขประจำตัวประชาชนของผู้ถือบัตรหรือหลักฐานอื่นที่หมดอายุแล้ว

สำหรับขั้นตอนและวิธีการตรวจสอบการแสดงตนให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

(ร่างมาตรา ๗๘)

มาตรา ๗๘ ในระหว่างเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนน ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะออกเสียงลงคะแนนนำบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีรูปถ่ายและมีเลขประจำตัวประชาชนของผู้ถือบัตรไปแสดงตนต่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง แล้วให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมอบบัตรเลือกตั้งให้แก่ผู้นั้นเพื่อไปออกเสียงลงคะแนน

บัตรหรือหลักฐานอื่นใดตามวรรคหนึ่ง แม้จะหมดอายุแล้วก็ให้สามารถใช้ในการแสดงตนตามวรรคหนึ่งได้

ขั้นตอนและวิธีการตรวจสอบการแสดงตนให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๑๒.๗.๗ กำหนดวิธีการออกเสียงลงคะแนนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) กรณีประสงค์จะลงคะแนนเลือกผู้สมัคร ให้ทำเครื่องหมายกากบาทลงในช่องทำเครื่องหมายของหมายเลขประจำตัวผู้สมัครในบัตรเลือกตั้ง

๒) กรณีประสงค์จะลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัคร ให้ทำเครื่องหมายกากบาทในช่องทำเครื่องหมาย “ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด”

(ร่างมาตรา ๗๙)

มาตรา ๗๙ การออกเสียงลงคะแนน ให้ทำเครื่องหมายกากบาทลงในช่องทำเครื่องหมายของหมายเลขประจำตัวผู้สมัครในบัตรเลือกตั้ง และในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งประสงค์จะลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำเครื่องหมายกากบาทในช่องทำเครื่องหมาย “ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด”

๑๒.๗.๘ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายจัดให้มีการอำนวยความสะดวกสำหรับการออกเสียงลงคะแนนของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุไว้เป็นพิเศษ หรือจัดให้มีการช่วยเหลือในการออกเสียงลงคะแนนภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๘๐)

มาตรา ๘๐ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่คนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุ ในการออกเสียงลงคะแนน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายจัดให้มีการอำนวยความสะดวกสำหรับการออกเสียงลงคะแนนของบุคคลดังกล่าวไว้เป็นพิเศษ หรือจัดให้มีการช่วยเหลือในการออกเสียงลงคะแนนภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

๑๒.๗.๙ กำหนดวิธีการหย่อนบัตรเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) ให้พับบัตรเลือกตั้งเพื่อไม่ให้ผู้อื่นทราบว่าลงคะแนนเลือกผู้สมัครคนใดหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครคนใด

๒) ให้ใส่บัตรเลือกตั้งลงในหีบบัตรเลือกตั้งด้วยตนเองต่อหน้ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

๓) กรณีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุ กำหนดให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีอำนาจช่วยใส่บัตรเลือกตั้งลงในหีบบัตรเลือกตั้งแทนผู้มีสิทธิเลือกตั้งดังกล่าวได้ แต่ต้องทำต่อหน้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุนั้น

(ร่างมาตรา ๘๑)

มาตรา ๘๑ เมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำเครื่องหมายกากบาทลงในบัตรเลือกตั้งแล้ว ให้พับบัตรเลือกตั้งเพื่อมิให้ผู้อื่นทราบว่าลงคะแนนเลือกผู้สมัครผู้ใดหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด แล้วให้นำบัตรเลือกตั้งใส่ลงในหีบบัตรเลือกตั้งด้วยตนเองต่อหน้ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง หรือ ในกรณีตามมาตรา ๘๐ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจะช่วยใส่ลงในหีบบัตรเลือกตั้งแทนก็ได้ แต่ต้องทำต่อหน้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้น

๑๒.๗.๑๐ กำหนดห้ามบุคคลซึ่งรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งพยายาม ออกเสียงลงคะแนนหรือออกเสียงลงคะแนน (ร่างมาตรา ๘๒)

มาตรา ๘๒ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งรู้แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งพยายามออกเสียงลงคะแนนหรือออกเสียงลงคะแนน

๑๒.๗.๑๑ กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้บัตรเลือกตั้งที่ตนได้รับจากกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพื่อการออกเสียงลงคะแนนเท่านั้น โดยห้ามใช้บัตรอื่นเพื่อการออกเสียงลงคะแนน และห้ามนำบัตรเลือกตั้งออกไปจากที่เลือกตั้ง ยกเว้นเป็นการกระทำตามหน้าที่และอำนาจ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๘๓)

มาตรา ๘๓ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดใช้บัตรอื่นเพื่อการออกเสียงลงคะแนน นอกจากบัตรเลือกตั้งที่ตนได้รับจากกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

ห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรเลือกตั้งออกไปจากที่เลือกตั้ง เว้นแต่เป็นการกระทำตามหน้าที่และอำนาจ

๑๒.๗.๑๒ กำหนดห้ามบุคคลทำเครื่องหมายด้วยวิธีการต่าง ๆ ไว้ที่บัตรเลือกตั้ง โดยจงใจ นอกจากเครื่องหมายที่ลงคะแนน (ร่างมาตรา ๘๔)

มาตรา ๘๔ ห้ามมิให้ผู้ใดจงใจทำเครื่องหมายโดยวิธีใดไว้ที่บัตรเลือกตั้งนอกจากเครื่องหมายที่ลงคะแนน

๑๒.๗.๑๓ กำหนดห้ามบุคคลใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ถ่ายภาพบัตรเลือกตั้งในระหว่างการออกเสียงลงคะแนน เพื่อให้เห็นเครื่องหมายลงคะแนนในคูหาเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๘๕)

มาตรา ๘๕ ในระหว่างการออกเสียงลงคะแนน ห้ามมิให้ผู้ใดใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใด ถ่ายภาพบัตรเลือกตั้งเพื่อให้เห็นเครื่องหมายลงคะแนนในคูหาเลือกตั้ง

๑๒.๗.๑๔ กำหนดห้ามบุคคลนำบัตรเลือกตั้งใส่ในหีบบัตรเลือกตั้ง โดยไม่มีอำนาจ โดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อออกเสียงลงคะแนนโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรเลือกตั้งเพิ่มขึ้นจากความจริง (ร่างมาตรา ๘๖)

มาตรา ๘๖ ห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรเลือกตั้งใส่ในหีบบัตรเลือกตั้ง โดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อออกเสียงลงคะแนนโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรเลือกตั้งเพิ่มขึ้นจากความจริง

๑๒.๗.๑๕ กำหนดห้ามผู้มีสิทธิเลือกตั้งนำบัตรเลือกตั้งที่ออกเสียงลงคะแนนแล้วแสดงต่อผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าตนได้ลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครคนใด (ร่างมาตรา ๘๗)

มาตรา ๘๗ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนำบัตรเลือกตั้งที่ออกเสียงลงคะแนนแล้วแสดงต่อผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าตนได้ลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด

๑๒.๗.๑๖ กำหนดห้ามบุคคลกระทำการโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อไม่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถใช้สิทธิเลือกตั้งได้ หรือขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวไม่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปที่เลือกตั้ง หรือไม่ทำให้ไปถึงที่เลือกตั้งดังกล่าวภายในกำหนดเวลาที่จะออกเสียงลงคะแนนได้ (ร่างมาตรา ๘๘)

มาตรา ๘๘ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถใช้สิทธิได้ หรือขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไป ณ ที่เลือกตั้ง หรือมิให้ไปถึง ณ ที่ดังกล่าวภายในกำหนดเวลาที่จะออกเสียงลงคะแนนได้

๑๒.๗.๑๗ กำหนดห้ามบุคคลจ่าย แจก หรือให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อจูงใจไม่ให้ไปออกเสียงลงคะแนน หรือกระทำการเพื่อไม่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปออกเสียงลงคะแนน

กำหนดให้กรณีที่บุคคลมีบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้อื่นจำนวน ๒ คนขึ้นไปไว้ในความครอบครองโดยไม่มีเหตุอันสมควรในระหว่างวันประกาศให้มีการเลือกตั้งถึงวันถัดจากวันเลือกตั้ง เป็นการกระทำเพื่อจูงใจไม่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปออกเสียงลงคะแนน หรือกระทำการเพื่อไม่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปออกเสียงลงคะแนน (ร่างมาตรา ๘๙)

มาตรา ๘๙ ห้ามมิให้ผู้ใดจ่าย แจก หรือให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อจูงใจมิให้ไปออกเสียงลงคะแนน หรือกระทำการใด ๆ เพื่อมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปออกเสียงลงคะแนน

ผู้ใดมีบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้อื่นตั้งแต่สองคนขึ้นไปไว้ในความครอบครองโดยไม่มีเหตุอันสมควรในระหว่างวันประกาศให้มีการเลือกตั้งถึงวันถัดจากวันเลือกตั้ง ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำการตามวรรคหนึ่ง

๒๒.๗.๑๘ กำหนดห้ามไม่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครคนใด หรืองดเว้นไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครคนใด (ร่างมาตรา ๙๐)

มาตรา ๙๐ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด หรืองดเว้นไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครผู้ใด

๒๒.๗.๑๙ กำหนดวิธีดำเนินการกรณีไม่สามารถออกเสียงลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งได้ เนื่องจากเกิดการจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่นไว้ ดังนี้

๑) ถ้าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นก่อนวันเลือกตั้ง กำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดที่เลือกตั้งใหม่ที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถไปลงคะแนนเลือกตั้งได้โดยสะดวก แต่ถ้าไม่อาจกำหนดที่เลือกตั้งใหม่ได้ ให้ประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานต่อผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดและคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยเร็ว

๒) ถ้าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นในวันเลือกตั้ง ไม่ว่าจะมีการเริ่มลงคะแนนแล้วหรือไม่ กำหนดให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นแล้วรายงานต่อผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์รปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัด และคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว

๓) เมื่อได้มีการประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้งแล้ว ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัด จัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งใหม่สำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้นภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่สามารจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งได้ โดยให้ประกาศวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓ วัน และรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว ถ้าจำเป็นจะจัดให้มีการเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้งที่อยู่นอกหน่วยเลือกตั้งนั้นก็ไ้

๔) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจขยายระยะเวลาการจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ออกไปตามที่เหมาะสมได้ ถ้าไม่สามารถจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งใหม่สำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้นภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่สามารจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้ง และเห็นว่าจะไม่สามารถเนินการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดในมาตรา ๑๐ ได้ (ร่างมาตรา ๙๑)

มาตรา ๙๑ ในกรณีที่การออกเสียงลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งแห่งใดไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากเกิดการจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น ถ้าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นก่อนวันเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดที่เลือกตั้งใหม่ที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถไปลงคะแนนเลือกตั้งได้โดยสะดวก แต่ถ้าไม่อาจกำหนดที่เลือกตั้งใหม่ได้ ให้ประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานต่อผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดและคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว

ในกรณีที่เหตุตามวรรคหนึ่งเกิดขึ้นในวันเลือกตั้ง ไม่ว่าจะมีการเริ่มลงคะแนนแล้วหรือไม่ ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศการลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว

เมื่อได้มีประกาศการลงคะแนนเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำจังหวัดจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งใหม่สำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้นภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่สามารจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งได้ ในกรณีนี้ ให้ประกาศวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน และรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว ถ้าจำเป็นจะจัดให้มีการเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้งที่อยู่นอกหน่วยเลือกตั้งนั้นก็ไ้

ในการดำเนินการตามวรรคสาม ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าจะไม่สามารถดำเนินการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดในมาตรา ๑๐ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะขยายระยะเวลาออกไปตามที่สมควรก็ได้

๑๒.๗.๒๐ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ได้ไม่เกิน ๓๐ วัน นับแต่วันที่เหตุจำเป็นอันมีอาจหลีกเลี่ยงได้และเป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดการเลือกตั้งตามวันที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนดได้สิ้นสุดลง (ร่างมาตรา ๙๒)

มาตรา ๙๒ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันมีอาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดการเลือกตั้งตามวันที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนด คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ก็ได้ แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง

๑๒.๗.๒๑ กำหนดวิธีดำเนินการเมื่อถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนนของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไว้ ดังนี้

- ๑) ประกาศปิดการออกเสียงลงคะแนน
- ๒) ปิดช่องใส่บัตรเลือกตั้งของหีบบัตรเลือกตั้ง
- ๓) งดจ่ายบัตรเลือกตั้ง
- ๔) ทำเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้งที่เหลืออยู่ให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ใช้ลงคะแนนไม่ได้
- ๕) จัดทำรายการเกี่ยวกับจำนวนบัตรเลือกตั้งทั้งหมด จำนวนผู้มาแสดงตนและรับบัตรเลือกตั้ง และจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือ แล้วประกาศให้ประชาชนที่อยู่ ณ ที่เลือกตั้ง ได้ทราบ

กำหนดให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งอนุญาตให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะออกเสียงลงคะแนนที่ได้มาแสดงตัวอยู่ในที่เลือกตั้งเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วก่อนเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน แต่ยังไม่ได้แสดงตนหรือรับบัตรเลือกตั้ง แสดงตนและมอบบัตรเลือกตั้งเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งได้ แม้ถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนนแล้ว และเมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ออกเสียงลงคะแนนเสร็จสิ้นแล้ว ให้ดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดต่อไป

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการเมื่อถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนนของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๙๓)

มาตรา ๙๓ เมื่อถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนนแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศปิดการออกเสียงลงคะแนน ปิดช่องใส่บัตรเลือกตั้งของหีบบัตรเลือกตั้ง และงดจ่ายบัตรเลือกตั้ง แล้วให้ทำเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้งที่เหลืออยู่ให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ใช้ลงคะแนนไม่ได้ และจัดทำรายการเกี่ยวกับจำนวนบัตรเลือกตั้งทั้งหมด จำนวนผู้มาแสดงตนและรับบัตรเลือกตั้ง และจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือ แล้วประกาศให้ประชาชนที่อยู่ ณ ที่เลือกตั้ง ได้ทราบ

ในกรณีที่ถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนนแล้วยังมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะออกเสียงลงคะแนนได้มาแสดงตัวอยู่ในที่เลือกตั้งเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วก่อนเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน แต่ยังไม่ได้แสดงตนหรือรับบัตรเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งอนุญาตให้บุคคลเหล่านั้นแสดงตนและมอบบัตรเลือกตั้งเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งได้ และเมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเสียงลงคะแนนเสร็จสิ้นแล้ว จึงดำเนินการตามวรรคหนึ่งต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๑๒.๗.๒๒ กำหนดห้ามบุคคลใดเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนสภาพ หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรเลือกตั้ง โดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย ตั้งแต่เวลาที่เปิดการออกเสียงลงคะแนน จนถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน

นอกจากนี้ ได้กำหนดห้ามบุคคลใดเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนสภาพ หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรเลือกตั้งที่เก็บบัตรเลือกตั้ง ภายหลังจากการนับคะแนนแล้ว รวมทั้งบัตรเลือกตั้ง เอกสาร และหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งที่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้จัดทำขึ้นด้วย ยกเว้นเป็นการกระทำตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด (ร่างมาตรา ๙๔)

มาตรา ๙๔ ตั้งแต่เวลาที่เปิดการออกเสียงลงคะแนน จนถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน ห้ามมิให้ผู้ใดเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนสภาพ หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรเลือกตั้ง โดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับหีบบัตรเลือกตั้งที่เก็บบัตรเลือกตั้งภายหลังจากการนับคะแนนแล้ว รวมทั้งบัตรเลือกตั้ง เอกสาร และหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งที่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้จัดทำขึ้นด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่เป็นการกระทำตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

๑๒.๘ หมวด ๘ การนับคะแนนเลือกตั้งและการประกาศผลการเลือกตั้ง
(ร่างมาตรา ๙๕ – ร่างมาตรา ๑๑๐)

๑๒.๘.๑ กำหนดวิธีการนับคะแนน โดยให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งต้องนับคะแนน ณ ที่เลือกตั้งนั้น ๆ โดยเปิดเผยและห้ามเลื่อนหรือประวิงเวลาการนับคะแนนเลือกตั้ง รวมทั้งให้นับบัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครคนใดด้วย (ร่างมาตรา ๙๕)

มาตรา ๙๕ เมื่อเสร็จสิ้นการออกเสียงลงคะแนนแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งดำเนินการนับคะแนนเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง โดยให้กระทำ ณ ที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งและให้กระทำโดยเปิดเผยและห้ามมิให้เลื่อนหรือประวิงเวลาการนับคะแนนเลือกตั้ง

ในการนับคะแนนเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้นับคะแนนสำหรับบัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใดด้วย

๑๒.๘.๒ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการนับคะแนนเลือกตั้งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๙๖)

มาตรา ๙๖ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และวิธีการในการนับคะแนนเลือกตั้งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

๑๒.๘.๓ กำหนดห้ามบุคคลกระทำการเพื่อให้บัตรเลือกตั้งที่อยู่ในสถานที่นับคะแนนเลือกตั้งมีจำนวนผิดจากความจริง (ร่างมาตรา ๙๗)

มาตรา ๙๗ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใด ๆ เพื่อให้บัตรเลือกตั้งที่อยู่ในสถานที่นับคะแนนเลือกตั้งมีจำนวนผิดจากความจริง

๑๒.๘.๔ กำหนดให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีอำนาจวินิจฉัยว่าบัตรเลือกตั้งใดเป็นบัตรเสีย โดยให้ใช้เสียงข้างมาก และให้แยกบัตรเสียออกไว้ต่างหาก และห้ามนับบัตรเสียเป็นคะแนนเลือกตั้งไม่ว่ากรณีใด

กำหนดลักษณะบัตรเสียที่ไม่นับเป็นคะแนนไว้ ดังนี้

๑) บัตรที่มีได้ทำเครื่องหมายใด ๆ

๒) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครคนใด เว้นแต่เป็นการลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด

๓) บัตรที่ทำเครื่องหมายเป็นที่สังเกตตามมาตรา ๘๔

๔) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสลักหลังในบัตรเสียว่า “เสีย” และให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งลงลายมือชื่อกำกับไว้ไม่น้อยกว่าสามคน

(ร่างมาตรา ๙๘)

มาตรา ๙๘ ในการนับคะแนนเลือกตั้ง หากคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งวินิจฉัยด้วยเสียงข้างมากกว่าบัตรเลือกตั้งใดเป็นบัตรเสีย ให้แยกบัตรเสียออกไว้ต่างหาก และห้ามมิให้นับบัตรเสียเป็นคะแนนเลือกตั้งไม่ว่ากรณีใด

บัตรเลือกตั้งต่อไปนี้ถือว่าเป็นบัตรเสีย

(๑) บัตรที่มีได้ทำเครื่องหมายใด ๆ

(๒) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครคนใด เว้นแต่เป็นการลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด

(๓) บัตรที่ทำเครื่องหมายเป็นที่สังเกตตามมาตรา ๘๔

(๔) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสลักหลังในบัตรเสียว่า “เสีย” และให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งลงลายมือชื่อกำกับไว้ไม่น้อยกว่าสามคน

๑๒.๘.๕ กำหนดห้ามกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจงใจนับบัตรเลือกตั้ง อ่านบัตรเลือกตั้ง นับคะแนนเลือกตั้ง หรือรวมคะแนนเลือกตั้งให้ผิดจากความจริง หรือกระทำการใดให้บัตรเลือกตั้งชำรุด เสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ใช้ได้ หรือทำรายงานการเลือกตั้งผิดจากความจริง (ร่างมาตรา ๙๙)

มาตรา ๙๙ ห้ามมิให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจงใจนับบัตรเลือกตั้ง อ่านบัตรเลือกตั้ง นับคะแนนเลือกตั้งหรือรวมคะแนนเลือกตั้งให้ผิดจากความจริง หรือกระทำการใดให้บัตรเลือกตั้งชำรุด เสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ใช้ได้ หรือทำรายงานการเลือกตั้งผิดจากความจริง

๑๒.๘.๖ กำหนดการดำเนินการในกรณีการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) เมื่อมีการรวมผลการนับคะแนนเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้งเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง จำนวนบัตรเลือกตั้งที่มีอยู่ทั้งหมด จำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ และจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือ โดยเปิดเผยและรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยทันที เพื่อรวบรวมผลการนับคะแนนของทุกหน่วยเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น

๒) จากนั้นให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งและรายงานแสดงผลการนับคะแนนเลือกตั้งต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดโดยเร็ว

ทั้งนี้ ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง การรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้ง วิธีการและระยะเวลาการเก็บรักษาและทำลายบัตรเลือกตั้งและเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

(ร่างมาตรา ๑๐๐)

มาตรา ๑๐๐ เมื่อมีการรวมผลการนับคะแนนเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้งเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งนั้น จำนวนบัตรเลือกตั้งที่มีอยู่ทั้งหมด จำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ และจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือจากการลงคะแนนเลือกตั้ง ทั้งนี้ ให้กระทำโดยเปิดเผยและรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยทันที เพื่อรวบรวมผลการนับคะแนนของทุกหน่วยเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น แล้วให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งและรายงานแสดงผลการนับคะแนนเลือกตั้งต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดโดยเร็ว

การประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง การรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้ง วิธีการและระยะเวลาการเก็บรักษาและทำลายบัตรเลือกตั้งและเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๑๒.๘.๗ กำหนดการดำเนินการในกรณีที่ไม่สามารถนับคะแนน ณ หน่วยเลือกตั้งได้ เนื่องจากเกิดการจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย หรือมีเหตุสุดวิสัยไว้ ดังนี้

๑) ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศงดการนับคะแนนเลือกตั้งสำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว

๒) จากนั้นให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนดวันและสถานที่นับคะแนนเลือกตั้ง โดยต้องไม่เกิน ๓ วัน นับแต่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง

ส่วนกรณีที่บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือสูญหาย หรือการนับคะแนนเลือกตั้งต่อไปจะก่อให้เกิดความไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ดำเนินการออกเสียงลงคะแนนใหม่สำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้นตามควรแก่กรณีได้

(ร่างมาตรา ๑๐๑)

มาตรา ๑๐๑ ถ้าการนับคะแนนเลือกตั้ง ณ หน่วยเลือกตั้งใดไม่สามารถกระทำได้นี้เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย หรือเหตุสุดวิสัยอย่างอื่น ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศงดการนับคะแนนเลือกตั้งสำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว เพื่อให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนดวัน และสถานที่นับคะแนนเลือกตั้งต่อไปโดยต้องไม่เกินสามวันนับแต่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง แต่ในกรณีที่บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือสูญหาย หรือการนับคะแนนเลือกตั้งต่อไปจะก่อให้เกิดความไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งจะสั่งให้ดำเนินการออกเสียงลงคะแนนใหม่สำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้นตามควรแก่กรณีก็ได้

๑๒.๘.๘ กำหนดการดำเนินการในกรณีที่นับคะแนนแล้วพบว่ามียัติกรปลอมไว้ ดังนี้

๑) ให้แยกบัตรปลอมออกไว้ต่างหาก และให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสลักหลังในบัตรปลอมว่า “ปลอม” โดยให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งลงลายมือชื่อกำกับไว้ไม่น้อยกว่า ๓ คน

๒) ให้จัดการนับคะแนนเลือกตั้งนั้น และให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งแจ้งประชาชนทราบ และรายงานต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เพื่อเสนอเรื่องให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาดำเนินการ

๓) ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งนำส่งหีบบัตรเลือกตั้ง บัตรเลือกตั้ง บัตรปลอม พร้อมวัสดุอุปกรณ์การเลือกตั้ง ให้แก่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เพื่อเก็บไว้เป็นพยานหลักฐานต่อไปตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๔) เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับแจ้งกรณีดังกล่าวแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ดำเนินการไต่สวนตรวจสอบโดยพลัน ถ้าไม่มีหลักฐานที่แสดงได้ว่าบัตรปลอมที่พบนั้นไม่เป็นวิธีการในการทุจริตการเลือกตั้งหรือทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งยกเลิกการเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งนั้น และสั่งให้ดำเนินการลงคะแนนใหม่

๕) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบบัตรเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งอื่นทุกหน่วยหรือบางหน่วยตามที่เห็นสมควรได้ โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือกรรมการการเลือกตั้งที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง สั่งให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้งเพื่อตรวจสอบได้ แต่ต้องแจ้งให้ผู้สมัครทราบวันเวลาและสถานที่ที่จะเปิดหีบบัตรเลือกตั้ง โดยแจ้งให้ทราบด้วยว่าผู้สมัครมีสิทธิเข้าร่วมสังเกตการณ์ด้วยตนเองหรือจะส่งผู้แทนมาแทนตนได้

๖) กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบแล้วและรับรองว่าไม่มีการทุจริตหรือไม่มีการฉ้อโกงไม่เที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการนับคะแนนเลือกตั้งและประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งต่อไป (ร่างมาตรา ๑๐๒)

มาตรา ๑๐๒ ในการนับคะแนนเลือกตั้ง หากคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งพบว่ามียัติกรปลอม ให้แยกบัตรปลอมออกไว้ต่างหาก และให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสลักหลังในบัตรปลอมว่า “ปลอม” โดยให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งลงลายมือชื่อกำกับไว้ไม่น้อยกว่า สามคน

เมื่อปรากฏว่ามีบัตรปลอมตามวรรคหนึ่ง ให้จัดการนับคะแนนเลือกตั้งนั้น และให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งแจ้งประชาชนทราบ และรายงานต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อเสนอเรื่องให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาดำเนินการ

เมื่อสั่งงดการนับคะแนนตามวรรคสองแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง นำส่งหีบบัตรเลือกตั้ง บัตรเลือกตั้ง บัตรปลอม พร้อมวัสดุอุปกรณ์การเลือกตั้ง ให้แก่ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด เพื่อเก็บไว้เป็นพยานหลักฐานต่อไปตามวิธีการที่คณะกรรมการเลือกตั้งกำหนด เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับแจ้งตามวรรคสองแล้วให้มีหน้าที่ดำเนินการไต่สวนตรวจสอบโดยพลัน ถ้ามีได้มีหลักฐานอันแสดงได้ว่าบัตรปลอมที่พบนั้นมีใช่เป็นวิธีการในการทุจริตการเลือกตั้งหรือทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม ให้สั่งยกเลิกการเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งนั้น และสั่งให้ดำเนินการลงคะแนนใหม่ ในกรณีที่เห็นสมควรให้คณะกรรมการเลือกตั้งตรวจสอบบัตรเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งอื่นทุกหน่วยหรือบางหน่วยตามที่เห็นสมควรด้วย ในกรณีเช่นนั้นให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือกรรมการการเลือกตั้งที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้งเพื่อตรวจสอบได้ แต่ต้องแจ้งให้ผู้สมัครทราบวันเวลาและสถานที่ที่จะเปิดหีบบัตรเลือกตั้ง โดยแจ้งให้ทราบด้วยว่าผู้สมัครมีสิทธิเข้าร่วมสังเกตการณ์ด้วยตนเองหรือจะส่งผู้แทนมาแทนตนก็ได้ ในกรณีที่ตรวจสอบแล้วคณะกรรมการเลือกตั้งรับรองว่าไม่มีการทุจริตหรือไม่มีการฉ้อโกงไม่เที่ยงธรรม ให้แต่งตั้งคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการนับคะแนนเลือกตั้งและประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งต่อไป

๑๒.๘.๙ กำหนดการดำเนินการในกรณีที่ผลการนับคะแนนไม่ตรงกับจำนวนบัตรเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง หากยังไม่ตรงกันอีก ให้รายงานพร้อมเหตุผลต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาสั่งให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่หรือสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ และนำส่งหีบบัตรเลือกตั้ง พร้อมวัสดุอุปกรณ์การเลือกตั้งแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมาย

๒) กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ หากพบว่าจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ตรงกับจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ออกเสียงลงคะแนน ให้สันนิษฐานว่าการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบบัตรเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งอื่นทุกหน่วยหรือบางหน่วยตามที่เห็นสมควรด้วย โดยให้นำความในมาตรา ๑๐๒ วรรคสี่ มาใช้บังคับแก่การตรวจสอบบัตรเลือกตั้งกรณีนี้ด้วยโดยอนุโลม

๓) กรณีที่ปรากฏภายหลังประกาศผลการเลือกตั้งว่า การนับคะแนนเลือกตั้งไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้งและนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ประกาศผลการเลือกตั้ง

๔) ในกรณีที่ผลการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตามวรรคสาม มีผลเป็นเปลี่ยนแปลงผู้ได้รับเลือกตั้ง ให้ผู้ได้รับเลือกตั้งเดิมพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งจากการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ และให้ผู้ได้รับเลือกตั้งใหม่ดำรงตำแหน่งเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ได้รับเลือกตั้งเดิม
(ร่างมาตรา ๑๐๓)

มาตรา ๑๐๓ ในกรณีที่ผลการนับคะแนนเลือกตั้งปรากฏว่าจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ตรงกับจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ออกเสียงลงคะแนน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง หากยังไม่ตรงกันอีกให้รายงานพร้อมเหตุผลต่อคณะกรรมการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาสั่งให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่หรือสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ และนำส่งหีบบัตรเลือกตั้ง พร้อมวัสดุอุปกรณ์การเลือกตั้งแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมาย

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตามวรรคหนึ่ง หากปรากฏว่าจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ตรงกับจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ออกเสียงลงคะแนน ให้สันนิษฐานว่าการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบบัตรเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งอื่นทุกหน่วยหรือบางหน่วยตามที่เห็นสมควรด้วย ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๑๐๒ วรรคสี่ มาใช้บังคับแก่การตรวจสอบบัตรเลือกตั้งดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่ปรากฏภายหลังประกาศผลการเลือกตั้งว่า การนับคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งใดหรือในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้งและนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด แต่ทั้งนี้ต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประกาศผลการเลือกตั้ง

ในกรณีที่ผลการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตามวรรคสามเปลี่ยนแปลงผู้ได้รับเลือกตั้ง ให้ผู้ได้รับเลือกตั้งเดิมพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งจากการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ และให้ผู้ได้รับเลือกตั้งใหม่ดำรงตำแหน่งเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ได้รับเลือกตั้งเดิม

๑๒.๘.๑๐ กำหนดการดำเนินการกรณีเกี่ยวกับการนับคะแนนเลือกตั้งทั้งกรณี que เห็นว่า เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และกรณีเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรมไว้ ดังนี้

๑) เมื่อได้รับรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๐ แล้ว ถ้าเห็นว่าการเลือกตั้งและการนับคะแนนเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อประกาศผลการเลือกตั้ง

๒) ถ้ามีผู้ร้องเรียนโดยมีหลักฐานตามสมควรว่า การนับคะแนนเลือกตั้งไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้รายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณา ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นด้วยกับรายงานดังกล่าว ให้มีคำสั่งให้นับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๓) ถ้าผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีเหตุอันควรสงสัย โดยมิหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการฝ่าฝืนมาตรา ๖๓ หรือมีกรณีอื่นที่ทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยพลัน

๔) เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับรายงานตามวรรคสาม หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งมีเหตุอันควรสงสัยโดยมีหลักฐานตามสมควรว่ามีการฝ่าฝืนมาตรา ๖๓ หรือมีกรณีอื่นที่ทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการไต่สวนโดยพลัน

๕) ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการไต่สวนแล้วปรากฏว่ามีมูล ให้มีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ยกเว้นการฝ่าฝืนหรือความไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมนั้น ไม่ได้เกี่ยวข้องกับผู้ใดคะแนนในลำดับที่จะได้รับเลือกตั้ง และให้ดำเนินการเพื่อให้มีการลงโทษผู้กระทำความผิดโดยเร็ว

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจไต่สวนการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่ไม่ได้มีเหตุสงสัยดังกล่าวตามที่เห็นสมควรด้วย
(ร่างมาตรา ๑๐๔)

มาตรา ๑๐๔ เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้รับรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๐ แล้วเห็นว่า การเลือกตั้งและการนับคะแนนเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อประกาศผลการเลือกตั้ง

ในกรณีที่ผู้ร้องเรียนโดยมีหลักฐานตามสมควรว่า การนับคะแนนเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณา ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นด้วยกับรายงานดังกล่าว ให้มีคำสั่งให้นับคะแนนเลือกตั้งใหม่ การนับคะแนนใหม่ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด มีเหตุอันควรสงสัยโดยมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการฝ่าฝืนมาตรา ๖๓ หรือมีกรณีอื่นที่ทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยพลัน

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับรายงานตามวรรคสาม หรือเมื่อมีกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีเหตุอันควรสงสัยโดยมีหลักฐานตามสมควรว่ามีการฝ่าฝืนมาตรา ๖๓ หรือมีกรณีอื่นที่ทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการไต่สวนโดยพลัน ถ้าผลการไต่สวนปรากฏว่ามีมูล ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ เว้นแต่การฝ่าฝืนหรือความไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมดังกล่าวมิได้เกี่ยวข้องกับ

ผู้ได้คะแนนในลำดับที่จะได้รับเลือกตั้ง ในกรณีเช่นนี้ให้ดำเนินการเพื่อให้มีการลงโทษผู้กระทำ ความผิดต่อไปโดยเร็ว

เพื่อประโยชน์ในการหาความจริง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจ ใ้สวนครอบคลุมถึงการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่มีได้มีเหตุสงสัยดังกล่าวตามที่เห็นสมควรด้วย

๑๒.๘.๑๑ กำหนดการดำเนินการในกรณีที่ผู้สมัครกระทำการเป็นเหตุให้การเลือกตั้ง เป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรมไว้ ดังนี้

๑) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ของผู้สมัครไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกิน ๑ ปี นับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีคำสั่ง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งสืบสวนหรือไต่สวนก่อนประกาศผลการเลือกตั้งแล้วเห็นว่า

- มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครคนใดกระทำการอันเป็นเหตุให้การเลือกตั้ง นั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หรือ

- มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครคนใดก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สนิบสนุน หรือรู้เห็น เป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว หรือรู้ว่ามีกระทำการดังกล่าวแล้วไม่ระงับการกระทำนั้น

๒) กำหนดให้คำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครไว้เป็นการชั่วคราว ของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นที่สุด

๓) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ผู้สมัครระงับหรือดำเนินการ เพื่อแก้ไขความไม่สุจริตและเที่ยงธรรมภายในเวลาที่กำหนด ในการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนและ ผู้สมัครนั้นจะได้รับประโยชน์จากการกระทำนั้น แม้ว่าจะเป็นการกระทำของบุคคลอื่นก็ตาม

๔) หากผู้สมัครไม่ดำเนินการระงับหรือดำเนินการเพื่อแก้ไขความไม่สุจริต และเที่ยงธรรมของตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐาน ว่าผู้สมัครเป็นผู้สนับสนุนการกระทำนั้น ยกเว้นจะพิสูจน์ได้ว่าไม่มีส่วนรู้เห็นในการกระทำนั้น

๕) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ในกรณีที่มิคำสั่ง ระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งภายหลังวันออกเสียงลงคะแนน แต่ก่อนวันประกาศผลการเลือกตั้ง และผู้สมัครซึ่งถูกระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งนั้นเป็นผู้สมัครที่ได้คะแนนในลำดับที่ได้รับเลือกตั้ง ในเขตเลือกตั้งนั้น

(ร่างมาตรา ๑๐๕)

มาตรา ๑๐๕ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งสืบสวน หรือไต่สวนแล้วเห็นว่า มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการอันเป็นเหตุให้การเลือกตั้งนั้น มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สนิบสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว หรือรู้ว่ามีกระทำการดังกล่าวแล้ว ไม่ดำเนินการเพื่อระงับการกระทำนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ของผู้สมัครที่กระทำการเช่นนั้นทุกรายไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่ง

คำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่ามีการกระทำความผิดเป็นการฝ่าฝืนความในวรรคหนึ่ง ไม่ว่าเป็นการกระทำของผู้ใด ถ้าเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดจะได้รับประโยชน์จากการกระทำนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ผู้สมัครผู้นั้นระงับหรือดำเนินการใดเพื่อแก้ไขความไม่สุจริตและความไม่เที่ยงธรรมนั้นภายในเวลาที่กำหนด ในกรณีที่ผู้สมัครผู้นั้นไม่ดำเนินการตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานว่าผู้สมัครผู้นั้นเป็นผู้สนับสนุนการกระทำนั้น เว้นแต่ผู้สมัครนั้นจะพิสูจน์ได้ว่าไม่มีส่วนรู้เห็นในการกระทำความผิดดังกล่าว

ในกรณีที่มีคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา นี้ภายหลังวันออกเสียงลงคะแนน แต่ก่อนวันประกาศผลการเลือกตั้ง และผู้สมัครที่ถูกระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งที่ได้คะแนนเลือกตั้งในลำดับที่ได้รับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่

๑๒.๘.๑๒ กำหนดให้ศาลอุทธรณ์มีอำนาจพิจารณาพิพากษากรณีที่ผู้สมัครกระทำการเป็นเหตุให้การเลือกตั้งไม่สุจริตและเที่ยงธรรมไว้ ดังนี้

๑) กรณีผู้สมัครกระทำการเป็นเหตุให้การเลือกตั้งไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ตามมาตรา ๑๐๕

(๑) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์เพื่อพิจารณา เมื่อมีการดำเนินการตามมาตรา ๑๐๕ แล้ว

(๒) ในกรณีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งกระทำความผิดตามมาตรา ๑๐๕ ให้สั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นเวลา ๑๐ ปี

๒) กรณีประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว แต่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผลการเลือกตั้งเกิดจากการเลือกตั้งที่ไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม

(๑) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์เพื่อพิจารณา

(๒) ในกรณีที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า ผลการเลือกตั้งเกิดจากการเลือกตั้งที่ไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ให้ศาลสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่และสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้ที่กระทำการอันเป็นเหตุให้การเลือกตั้งนั้นไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรมเป็นเวลา ๑๐ ปี

๓) ให้ศาลอุทธรณ์นำสำนวนการสืบสวนหรือไต่สวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหลักในการพิจารณาทั้งสองกรณี และให้มีอำนาจสั่งไต่สวนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้

๔) เมื่อศาลอุทธรณ์มีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาแล้ว ให้ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น หยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลอุทธรณ์จะพิพากษาว่าไม่ได้กระทำความผิด

๕) เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ กำหนดให้รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นนั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่ด้วย

๖) กำหนดให้คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สิ้นสุด

(ร่างมาตรา ๑๐๖)

มาตรา ๑๐๖ เมื่อมีการดำเนินการตามมาตรา ๑๐๕ แล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์เพื่อพิจารณา ในกรณีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิดตามมาตรา ๑๐๕ ให้ศาลอุทธรณ์สั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นเวลาสิบปี

เมื่อประกาศผลการเลือกตั้งแล้วปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผลการเลือกตั้งเกิดจากการเลือกตั้งที่มีได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์เพื่อพิจารณา ในกรณีที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า ผลการเลือกตั้งเกิดจากการเลือกตั้งที่มีได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ศาลสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่สำหรับการเลือกตั้งนั้น และสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้ที่กระทำการอันเป็นเหตุให้การเลือกตั้งมีได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมเป็นเวลาสิบปี

การพิจารณาของศาลอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้นำสำนวนการสืบสวนหรือไต่สวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหลักในการพิจารณา และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้ศาลมีอำนาจสั่งไต่สวนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้

เมื่อศาลอุทธรณ์มีคำสั่งรับคำร้องตามวรรคสองไว้พิจารณาแล้ว ให้ผู้บริหารท้องถิ่นหรือหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น แล้วแต่กรณี หยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลอุทธรณ์จะพิพากษาว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิด

ในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสี่ ให้รองผู้บริหารท้องถิ่นเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นนั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่ด้วย

คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

๑๒.๘.๑๓ กำหนดให้ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งครั้งใหม่ที่มีขึ้น เนื่องจากศาลอุทธรณ์มีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยให้ศาลสั่งให้ผู้สมัครจ่ายค่าใช้จ่ายนั้นตามประมาณการค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้แถลงต่อศาล

กำหนดให้หักค่าใช้จ่ายของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดการเลือกตั้งครั้งใหม่ในกรณีนี้ได้ไม่เกินร้อยละ ๓๐ ของค่าใช้จ่ายที่ได้รับตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด และกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งโอนเงินที่เหลือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นผู้ดำเนินการจัดการเลือกตั้ง

(ร่างมาตรา ๑๐๗)

มาตรา ๑๐๗ ในกรณีที่ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใด และเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ ผู้นั้นต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งครั้งใหม่ และให้ศาลอุทธรณ์สั่งให้ผู้นั้นจ่ายค่าใช้จ่ายดังกล่าวตามประมาณการค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแถลงต่อศาล

ค่าใช้จ่ายที่ได้รับตามวรรคหนึ่ง เมื่อหักค่าใช้จ่ายของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งต้องไม่เกินร้อยละสามสิบของค่าใช้จ่ายที่ได้รับตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ที่เหลือจากนั้นให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เป็นผู้ดำเนินการจัดการเลือกตั้ง

๑๒.๘.๑๔ กำหนดให้จำนวนคะแนนเสียงที่จะถือเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งในกรณีมีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่น หรือมีสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่ากับหรือน้อยกว่าจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้ง เป็นไปตามมาตรา ๑๐๙

แต่ถ้าเป็นกรณีอื่น ได้กำหนดจำนวนคะแนนเสียงที่จะถือเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ให้ผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุด และมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด เป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง

๒) การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นในเขตเลือกตั้งที่มีสมาชิกสภาท้องถิ่นได้ ๑ คน ให้ผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุดและมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด เป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง

๓) การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นในเขตเลือกตั้งที่มีสมาชิกสภาท้องถิ่นได้มากกว่า ๑ คน ให้ผู้สมัครซึ่งได้คะแนนเลือกตั้งมากที่สุดเรียงตามลำดับลงมา และได้รับคะแนนมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งตามจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น

๔) หากมีผู้สมัครได้คะแนนเลือกตั้งเท่ากันอันเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกตั้งทั้ง ๓ กรณีข้างต้นได้ ให้ใช้วิธีการจับสลากต่อหน้าผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๕) หากไม่มีผู้สมัครได้รับเลือกตั้งเพราะเหตุที่ไม่ได้คะแนนมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้สมัครคนใด กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ และดำเนินการรับสมัครใหม่ โดยตัดสิทธิการสมัครรับเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่ของผู้สมัครรับเลือกตั้งรายเดิมทุกราย

(ร่างมาตรา ๑๐๘)

มาตรา ๑๐๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๐๙ การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ให้ผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุดและมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นในเขตเลือกตั้งที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นได้หนึ่งคน ให้ผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุดและมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง แต่ในเขตเลือกตั้งที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นได้มากกว่าหนึ่งคน ให้ผู้สมัครซึ่งได้คะแนนเลือกตั้งมากที่สุดเรียงตามลำดับลงมาในเขตเลือกตั้งนั้นและได้รับคะแนนมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งตามจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง หากมีผู้สมัครได้คะแนนเลือกตั้งเท่ากันอันเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกตั้งได้ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้สมัครที่ได้คะแนนเลือกตั้งเท่ากันจับสลากเพื่อให้ผู้ได้รับเลือกตั้งครบจำนวนที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น ซึ่งต้องกระทำต่อหน้าผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง หากไม่มีผู้สมัครผู้ใดได้รับเลือกตั้งเพราะเหตุที่ไม่ได้คะแนนมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ และดำเนินการให้มีการรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งใหม่ โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งรายเดิมทุกรายไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่

๑๒.๘.๑๕ กำหนดจำนวนคะแนนเสียงที่จะถือเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งในกรณีมีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่น หรือเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่ากับหรือน้อยกว่าจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งไว้ ดังนี้

๑) ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง เมื่อได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด

๒) กรณีที่ไม่มีผู้ได้รับเลือกตั้ง กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ และดำเนินการการรับสมัครใหม่ โดยตัดสิทธิการสมัครรับเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่ของผู้สมัครรับเลือกตั้งรายเดิมทุกรายซึ่งไม่ได้คะแนนมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้สมัครคนใด

(ร่างมาตรา ๑๐๙)

มาตรา ๑๐๙ ในกรณีที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นเท่ากับจำนวนผู้บริหารท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น หรือในกรณีที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่ากับหรือน้อยกว่าจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะได้รับเลือกตั้งต่อเมื่อได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น และมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด

ในกรณีที่ไม่มีผู้ได้รับเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ และดำเนินการให้มีการรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งใหม่ โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งรายเดิมทุกรายซึ่งไม่ได้คะแนนมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่

๑๒.๘.๑๖ กำหนดให้จัดการเลือกตั้งใหม่ตามมาตรา ๑๐๘ หรือมาตรา ๑๐๙ สำหรับผู้บริหารท้องถิ่นจนกว่าจะมีผู้ได้รับเลือกตั้ง หากได้จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ครั้งหนึ่งแล้ว ยังไม่มีผู้ได้รับเลือกตั้ง ให้งดการจัดให้มีการเลือกตั้งต่อไป และให้ถือว่าสภาท้องถิ่นนั้นมีสมาชิกเท่าที่มีอยู่จนกว่าสภาท้องถิ่นนั้นจะครบวาระ ยกเว้นกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น (ร่างมาตรา ๑๑๐)

มาตรา ๑๑๐ ในการดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ตามมาตรา ๑๐๘ หรือมาตรา ๑๐๙ สำหรับผู้บริหารท้องถิ่น ให้ดำเนินการจนกว่าจะมีผู้ได้รับเลือกตั้ง

ในการดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ตามมาตรา ๑๐๘ หรือมาตรา ๑๐๙ สำหรับสมาชิกสภาท้องถิ่น หากได้จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่อีกครั้งหนึ่งแล้ว ยังไม่มีผู้ได้รับเลือกตั้งให้จัดการจัดให้มีการเลือกตั้งต่อไป และให้ถือว่าสภาท้องถิ่นนั้นมีสมาชิกเท่าที่มีอยู่จนกว่าสภาท้องถิ่นนั้นจะครบวาระ เว้นแต่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

๑๒.๙ หมวด ๙ การดำเนินการตรวจสอบการเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๑๑ - ร่างมาตรา ๑๑๓)

๑๒.๙.๑ กำหนดให้บุคคลทั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้สมัครรับเลือกตั้งมีสิทธิตรวจสอบการเลือกตั้งที่เห็นว่าเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม โดยแจ้งเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งและมีหลักฐานตามสมควร เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับหนังสือแจ้งแล้วให้ตรวจสอบเบื้องต้น ถ้าเห็นว่าไม่มีเหตุอันควรดำเนินการต่อไป ให้สั่งยุติเรื่องและบันทึกเหตุผลไว้ในหนังสือแจ้งนั้น แต่ถ้าเห็นว่ามีความผิดสมควรให้สั่งให้มีการดำเนินการไต่สวนโดยพลัน (ร่างมาตรา ๑๑๑)

มาตรา ๑๑๑ ผู้ใดไม่ว่าจะเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครหรือไม่ เห็นว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม โดยมีหลักฐานตามสมควร มีสิทธิแจ้งเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ และเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าวแล้วให้ดำเนินการตรวจสอบเบื้องต้น ถ้าเห็นว่าไม่มีเหตุอันควรดำเนินการต่อไป ให้สั่งยุติเรื่องและบันทึกเหตุผลไว้ในหนังสือแจ้งนั้น ในกรณีที่เห็นว่ามีความผิดสมควรให้สั่งให้มีการดำเนินการไต่สวนโดยพลัน

ในกรณีตามวรรคหนึ่งถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดหรือทุกเขตมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับแจ้งก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง และดำเนินการตามมาตรา ๑๐๕ ต่อไป แต่ถ้าได้รับแจ้งภายหลังจากประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว ให้ดำเนินการตามต่อไปตามมาตรา ๑๐๖

๑๒.๙.๒ กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีสิทธิตรวจสอบการกระทำการไปในทางที่อาจเกิดความเสียหายแก่การจัดการเลือกตั้ง หรืออาจทำให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำตักเตือนของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อให้มีคำสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือสั่งให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามที่เห็นสมควร

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือสั่งให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กระทำการดังกล่าว พ้นจากหน้าที่ความรับผิดชอบและแต่งตั้งบุคคลอื่นให้ปฏิบัติหน้าที่แทน

นอกจากนี้ ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่พ้นจากหน้าที่ ส่งมอบเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้งและอำนวยความสะดวกแก่บุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ แทนนั้นด้วย

(ร่างมาตรา ๑๑๒)

มาตรา ๑๑๒ ในกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเห็นว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทำการไปในทางที่อาจเกิดความเสียหายแก่การจัดการเลือกตั้ง หรืออาจทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำตักเตือน ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้ง และคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งอาจมีคำสั่งให้ระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือสั่งให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามที่เห็นสมควร

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้นั้นพ้นจากหน้าที่ความรับผิดชอบ และแต่งตั้งบุคคลอื่นให้ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่พ้นจากหน้าที่ ส่งมอบเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้งและอำนวยความสะดวกแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งขึ้นใหม่

๑๒.๙.๓ กำหนดให้มีการดำเนินการทางวินัยกับคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกสั่งให้พ้นจากหน้าที่ตามมาตรา ๑๑๒ วรรคสองได้ ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นสมควร โดยให้แจ้งต่อผู้บังคับบัญชาของถูกสั่งให้พ้นจากหน้าที่นั้น เพื่อดำเนินการทางวินัยต่อไป (ร่างมาตรา ๑๑๓)

มาตรา ๑๑๓ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ้นจากหน้าที่ความรับผิดชอบตามมาตรา ๑๑๒ วรรคสอง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นสมควร ให้มีการดำเนินการทางวินัยด้วย ให้แจ้งต่อผู้บังคับบัญชาของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เพื่อดำเนินการทางวินัยต่อไป

๑๒.๑๐ หมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ (ร่างมาตรา ๑๑๔ - ร่างมาตรา ๑๔๐)

๑๒.๑๐.๑ กำหนดให้ถือว่าผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง กระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง แต่ไม่รวมถึงกรณีที่ได้รับยกเว้นโทษตามมาตรา ๑๒๕ วรรคสาม (ร่างมาตรา ๑๑๔)

มาตรา ๑๑๔ ผู้ซึ่งกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง ให้ถือว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง แต่ไม่รวมถึงกรณีที่ได้รับยกเว้นโทษตามมาตรา ๑๒๕ วรรคสาม

๑๒.๑๐.๒ กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างที่ขัดขวาง หน่วงเหนี่ยว หรือไม่ให้ความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควรในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้ได้บังคับบัญชาหรือลูกจ้าง ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๑๑๕)

มาตรา ๑๑๕ ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างผู้ใดขัดขวาง หน่วงเหนี่ยว หรือไม่ให้ความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควรในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้ได้บังคับบัญชาหรือลูกจ้าง แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑๒.๑๐.๓ กำหนดให้ผู้กระทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่ามีผู้สมัครกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๕ ปี

กำหนดให้การกระทำตามวรรคหนึ่งที่เป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๖๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๒๐ ปี

ถ้าการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายนั้น เป็นการกระทำหรือก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สนับสนุนหรือรู้เห็นเป็นใจของหัวหน้าพรรคการเมือง ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ร่างมาตรา ๑๑๖)

มาตรา ๑๑๖ ผู้ใดกระทำด้วยประการใด เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ถ้าการกระทำตามวรรคสอง เป็นการกระทำหรือก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สนับสนุนหรือรู้เห็นเป็นใจของหัวหน้าพรรคการเมือง ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

๑๒.๑๐.๔ กำหนดให้กรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้ตรวจการเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ ที่จงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่หรือกระทำการอันไม่ชอบด้วยหน้าที่ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร หรือกระทำการหรือละเว้นกระทำการโดยทุจริตหรือประพฤตินิยมชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ - ๒๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๑๗)

มาตรา ๑๑๗ กรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้ตรวจการเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ จงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่หรือกระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร หรือกระทำการหรือละเว้นกระทำการโดยทุจริตหรือประพฤตินิยมชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

๑๒.๑๐.๕ กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่รู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามในการสมัครรับเลือกตั้ง ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี (ร่างมาตรา ๑๑๘)

มาตรา ๑๑๘ ผู้ใดลงสมัครรับเลือกตั้งโดยรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามในการสมัครรับเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

๑๒.๑๐.๖ กำหนดให้บุคคลที่จงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งที่ตนได้รับมอบจากกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ขำрутหรือเสียหาย ได้รับโทษปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท และไม่ถือเป็นความผิดฐานทำให้เสียหาย

กำหนดให้บุคคลที่จงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งขำрутหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย ที่ไม่ใช่การกระทำดังกล่าวข้างต้น และเป็นการกระทำโดยมีเจตนาเพื่อเป็นการเลือกตั้งไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ใช้ได้ ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี และปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี

กำหนดให้เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งที่กระทำความผิดทั้งสองกรณีข้างต้น ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๒๐ ปี

(ร่างมาตรา ๑๑๙)

มาตรา ๑๑๙ ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งที่ตนได้รับมอบจากกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ชำรุดหรือเสียหาย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท และมีให้ถือว่าเป็นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์

ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย อันมิใช่เป็นการกระทำตามวรรคหนึ่ง และเป็นการกระทำโดยมีเจตนาเพื่อให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ใช้ได้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

๒๒.๑๐.๗ กำหนดให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่เปิดเผยให้แก่ผู้อื่นทราบว่ามีสิทธิเลือกตั้งคนใดมาลงคะแนนหรือยังไม่มาลงคะแนนเพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ในระหว่างเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนนจนถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๑๒๐)

มาตรา ๑๒๐ ในระหว่างเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนนจนถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน ถ้ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเปิดเผยให้แก่ผู้ใดทราบว่ามีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดมาลงคะแนนหรือยังไม่มาลงคะแนนเพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒๒.๑๐.๘ กำหนดให้บุคคลที่ขาย จำหน่าย จ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิด ในเขตเลือกตั้งในระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันเลือกตั้ง ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๑๒๑)

มาตรา ๑๒๑ ผู้ใดขาย จำหน่าย จ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิด ในเขตเลือกตั้งในระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒๒.๑๐.๙ กำหนดให้บุคคลที่เล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขึ้นต่อเกี่ยวกับผลการเลือกตั้ง ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๕ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และกำหนดให้ผู้เล่นการพนันถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี ส่วนผู้จัดให้มีการเล่นการพนันจะถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

ถ้าผู้สมัครเป็นผู้การกระทำความผิดกล่าวข้างต้น ต้องได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๒๒)

มาตรา ๑๒๒ ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขั้นต่อใด ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้เล่นมีกำหนดสิบปี และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้จัดให้มีการเล่น

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำของผู้สมัคร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครผู้นั้น

๑๒.๑๐.๑๐ กำหนดให้บุคคลที่แจ้งเหตุตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง อันเป็นเท็จ ได้รับโทษปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท (ร่างมาตรา ๑๒๓)

มาตรา ๑๒๓ ผู้ใดแจ้งเหตุตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง อันเป็นเท็จ ต้องได้รับโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

๑๒.๑๐.๑๑ กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๔๗ ต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๕ ปี (ร่างมาตรา ๑๒๔)

มาตรา ๑๒๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้ผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

๑๒.๑๐.๑๒ กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๕๒ มาตรา ๖๓ (๑) หรือ (๒) มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๖ มาตรา ๙๐ มาตรา ๙๗ หรือมาตรา ๙๙ ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี

กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๖๓ (๓) (๔) หรือ (๕) หรือมาตรา ๖๗ ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี

กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งซึ่งเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๙๐ ที่ได้แจ้งการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนนั้นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายก่อนถูกจับกุม ไม่ต้องรับโทษและไม่ต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

กำหนดให้ศาลสั่งจ่ายเงินสินบนนำจับไม่เกินกึ่งหนึ่งจากจำนวนเงินค่าปรับแก่ผู้แจ้งความนำจับ หากศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๖๓ (ร่างมาตรา ๑๒๕)

มาตรา ๑๒๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๒ มาตรา ๖๓ (๑) หรือ (๒) มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๖ มาตรา ๙๐ มาตรา ๙๗ หรือมาตรา ๙๙ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๓ (๓) (๔) หรือ (๕) หรือมาตรา ๖๗ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ในกรณีที่ผู้ฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๙๐ ถ้าผู้นั้นได้แจ้งถึงการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนนั้นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายก่อนถูกจับกุม ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษและไม่ต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๖๓ ให้ศาลสั่งจ่ายเงินสินบนนำจับไม่เกินกึ่งหนึ่งจากจำนวนเงินค่าปรับแก่ผู้แจ้งความนำจับ

๑๒.๑๐.๑๓ กำหนดให้ผู้สมัครที่ฝ่าฝืนมาตรา ๕๘ วรรคสาม ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๕ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือปรับเป็นจำนวน ๓ เท่าของจำนวนเงินที่เกินจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนดแล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่ากัน หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี (ร่างมาตรา ๑๒๖)

มาตรา ๑๒๖ ผู้สมัครผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๘ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือปรับเป็นจำนวนสามเท่าของจำนวนเงินที่เกินจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนดแล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่ากัน หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

๑๒.๑๐.๑๔ กำหนดให้ผู้สมัครที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี (ร่างมาตรา ๑๒๗)

มาตรา ๑๒๗ ผู้สมัครผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

๑๒.๑๐.๑๕ กำหนดโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ สำหรับบุคคลที่กระทำการ ดังนี้

๑) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๒ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๗๑ หรือ

๒) ฝ่าฝืนมาตรา ๖๔ วรรคสอง มาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง
(ร่างมาตรา ๑๒๘)

มาตรา ๑๒๘ ผู้ใด

(๑) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๒ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ตามมาตรา ๗๑ หรือ

(๒) ฝ่าฝืนมาตรา ๖๔ วรรคสอง มาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง

ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำ
ทั้งปรับ

๑๒.๑๐.๑๖ กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๖๔ วรรคสอง ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๕
ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๕
ปี (ร่างมาตรา ๑๒๙)

มาตรา ๑๒๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๔ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี
หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น
มีกำหนดห้าปี

๑๒.๑๐.๑๗ กำหนดให้บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๖
ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ ๒๐๐,๐๐๐ บาท (ร่างมาตรา ๑๓๐)

มาตรา ๑๓๐ ผู้ซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ ต้องระวางโทษจำคุก
ตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

๑๒.๑๐.๑๘ กำหนดให้บุคคลที่ปิดประกาศหรือติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
โดยไม่เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย
กำหนดตามมาตรา ๖๙ ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำ
ทั้งปรับ

โดยกำหนดให้นำค่าปรับในกรณีนี้ส่งเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่ความผิดได้เกิดขึ้น
(ร่างมาตรา ๑๓๑)

มาตรา ๑๓๑ ผู้ใดปิดประกาศหรือติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยไม่เป็นไป
ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายกำหนดตามมาตรา
๖๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ค่าปรับตามวรรคหนึ่งให้นำส่งเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ความผิด
ได้เกิดขึ้น

๑๒.๑๐.๑๙ กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๙๔ หรือจงใจขัดขวางการขนส่งหีบบัตรเลือกตั้ง หรือกระทำได้ด้วยประการใด ๆ เพื่อให้การขนส่งหีบบัตรเลือกตั้งล่าช้า ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๒๐ ปี (ร่างมาตรา ๑๓๒)

มาตรา ๑๓๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙๔ หรือจงใจขัดขวางการขนส่งหีบบัตรเลือกตั้ง หรือกระทำได้ด้วยประการใด ๆ เพื่อให้การขนส่งหีบบัตรเลือกตั้งล่าช้า ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

๑๒.๑๐.๒๐ กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๘๓ วรรคสอง มาตรา ๘๔ หรือมาตรา ๘๘ ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี (ร่างมาตรา ๑๓๓)

มาตรา ๑๓๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘๓ วรรคสอง มาตรา ๘๔ หรือมาตรา ๘๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

๑๒.๑๐.๒๑ กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๘๕ หรือมาตรา ๘๗ ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๑๓๔)

มาตรา ๑๓๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘๕ หรือมาตรา ๘๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑๒.๑๐.๒๒ กำหนดให้บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๘๙ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๕ ปี (ร่างมาตรา ๑๓๕)

มาตรา ๑๓๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘๙ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

๑๒.๑๐.๒๓ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งที่สั่งตามมาตรา ๑๑๒ วรรคหนึ่ง ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๑๓๖)

มาตรา ๑๓๖ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ใด ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งที่สั่งตามมาตรา ๑๑๒ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑๒.๑๐.๒๔ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกันบุคคลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีได้ หากปรากฏในชั้นสืบสวนหรือไต่สวนว่า การให้ข้อมูล การชี้เบาะแสหรือคำให้การของบุคคลจะเป็นประโยชน์ในการพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดที่เป็นตัวการสำคัญ และสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดได้

กำหนดให้สิทธิในการดำเนินคดีอาญาเป็นอันระงับไป เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติไม่ดำเนินคดี แต่ถ้าปรากฏในภายหลังว่าผู้ถูกกันไว้เป็นพยานได้ให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จหรือไม่ไปเบิกความ หรือไปเบิกความแต่ไม่เป็นไปตามที่ให้การหรือให้ถ้อยคำไว้ ให้การกันบุคคลไว้เป็นพยานนั้นสิ้นสุดลง และคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจดำเนินการตามกฎหมายกับบุคคลนั้นต่อไปได้

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการกันบุคคลไว้เป็นพยาน และการเพิกถอนการกันไว้เป็นพยาน

(ร่างมาตรา ๑๓๗)

มาตรา ๑๓๗ ในการสืบสวนหรือไต่สวน หากปรากฏว่าการให้ข้อมูล การชี้เบาะแสหรือคำให้การของบุคคลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ รายใด จะเป็นประโยชน์ในการพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดคนอื่นที่เป็นตัวการสำคัญ และสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกันบุคคลนั้นไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีก็ได้

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติไม่ดำเนินคดีกับบุคคลใดแล้ว ให้สิทธิในการดำเนินคดีอาญาเป็นอันระงับไป เว้นแต่ปรากฏในภายหลังว่าผู้ถูกกันไว้เป็นพยานได้ให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือไม่ไปเบิกความ หรือไปเบิกความแต่ไม่เป็นไปตามที่ให้การหรือให้ถ้อยคำไว้ ให้การกันบุคคลไว้เป็นพยานนั้นสิ้นสุดลง และคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจดำเนินการตามกฎหมายกับบุคคลนั้นต่อไปได้

การกันบุคคลไว้เป็นพยานตามวรรคหนึ่ง และการเพิกถอนการกันไว้เป็นพยานตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๑๒.๑๐.๒๕ กำหนดให้การถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลาหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง มีผลในทันทีและเริ่มนับระยะเวลาตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา ยกเว้นศาลอุทธรณ์จะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น (ร่างมาตรา ๑๓๘)

มาตรา ๑๓๘ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลาหรือสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้การเพิกถอนสิทธิดังกล่าวมีผลในทันทีและเริ่มนับระยะเวลานับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา เว้นแต่ศาลอุทธรณ์จะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น

๑๒.๑๐.๒๖ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้สมัครในเขตเลือกตั้งที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เกิดขึ้น เป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ร่างมาตรา ๑๓๙)

มาตรา ๑๓๙ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เกิดขึ้นในเขตเลือกตั้งใด ให้ถือว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๑๒.๑๐.๒๗ กำหนดให้บุคคลที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้นอกราชอาณาจักรได้รับโทษในราชอาณาจักร และกำหนดให้การกระทำของผู้เป็นตุลาการ ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดที่ได้กระทำนอกราชอาณาจักร เป็นการกระทำในราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๑๔๐)

มาตรา ๑๔๐ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้นอกราชอาณาจักร จะต้องรับโทษในราชอาณาจักร และการกระทำของผู้เป็นตุลาการด้วยกัน ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้น แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าตุลาการ ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร

๑๒.๑๐.๒๘ กำหนดให้คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติมีอำนาจแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติเห็นสมควร และในกรณีที่ไม่มีคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ได้กำหนดให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจนี้

กำหนดให้ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติดังต่อไปนี้ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการงดการเลือกตั้งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และกำหนดวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ไม่มีผลใช้บังคับสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติเห็นสมควรให้มีการเลือกตั้งแล้ว

๑) ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๘๕/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

๒) ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๘๖/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขตเป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

๓) คำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

๔) คำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๔/๒๕๕๙ เรื่อง การให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่ง และการแต่งตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

๕) คำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๒/๒๕๕๙ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นการชั่วคราวในกรณีที่มีการยุบสภาท้องถิ่น ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

๖) คำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๙/๒๕๕๙ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ในกรณีที่มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาล การยกฐานะเป็นเทศบาลหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะของเทศบาล ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๙

๗) คำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖/๒๕๖๐ เรื่อง การแต่งตั้งนายกเมืองพัทยา ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๐
(ร่างมาตรา ๑๔๑)

มาตรา ๑๔๑ เมื่อคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติเห็นสมควรให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้แจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ และเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นแล้ว ให้ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติดังต่อไปนี้ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการงดการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และกำหนดวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นสืบผลบังคับสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

(๑) ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๘๕/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

(๒) ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๘๖/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขตเป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

(๓) คำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

(๔) คำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๔/๒๕๕๙ เรื่อง การให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่ง และการแต่งตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

(๕) คำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๒/๒๕๕๙ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นการชั่วคราวในกรณีที่มีการยุบสภาท้องถิ่น ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

(๖) คำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๙/๒๕๕๙ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ในกรณีที่มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาล การยกฐานะเป็นเทศบาลหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะของเทศบาล ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๙

(๗) คำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖/๒๕๖๐ เรื่อง การแต่งตั้งนายกเมืองพัทยา ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๐

ในกรณีที่ไม่มีคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ให้อำนาจของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติตามวรรคหนึ่งเป็นอำนาจของคณะรัฐมนตรี

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลประกอบการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น
หรือผู้บริหารท้องถิ่น

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*

๑. สรุปความจำเป็นในการตรากฎหมาย

การปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นและแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต. เทศบาล อบจ. กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา) รวมทั้งสิ้นจำนวน ๖ ฉบับ มีขึ้นเพื่อให้การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและการกระทำที่ต้องห้ามและการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฯ ที่ผ่านการพิจารณาจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อให้การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และเพื่อให้สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตและมีประสิทธิภาพ และมีกลไกการป้องกันการทุจริต นอกจากนี้ การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นยังได้แก้ไขบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มหน้าที่และอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะ และเพื่อให้การใช้จ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพ^๑ จึงต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สรุปการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. และร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีก ๕ ฉบับ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นได้ ดังนี้^๒

๒.๑ วิธีในการรับฟังความคิดเห็น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากของผู้ที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.krisdika.go.th) และเว็บไซต์ของกองพัฒนากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.lawreform.go.th)

* เรียบเรียงโดย นางสาวกรรณิกา พัสระ วิทยากรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานกฎหมาย ๒

^๑ บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.

^๒ สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นดำเนินการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. และแก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๕ ฉบับ

๒.๒ จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากของผู้ที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป ผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.krisdika.go.th) เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ รวมระยะเวลาทั้งสิ้น ๔๖ วัน โดยไม่มีผู้มาแสดงความคิดเห็นแต่อย่างใด และในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้มีการแก้ไขบทบัญญัติของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เพิ่มเติมจากร่างฯ ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาเดิม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงได้นำร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. เผยแพร่เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปอีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๑ จนถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ รวมทั้งสิ้น ๑๘ วัน โดยมีผู้เข้ามาแสดงความคิดเห็นจำนวน ๑๔ ราย

๒.๓ พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น ดังนี้

ผู้ที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป

๒.๔ ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

เนื่องด้วยคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเห็นชอบให้เสนอมาตรการการบังคับใช้กฎหมายเพื่อดำเนินการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น เนื่องจากมีพฤติกรรมในทางทุจริตต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ตามนัยมาตรา ๑๙ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงควรพิจารณาแก้ไขพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยเพิ่มเติมบทบัญญัติ “การไม่เป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริต” กำหนดเป็นคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามในการเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งในทุกตำแหน่งเช่นเดียวกับการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามในการเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่มีการปรับปรุงในประเด็นต่าง ๆ มากขึ้น ประกอบกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ บังคับใช้มาเป็นเวลานาน และมีการแก้ไขหลายครั้ง และต้องมีการแก้ไขอีกหลายมาตรา จึงเสนอให้ยกพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้นใหม่แทน โดยยกเลิกพระราชบัญญัติฉบับเดิมและฉบับแก้ไข และเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับใหม่ทดแทน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ)) ได้พิจารณาความเห็นและข้อสังเกตดังกล่าวแล้ว โดยมีความเห็นในแต่ละประเด็นสรุปได้ดังนี้

๑) การกำหนดให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีเป็นไปตามความเห็นดังกล่าวแล้ว เพราะไม่ได้มีการกำหนดให้หัวหน้าส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งแต่ประการใด

๒) การกำหนดวิธีการออกเสียงลงคะแนนสำหรับผู้พิการหรือผู้สูงอายุ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า มีการกำหนดให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่บุคคลดังกล่าวไว้แล้ว โดยการช่วยเหลือหรือการอำนวยความสะดวกต้องกระทำเพื่อให้การลงคะแนนเป็นการกระทำโดยตรงและลับ เช่น การช่วยนำบัตรใส่ลงในหีบเท่านั้น

๓) การกำหนดวันครบวาระของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นครบวาระแล้ว แต่ยังอยู่ในตำแหน่งตามประกาศหรือคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติและการพ้นจากตำแหน่งพร้อมกันของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่สมควรกำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นให้มีวาระการดำรงตำแหน่งพร้อมกัน เนื่องจากเป็นวาระของแต่ละกรณีแยกต่างหากจากกัน และจะทำให้เกิดความไม่เป็นธรรม จึงไม่ได้แก้ไขตามที่ได้มีการแสดงความเห็น

๔) ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับเงินอุดหนุนเพื่อใช้จ่ายในการเลือกตั้งกรณีที่มีรายได้ไม่เพียงพอจากค่าธรรมเนียมแล้ว จึงไม่ต้องนำเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาใช้อีก จึงไม่ได้แก้ไขตามที่ได้มีการแสดงความคิดเห็น

๕) การกำหนดระยะเวลาการสืบสวนและไต่สวนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้ได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการสืบสวนและไต่สวน หากการเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งก็ยังคงมีอำนาจในการสืบสวนและไต่สวนได้ โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้เอง แต่ก็ต้องไม่ดำเนินการโดยล่าช้าเกินสมควร

๖) องค์ประกอบของสภาท้องถิ่น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า ในส่วนของเรื่ององค์ประกอบของสภาท้องถิ่น นั้น ได้มีการกำหนดข้อยกเว้นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นได้อยู่แล้ว นอกจากนี้ กรณีจำนวนองค์ประกอบสภาท้องถิ่นจำนวน ๕ คน เป็นกรณีขององค์การบริหารส่วนตำบล มิใช่กรณีของเทศบาล จึงไม่ได้แก้ไขตามที่ได้มีการเสนอ

๗) การพ้นจากตำแหน่งของประธานสภาหรือรองประธานสภาท้องถิ่น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า ควรคงไว้ตามเดิม และไม่ควรถูกกำหนดให้เมื่อมีการพ้นจากตำแหน่งประธานหรือรองประธานสภาท้องถิ่นแล้วจะต้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นด้วย นอกเสียจากมีเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น

๘) การกำหนดเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า หากต้องการให้มีการแก้ไขให้การแบ่งเขตเลือกตั้งมีลักษณะเช่นเดียวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดอาจเสนอในชั้นการยกร่างประมวลกฎหมายท้องถิ่นต่อไป

๙) ระยะเวลาในการกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นควรแก้ไขระยะเวลาดังกล่าวเป็นไม่น้อยกว่า ๒๕ วัน ตามที่ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอ

๑๐) การกำหนดเขตหมู่บ้านเป็นเขตหน่วยเลือกตั้ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า ได้มีการกำหนดให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ถือเขตหมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้งเว้นแต่กฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ซึ่งในร่างฯ ที่ผ่านการพิจารณาได้กำหนดให้กรณีที่ราษฎรอยู่ในหมู่บ้านที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นไม่ถึง ๒๕ คนให้รวมหมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้งเดียวกัน ซึ่งเป็นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดและให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาได้ตามความเหมาะสม

๑๑) อำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและดำเนินการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวไม่ได้เป็นการซ้ำซ้อนกัน แต่เป็นกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการกำกับดูแลตรวจสอบผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกชั้นหนึ่ง

๑๒) การห้ามมิให้แต่งตั้งข้าราชการ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น หรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า หากใช้ถ้อยคำว่า “หรือ” จะเป็นการจำกัดให้แต่งตั้งข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐประเภทใดประเภทหนึ่งเท่านั้น แต่หากใช้คำว่า “และ” จะเป็นการเปิดโอกาสให้สามารถแต่งตั้งข้าราชการและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐได้ทั้งสองประเภท จึงไม่ได้แก้ไขถ้อยคำตามที่มีการเสนอ

๑๓) การออกระเบียบเพื่อกำหนดจำนวนคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวนี้จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด และไม่สามารถออกระเบียบเพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ โดยจะต้องมีคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าคน

๑๔) การย้ายทะเบียนบ้านออกจากเขตเลือกตั้งหนึ่งไปยังอีกเขตเลือกตั้งหนึ่งภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกัน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า หากเขตที่ย้ายไปอยู่ใหม่ไม่มีการเลือกตั้ง แต่เขตเดิมมีการเลือกตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งย่อมไม่สามารถไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เขตเดิมได้ แต่จะต้องเป็นกรณีที่มีการเลือกตั้งพร้อมกันและให้บุคคลที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันน้อยกว่าหนึ่งปี นับถึงวันเลือกตั้ง มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครั้งสุดท้ายเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีได้

๑๕) การมอบอำนาจในการรับแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากบุคคลดังกล่าวมีอำนาจในการพิจารณาว่า เหตุที่มีสิทธิเลือกตั้งเจ้านั้นเป็นเหตุอันสมควรหรือไม่ กรณีจึงไม่ควรกำหนดให้สามารถมอบอำนาจต่อได้

๑๖) ระยะเวลาในการประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นควรแก้ไขระยะเวลาดังกล่าวเป็นไม่น้อยกว่า ๒๕ วัน ตามที่ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอ

๑๗) การถอนชื่อบุคคลอื่นซึ่งมิได้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า ควรคงร่างไว้ตามเดิม เนื่องจากได้มีการกำหนดการยื่นคำร้องคัดค้านการถอนชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้แล้ว ส่วนกรณีกลั่นแกล้งถอนชื่อออกจากทะเบียนบ้านเป็นคนละกรณีกับกรณีนี้ เพราะกรณีตามร่างมาตรานี้คือ กรณีที่ปรากฏชื่อบุคคลอื่นที่ไม่ได้มีชื่ออยู่ในบ้าน แต่ไม่ใช้การถอนชื่อเดิมออกจากทะเบียนบ้านแต่อย่างใด

๑๘) คุณสมบัติลักษณะต้องห้ามเรื่องอายุและการศึกษา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ก็ไม่ได้กำหนดคุณสมบัติให้ต้องจบปริญญาตรีไว้แต่อย่างใด จึงไม่ได้แก้ไขตามที่ได้มีการเสนอความเห็นมา

๑๙) คุณสมบัติลักษณะต้องห้ามกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า การกำหนดบทบัญญัติในลักษณะดังกล่าวจะเป็นการขัดรัฐธรรมนูญ และยังไม่ได้มีการตัดสินคดีว่า บุคคลดังกล่าวมีความผิดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลจริง

๒๐) การกำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบวินิจฉัยกรณีผู้สมัครไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นการกำหนดกรอบเวลาเพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องวินิจฉัยกรณีผู้สมัครไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน

๒๑) การจำกัดหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า ในกรณีตามร่างมาตรา ๖๓ นี้ต้องมีเจตนาเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น และเห็นว่ายังไม่ควรให้มีการดำเนินการอนุมัติโครงการใด ๆ ภายใน ๙๐ วัน ก่อนครบวาระหรือลาออกของผู้บริหารท้องถิ่น จึงเห็นควรคงร่างไว้ตามเดิม

๒๒) การนำเครื่องลงคะแนนมาใช้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า หากมีการกำหนดให้ออกเสียงลงคะแนนเสียงโดยใช้วิธีอื่นที่มีใช้บัตรเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้ง ส.ส. แล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดให้นำมาใช้ในการเลือกตั้งท้องถิ่นก็ได้

๒๓) การเลื่อนเวลาการออกเสียงลงคะแนน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า ในวันเลือกตั้งให้เปิดการออกเสียงลงคะแนนตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา แต่ในกรณีที่เห็นสมควรเพื่อประโยชน์ในการจัดการเลือกตั้งให้เรียบร้อย คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดเวลาการออกเสียงลงคะแนนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเป็นอย่างอื่นก็ได้ แต่ต้องมีเวลาการออกเสียงลงคะแนนไม่น้อยกว่า ๗ ชั่วโมง ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ

๒๔) การนำหลักฐานอื่นใดของทางราชการที่หมดอายุมาแสดงตน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า การกำหนดให้ใช้หลักฐานอื่นใดของทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่หมดอายุมาแสดงตนเพื่อเป็นการยืนยันตัวตนของผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง แต่ไม่ใช่การยืนยันความมีอยู่ของบัตรแต่ประการใด จึงเห็นควรคงไว้ตามเดิม

๒๕) การงดนับคะแนนเลือกตั้งเมื่อพบบัตรปลอม

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีที่การนับคะแนนเสียงเลือกตั้งแล้วพบบัตรปลอม ย่อมแสดงให้เห็นว่า เกิดการทุจริตการเลือกตั้งขึ้น และอาจมีการนำบัตรเลือกตั้งจริงออกไปลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งอื่น จึงไม่ควรให้มีการนับคะแนนการเลือกตั้งต่อเพราะคะแนนเสียงที่ได้ย่อมไม่ถูกต้อง ไม่สุจริต และไม่เป็นธรรม

๒๖) กรณีศาลอุทธรณ์สั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นควรปรับถ้อยคำตามที่ผู้แทน กกต. เสนอเพื่อให้เกิดความชัดเจนว่า ศาลอุทธรณ์สามารถรับคำร้องได้เฉพาะกรณีผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่านั้น โดยหากเป็นกรณีผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ด้วย

๒๗) กรณีสมาชิกสภาท้องถิ่นมีไม่ครบจำนวนที่จะสามารถเปิดสภาได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า ได้มีการแก้ไขกรณีดังกล่าวในร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว และในร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นฯ ก็กำหนดข้อยกเว้นเรื่องจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นไว้โดยให้เป็นไปตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

๒๘) การเพิ่มบทเฉพาะกาลเรื่องการเสียสิทธิเลือกตั้ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า ควรตัดกรณีดังกล่าวออก โดยให้นำไปกำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นสมควรให้มีการเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ก็ให้มีการยกเลิกประกาศและคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

หมายเหตุ โดยสามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมจาก “สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นการดำเนินการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และการแก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๕ ฉบับ” ตามเอกสารในภาคผนวก หน้า (๙๕) - (๑๑๘)

๓. สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการตรากฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ

ผลกระทบในด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการตราพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. มีดังนี้^๔

ด้านสังคม

เชิงบวก : การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะทำหน้าที่ให้การบริหารงานและการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศ การบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และต่อประชาชนในพื้นที่

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก : ประชาชนทุกภาคส่วน

เชิงลบ : ไม่มี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ : ไม่มี

^๔ หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)

๔. การเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประชาชน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีการเปิดเผยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.krisdika.go.th) และเว็บไซต์ของกองพัฒนากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.lawreform.go.th)

๕. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. แล้ว เห็นควรยืนยันตาม ร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๖. ความเห็นต่อการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

จากการตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่เสนอมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. แล้ว เห็นว่าได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗

หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (checklist)

๑. ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.
๒. ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๓. ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๔. ร่างพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๕. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๖. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

☐ กฎหมายใหม่ ☒ แก้ไข/ปรับปรุง ☐ ยกเลิก

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการกิจคืออะไร

การปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปต. เทศบาล อบจ. กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา) รวมทั้งสิ้นจำนวน ๖ ฉบับ มีขึ้นเพื่อให้การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และการกระทำที่ต้องห้ามและการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฯ ที่ผ่านการพิจารณาจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อให้การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และเพื่อให้สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตและมีประสิทธิภาพ และมีกลไกการป้องกันการทุจริต นอกจากนี้ การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นยังได้แก้ไขบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มหน้าที่และอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะและเพื่อให้การใช้จ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพ

เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องใด

(๑) โดยบทบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ในปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฯ ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาในการจัดการเลือกตั้ง และปัญหาในทางกฎหมายที่กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นยังมีบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) การวินิจฉัยเกี่ยวกับการขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอันเป็นเหตุให้พ้นจากตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นที่บัพัญญูติที่เกี่ยวข้องไม่ชัดเจนและก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ

(๓) รายงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่มีการกำหนดเปิดช่องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถมีรายงานที่สอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งแก้ไขปัญหอันเกิดจากหน้าที่และอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะที่เกี่ยวกับการจราจร และการจัดการศึกษา

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

(๑) จำเป็นต้องปรับปรุงพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๕ เนื่องจากมีบัพัญญูติที่ไม่สอดคล้องกับบัพัญญูติของรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฯ ที่ผ่านการพิจารณาจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(๒) จำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม ๕ ฉบับ เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวมีบัพัญญูติที่เกี่ยวกับการได้มาและการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นที่ต้องสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น อีกทั้งจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจ และการจ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากปัญหาที่มีขึ้นในปัจจุบัน

หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลประการใด

(๑) อาจก่อให้เกิดปัญหาหรือมีการโต้แย้งเกี่ยวกับความไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

(๒) กลไกการตรวจสอบการทำงานของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นอาจไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะใช้กับรูปแบบการทุจริตหรือประพฤติมิชอบที่เกิดขึ้น

(๓) การจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบัพัญญูติว่าด้วยรายงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในปัจจุบันซึ่งจะทำให้ปัญหาที่มีขึ้นเกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะยังไม่ได้รับการแก้ไข

๑.๓ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีกี่ทางเลือก มีทางเลือกอะไรบ้าง ไม่มีทางเลือกอื่น

๑.๔ มาตรการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจคืออะไร

การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งสิ้น ๖ ฉบับ ดังนี้

(๑) ปรับปรุงพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้สอดคล้องกับบัพัญญูติของรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฯ ที่ผ่านการพิจารณาจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๕ ฉบับ ในประเด็นดังต่อไปนี้

(๒.๑) แก้ไขเพิ่มเติมจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๒.๒) แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๒.๓) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือการพ้นจากตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น และการนำมาอนุโลมใช้กับรองผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น

(๒.๔) แก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกบทบัญญัติที่เกี่ยวกับระยะเวลาและขั้นตอนการจัดการเลือกตั้งที่ไม่สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๒.๕) เพิ่มเติมข้อยกเว้นเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในหน่วยงานของรัฐ และแก้ไขเพิ่มเติมข้อห้ามในการมีส่วนได้เสียกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจนและครอบคลุมยิ่งขึ้น

(๒.๖) แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและแผนการปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวกับตำรวจ

(๒.๗) เพิ่มเติมบทบัญญัติที่ห้ามมิให้มีการใช้จ่ายเงินเพื่อการฝักอบรมหรือดูงานในต่างประเทศของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้ช่วยบุคคลดังกล่าว พร้อมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับประเภทรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ยกเว้นกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา

(๒.๘) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๕ การกึ่งนั้นจะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด

การปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในครั้งนี้ จะมีผลทำให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นมีประสิทธิภาพและเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ อีกทั้งบทบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติมในครั้งนี้จะกำหนดกรอบการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม และแก้ไขปัญหากับหน้าที่และอำนาจและรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ของการกึ่งคืออะไร

(๑) ทำให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม เพื่อให้ได้ผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมมาปฏิบัติหน้าที่เพื่อทำประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่นด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

(๒) ทำให้กระบวนการสอบสวนและวินัยจัยกรณีมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และรวดเร็ว

(๓) การกำหนดลักษณะต้องห้ามของผู้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น และการกระทำอันเป็นการต้องห้ามของผู้บริหารท้องถิ่น จะทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นต้องปฏิบัติหน้าที่

ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ และเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดบุคคลที่ขาดคุณสมบัติกลับเข้ามารับตำแหน่งอีกครั้งหนึ่ง

(๔) ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพอันจะเกิดประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่น

ตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ของกฎหมายมีอย่างไร

(๑) การไม่มีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับปัญหาความชอบด้วยกฎหมายของกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) ลดปัญหาข้อหาหรือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการวินิจฉัยให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม

(๓) ในช่วงแรกของการบังคับใช้กฎหมายอาจตรวจสอบพบการทุจริตการเลือกตั้งมากขึ้น เนื่องจากการเพิ่มกลไกการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ในการเลือกตั้งครั้งต่อไป ๆ ควรที่จะมีการทุจริตการเลือกตั้งลดลงตามลำดับ

๑.๗ การทำภารกิจสอดคล้องกับพันธกรณีและความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทย มีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใด ในเรื่องใด
ไม่มี

๒. ผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชน ทำภารกิจนี้

เนื่องจากการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นและการกำกับดูแล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งเป็นหน้าที่และ อำนาจของรัฐ

ภารกิจนี้ควรทำร่วมกับเอกชน หรือไม่ อย่างไร

เอกชนสามารถมีส่วนร่วมในการตรวจสอบพฤติกรรมของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหาร ท้องถิ่นว่ากระทำการฝ่าฝืนความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตาม หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ได้อยู่แล้วตามที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับ หน้าที่และอำนาจที่มีการเพิ่มเติมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ย่อม มอบหมายหรือร่วมดำเนินการกับเอกชนได้หากเห็นสมควร

๒.๒ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชน ควรทำ ภารกิจนี้ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด

ภารกิจนี้ เป็นภารกิจโดยตรงของคณะกรรมการการเลือกตั้งในฐานะผู้ควบคุมดูแล การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่คณะกรรมการ การเลือกตั้งสามารถมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีใช้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการเลือกตั้งแทนได้

๒.๓ การกิจดังกล่าวหากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำ จะได้ประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่า หรือไม่

การกิจนี้ เกี่ยวกับการได้มาซึ่งองค์กรบริหารและองค์กรนิติบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งรัฐธรรมนูญกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมดูแล แต่คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการเลือกตั้งแทนได้

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ การจัดทำภารกิจนั้นมีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

- ☒ หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามภารกิจพื้นฐาน (Function)) ในเรื่อง การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญในหมวด ๑๔ การปกครองส่วนท้องถิ่น
- ☒ หน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายแห่งรัฐ ในเรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินของราชการส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (มาตรา ๗๖ ของรัฐธรรมนูญ)
- ☒ แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม ในเรื่อง การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกัน การทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย

๓.๒ การทำภารกิจนั้นสามารถใช้มาตรการทางบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่

ไม่สามารถใช้มาตรการทางบริหารได้ เนื่องจากการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งการกำหนดเหตุพ้นจากตำแหน่ง และกำหนดหน้าที่และอำนาจให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินการในการจัดการเลือกตั้ง และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องกระทำโดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

ถ้าใช้มาตรการทางบริหารจะมีอุปสรรคอย่างไร

๓.๓ ในการทำภารกิจนั้น เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมาย

เนื่องจากในการกำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นนั้น จำเป็นต้องมีบทบัญญัติที่อาจมีผลเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งดังกล่าว นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องกำหนดให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะ และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของราชการกรณีจึงจำเป็นต้องตราเป็นกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ

๓.๔ การใช้บังคับกฎหมายและระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

(ก) การใช้บังคับกฎหมาย

☒ ต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ เนื่องจาก การดำเนินการนี้เป็นภารกิจเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินในส่วนที่เกี่ยวกับราชการส่วนท้องถิ่นและการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ

☐ หยอยใช้บังคับเป็นท้องที่ ๆ ไป เนื่องจาก.....

☐ ใช้บังคับเพียงบางท้องที่ เนื่องจาก.....

(ข) ระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

☒ ใช้บังคับทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจากประสงค์จะให้ผลใช้บังคับทันทีและมีบทเฉพาะกาลรองรับกรณีที่เกิดขึ้นก่อนที่กฎหมายมีผลใช้บังคับไว้แล้ว

☐ มีการทอระยะเวลาในการบังคับใช้เป็นเวลาเท่าใด เพราะเหตุใด

☐ ควรกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดไว้ด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด

๓.๕ ถ้าจำเป็นต้องมีกฎหมาย เหตุใดจึงไม่สมควรตราเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่น

เนื่องจากเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีใช้การบริหารงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงไม่สมควรตราเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่น

๓.๖ ลักษณะการใช้บังคับ

☐ ควบคุม ☒ กำกับ/ติดตาม (ข้ามไปข้อ ๓.๘) ☐ ส่งเสริม

☐ ระบบผสม (ทั้งควบคุมและส่งเสริม)

เหตุใดจึงต้องใช้ระบบดังกล่าว

เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ (๒) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจควบคุมดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และมาตรา ๒๕๐ วรรคห้า กำหนดให้ต้องมีการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๗ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย - ไม่มีการใช้ระบบอนุญาตในร่างกฎหมายนี้

๓.๗.๑ เพราะเหตุใดจึงกำหนดให้ใช้ระบบการอนุมัติ การอนุญาต การจดทะเบียน หรือใช้ระบบอื่น.....

๓.๗.๒ ค่าธรรมเนียมมีความจำเป็นอย่างไร มีความคุ้มค่าต่อภาระที่เกิดแก่ประชาชนอย่างไร.....

๓.๗.๓ มีหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจในการอนุมัติอนุญาตหรือไม่.....
อย่างไร.....

๓.๗.๔ มีขั้นตอนและระยะเวลาที่แน่นอนในการอนุญาตหรือไม่.....

๓.๗.๕ มีการเปิดโอกาสให้อุทธรณ์การปฏิเสธคำขอ การให้ยื่นคำขอใหม่ หรือไม่.....
อย่างไร.....

๓.๘ การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

๓.๘.๑ กฎหมายที่จะตราขึ้นมีการใช้ระบบคณะกรรมการ หรือไม่

มี

มีความจำเป็นอย่างไร

- รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ (๑) และ (๒) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และต้องควบคุมดูแลการเลือกตั้งดังกล่าว ทั้งนี้ เนื่องจากการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำนวนมาก คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงไม่อาจดำเนินการได้เองทั้งหมด จึงจำเป็นต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการให้ดำเนินการแทนในบางพื้นที่เพื่อเป็นกลไกการดำเนินการเลือกตั้งให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๓.๘.๒ คณะกรรมการที่กำหนดขึ้นมีอำนาจเข้าซ้อนกับคณะกรรมการอื่นหรือไม่

ไม่ เนื่องจากคณะกรรมการที่กำหนดขึ้นมีหน้าที่และอำนาจเฉพาะการดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยไม่มีคณะกรรมการอื่นที่มีหน้าที่และอำนาจดังกล่าว

หากมีความเข้าซ้อน จะดำเนินการอย่างไรกับคณะกรรมการอื่นนั้น

๓.๘.๓ องค์ประกอบของคณะกรรมการมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือนายกรัฐมนตรี หรือหัวหน้าส่วนราชการหรือไม่

ไม่มี

เหตุใดจึงต้องกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ

๓.๙ มีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร

มีการกำหนดกรอบระยะเวลาการดำเนินการไว้ชัดเจน นอกจากนี้ ยังกำหนดให้มีกลไกการอุทธรณ์สำหรับการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ไว้ด้วย เช่น การสืบสวนหรือไต่สวนเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ซึ่งหลักเกณฑ์และวิธีการนั้นย่อมเป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด หรือการวินิจฉัยการพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากขาดคุณสมบัติของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ย่อมต้องเป็นไปตามเหตุที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ ในกรณีมีการกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ได้กำหนดกลไกและลำดับชั้นการตรวจสอบไว้แล้ว

๓.๑๐ ประเภทของโทษที่กำหนด

มีการกำหนดโทษทางอาญาและโทษทางปกครองในร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นฯ

๓.๑๑ การกำหนดโทษทางอาญาจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผล เพราะเหตุใด

- การกระทำที่เป็นการทุจริตการเลือกตั้งหรือทำให้การเลือกตั้งไม่อาจเกิดขึ้นได้ ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ จึงจำเป็นต้องกำหนดโทษทางอาญาสำหรับการกระทำความผิดที่เป็นเหตุให้เกิดกรณีดังกล่าว ซึ่งจะเป็นมาตรการหนึ่งในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในการเลือกตั้งได้

๔. ความเข้าซ้อนกับกฎหมายอื่น

๔.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันหรือไม่
ไม่มี

๔.๒ ในกรณีที่มีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่

๕. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

☒ ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง

(๑) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๒) ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๓) สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๔) เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน กกต. และกระทรวงมหาดไทย

☒ ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย
ประชาชนซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับบุคคลดังกล่าว

☒ ด้านสังคม

- เชิงบวก

การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม
เพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติในการ
จัดให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้การบริหารงานและการดำเนินงาน
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศ
การบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และต่อประชาชนในพื้นที่

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

ประชาชนทุกภาคส่วน

- เชิงลบ

ไม่มี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

จำกัดสิทธิในการใช้สิทธิเลือกตั้งหรือใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งในกรณีที่มีลักษณะต้องห้าม
ตามที่กฎหมายกำหนด

การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่ อย่างไร

เป็นการจำกัดสิทธิเฉพาะผู้ที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น ไม่ได้เป็น
การจำกัดสิทธิประชาชนทั่วไปในทุกกรณี และเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้กระทำได้

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๕.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นเพียงใด และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

ประชาชนจะได้สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม เพื่อบริหารงานและพัฒนาท้องถิ่นให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่

๕.๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้มากน้อยเพียงใด

ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากน้อย เพียงใด และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนามากน้อยเพียงใด

ร่างกฎหมายทั้ง ๖ ฉบับนี้ มิได้มีผลโดยตรงต่อเศรษฐกิจและสังคม เนื่องจากเป็นกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นการบริหารจัดการในภาครัฐ

๕.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้มากน้อยเพียงใด

การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ประกอบกับมีระบบการกำกับดูแลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ จึงเป็นการเสริมสร้างการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งการกำหนดกรอบหน้าที่และอำนาจ และประเภทรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ชัดเจน ย่อมทำให้การใช้งบประมาณแผ่นดินเหมาะสมและสอดคล้องกับภารกิจ สามารถพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๕.๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ ได้แก่

๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

การปรับตัวของหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายในช่วงต้น เนื่องจากมีการปรับปรุงบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น การวินิจฉัยการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แตกต่างไปจากกฎหมายปัจจุบัน

๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชนและการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ ร่างกฎหมายทั้ง ๖ ฉบับนี้ ไม่ได้มีผลเป็นการเพิ่มภาระหน้าที่ให้แก่ประชาชน โดยในร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นฯ เป็นการเพิ่มช่องทางให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

(ก) กำลังคนที่คาดว่าจะต้องใช้

เป็นไปตามการเลือกตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท ซึ่งจะเป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

(ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี

เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย และตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

(ค) งบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ ในระยะห้าปี โดยแยกเป็นงบดำเนินงานและงบลงทุน

การจัดการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทมีการใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยมีการใช้งบประมาณตามจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

๖.๒ ในกรณีที่เป็นร่างกฎหมายที่มีผลต่อการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง มีความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณ หรือไม่ อย่างไร
ไม่มี

๖.๓ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

☒ วิธีการสร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้กฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและกระทรวงมหาดไทยเผยแพร่และสร้างความรับรู้และความเข้าใจทั้งต่อประชาชนทั่วไปและผู้ที่เกี่ยวข้องจะใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผ่านช่องทางและวิธีการปกติที่ดำเนินการเป็นประจำอยู่แล้ว

☒ การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน

ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องผ่านทางหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ในทุกช่องทาง

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๗.๑ มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติการกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานนั้นอย่างไร

ไม่มี

๗.๒ มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร
ไม่มี

๗.๓ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร
การดำเนินการในเรื่องนี้เป็นเรื่องที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทยและ
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่กำหนดสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

- ☒ เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- ☒ เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- ☒ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- ☒ ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- ☒ มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- ☒ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- ☒ มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๘.๒ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒.๑ ในกฎหมายมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องใดบ้าง
แต่ละขั้นตอนใช้เวลาในการดำเนินการเท่าใด

(๑) ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

๑) การจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรณี
ครบวาระ ให้จัดภายใน ๔๕ วัน กรณีพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นให้จัดภายใน ๖๐ วัน ทั้งนี้
คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นหรือขยายเวลาดังกล่าวได้ (ร่างมาตรา ๑๐)

๒) การกำหนดวันรับสมัครเลือกตั้ง ให้เริ่มรับสมัครไม่เกิน ๑๐ วันนับแต่
ประกาศให้มีการเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๑ (๒))

๓) ในกรณีทั่วไป ให้ประกาศผลการเลือกตั้งภายใน ๓๐ วันนับแต่วันเลือกตั้ง
(ร่างมาตรา ๑๖)

๔) ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร
แจ้งจำนวนราษฎร ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบภายใน ๒๐ วันนับแต่วันที่ผู้อำนวยการกลาง
ประกาศจำนวนราษฎรทั้งประเทศ และหากมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนราษฎร ให้ปลัดกระทรวง
มหาดไทยมีหน้าที่แจ้งเปลี่ยนแปลงให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบภายใน ๗ วันนับแต่วันที่มีการ
เปลี่ยนแปลง (ร่างมาตรา ๒๐)

๕) การกำหนดหน่วยเลือกตั้งหรือที่เลือกตั้ง ให้กระทำก่อนวันเลือกตั้ง
ไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน และในกรณีมีการเปลี่ยนแปลงเขตของหน่วยเลือกตั้ง ให้กระทำโดยประกาศ
ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน (ร่างมาตรา ๒๒)

๖) ให้มีการแต่งตั้งผู้สิทธิเลือกตั้งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งได้
ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน (ร่างมาตรา ๒๗)

๗) กรณีผู้มีสิทธิเลือกตั้งใดไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้แจ้งเหตุดังกล่าวต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดภายใน ๗ วัน ก่อนวันเลือกตั้งหรือภายใน ๗ วันนับแต่วันเลือกตั้ง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจแจ้งภายใน ๗ วันก่อนวันเลือกตั้ง ให้ดำเนินการแจ้งตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ในกรณีที่พิจารณาว่าการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งไม่มีเหตุอันสมควร ให้แจ้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นภายใน ๓ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเหตุ และบุคคลดังกล่าวมีสิทธิอุทธรณ์ภายใน ๓ วันนับแต่วันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๓๙)

๘) ให้มีการประกาศรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมีได้แจ้งเหตุตามมาตรา ๓๙ หรือแจ้งเหตุแต่ไม่มีเหตุอันสมควร เมื่อครบกำหนด ๖๐ วันนับแต่วันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๔๐)

๙) ให้มีการประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน และแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้เจ้าบ้านทราบก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน (ร่างมาตรา ๔๒)

๑๐) ผู้สิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าตนหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของตนไม่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน โดยในกรณีที่เห็นว่าผู้แจ้งหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพร้อมทั้งแจ้งให้ผู้แจ้งและเจ้าบ้านทราบภายใน ๓ วันนับแต่วันที่รับหนังสือ (ร่างมาตรา ๔๓)

๑๑) ผู้สิทธิเลือกตั้งผู้ใดเห็นว่าผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้ประกาศ เป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน เพื่อให้ถอนชื่อผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และเมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้บุคคลดังกล่าวเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคำสั่งถอนชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบ แต่ถ้าผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในสามวันนับแต่วันได้รับคำร้อง (ร่างมาตรา ๔๔)

๑๒) ให้ประกาศรายชื่อผู้สมัครภายใน ๗ วันนับแต่วันปิดรับสมัคร (ร่างมาตรา ๕๑)

๑๓) ผู้สมัครผู้ใดไม่มีชื่อในประกาศตามมาตรา ๕๑ ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายใน ๓ วันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัคร (ร่างมาตรา ๕๓)

๑๔) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยกรณีที่พบว่าผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง โดยเร็ว ถ้าความปรากฏหรือได้รับแจ้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน ให้วินิจฉัยให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน และในกรณีที่การอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าว ให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๕๔)

๑๕) ผู้สมัครผู้ใดประสงค์จะส่งตัวแทนไปประจำอยู่ ณ ที่เลือกตั้ง ให้ยื่นหนังสือแต่งตั้งตัวแทนของตนต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๗ วัน (ร่างมาตรา ๕๖)

๑๖) บรรดาเงินที่บุคคลอื่นได้ใช้จ่ายในการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งให้ผู้สมัครและผู้สมัครได้รับทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้ว ให้ถือว่าเป็นจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่ผู้สมัครรับรู้

หรือยินยอมตามวรรคสาม เว้นแต่ผู้สมัครจะได้แจ้งต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดว่า ไม่ยินยอมให้มีการกระทำเช่นนั้นภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับทราบถึงการกระทำดังกล่าว (ร่างมาตรา ๕๘)

๑๗) ผู้สมัครต้องยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้ง พร้อมทั้งหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องครบถ้วนตามความจริงต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดภายใน ๔๐ วัน นับจากวันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๖๐)

๑๘) ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทำการสอบหาข้อเท็จจริง กรณีผู้สมัครผู้ใดยื่นบัญชีรายรับรายจ่ายในการเลือกตั้งโดยไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือผู้สมัครผู้ใดใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนด ให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วันนับแต่วันที่ครบกำหนดยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้ง หรือภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่มิเหตุอันควรสงสัยหรือได้รับแจ้ง แล้วแต่กรณี ถ้าผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเห็นว่าผู้สมัครผู้หนึ่งมีการกระทำดังกล่าว ให้แจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อ ดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไปโดยเร็ว โดยให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดรายงาน การดำเนินการดังกล่าวต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายใน ๗ วันนับแต่วันที่รู้ผลการสอบหา ข้อเท็จจริง สำหรับกรณีที่มีการยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์เพื่อให้มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้ นั้น ให้ศาลอุทธรณ์พิจารณาและมีคำสั่งภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง คำสั่งของศาลอุทธรณ์ ให้เป็นที่ยุติ (ร่างมาตรา ๖๑)

๑๙) กำหนดเวลาให้ผู้สมัครหาเสียงเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๖๒) ดังนี้

๑) ในกรณีที่เป็น การเลือกตั้งอันเนื่องมาจากครบวาระหรือครบอายุ ให้กระทำได้ตั้งแต่หนึ่งร้อยแปดสิบวันก่อนวันครบวาระหรือครบอายุจนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้ง

๒) ในกรณีที่เป็น การเลือกตั้งอันเนื่องมาจากมีการยุบสภาหรือถือว่า มีการยุบสภา ให้กระทำได้ตั้งแต่วันยุบสภาหรือวันที่ถือว่ามีการยุบสภาจนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้ง

๓) ในกรณีที่เป็น การเลือกตั้งอันเนื่องมาจากตำแหน่งว่างอันมิใช่ เพราะเหตุครบวาระหรือครบอายุ ให้กระทำได้ตั้งแต่วันที่ตำแหน่งว่างลงจนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้ง

๔) ในกรณีมีการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ให้กระทำได้ตั้งแต่วันที่มิคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่จนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้ง

๕) ในกรณีมีการสั่งให้มีการออกเสียงลงคะแนนใหม่ ผู้ใดจะหาเสียงเลือกตั้งมิได้เว้นแต่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีมติเป็นอย่างอื่นโดยคำนึงถึง ความสุจริตและเที่ยงธรรม

๒๐) ในวันเลือกตั้งให้เปิดการออกเสียงลงคะแนนตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดเวลาการออกเสียงลงคะแนน สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเป็นอย่างอื่นก็ได้ แต่ต้องมีเวลาการออกเสียงลงคะแนนไม่น้อยกว่าเจ็ดชั่วโมง (ร่างมาตรา ๗๖)

๒๑) เมื่อได้มีประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้งเนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของผู้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจัดให้มีการลงคะแนน

เลือกตั้งใหม่สำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้นภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่สามารถจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งได้ และ ให้ประกาศวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓ วัน และรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว ถ้าจำเป็นจะจัดให้มีการเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้งที่อยู่นอกหน่วยเลือกตั้งนั้นก็ได้ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจขยายระยะเวลาดังกล่าวได้ (ร่างมาตรา ๙๑)

๒๒) ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดการเลือกตั้งตามวันที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนด คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ก็ได้ แต่ต้องไม่เกิน ๓๐ วันนับแต่วันที่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง (ร่างมาตรา ๙๒)

๒๓) ถ้าการนับคะแนนเลือกตั้ง ณ หน่วยเลือกตั้งใดไม่สามารถกระทำได้นี้เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย หรือเหตุสุดวิสัยอย่างอื่น ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศงดการนับคะแนนเลือกตั้งสำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว เพื่อให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนดวันและสถานที่นับคะแนนเลือกตั้งต่อไปโดยต้องไม่เกิน ๓ วันนับแต่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง (ร่างมาตรา ๑๐๑)

๒๔) ในกรณีที่ปรากฏภายหลังประกาศผลการเลือกตั้งว่า การนับคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งใดหรือในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้งและนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด แต่ทั้งนี้ต้องกระทำภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ประกาศผลการเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๐๓)

๒๕) ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งสืบสวนหรือไต่สวนแล้วเห็นว่า มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการอันเป็นเหตุให้การเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดก่อให้เกิดข้อสงสัยหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว หรือรู้ว่ามีกระทำความดังกล่าวแล้ว ไม่ดำเนินการเพื่อระงับการกระทำนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครที่กระทำการเช่นนั้นทุกรายไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่ง (ร่างมาตรา ๑๐๕)

๒๖) ผู้ใด ไม่ว่าจะเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครหรือไม่ เห็นว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม โดยมีหลักฐานตามสมควร มีสิทธิแจ้งเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ และเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าวแล้ว ให้ดำเนินการตรวจสอบเบื้องต้น ถ้าเห็นว่าไม่มีเหตุอันจะควรดำเนินการต่อไปให้สั่งยุติเรื่องและบันทึกเหตุผลไว้ในหนังสือแจ้งนั้น ในกรณีที่เห็นว่ามีเหตุอันควรไต่สวนให้สั่งให้มีการดำเนินการไต่สวนโดยพลัน (ร่างมาตรา ๑๑๑)

(๒) ร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๕ ฉบับ

๑) การวินิจฉัยข้อสงสัยเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ที่ผู้มีอำนาจวินิจฉัยต้องมีการสอบสวนและวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่มิข้อสงสัยหรือได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๒) การกำกับดูแลการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากมีการสั่งเพิกถอนหรือระงับการปฏิบัติราชการของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคลดังกล่าวสามารถอุทธรณ์ต่อผู้มีอำนาจอุทธรณ์ตามที่กฎหมายกำหนดภายใน ๑๕ วัน และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

๓) การกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น หรือรองประธานสภาท้องถิ่น ที่จงใจทอดทิ้งหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่อันจะเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือประพฤติตนฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือฝ่าฝืนคำสั่งผู้มีอำนาจกำกับดูแลตามกฎหมาย เมื่อพบว่ามีเหตุดังกล่าวให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยพลัน และให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และเมื่อผลการสอบสวนดังกล่าว ปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกละเมิด ให้รายงานให้ผู้มีอำนาจตามที่กฎหมายกำหนดให้พิจารณาและสั่งให้ผู้ถูกละเมิดพ้นจากตำแหน่ง ไม่ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี และให้ถือว่าคำสั่งดังกล่าวเป็นที่สุด

๔.๒.๒ หากมีการใช้ดุลพินิจ การใช้ดุลพินิจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรมอย่างไร

บทบัญญัติที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจที่มีอยู่ในร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นฯ และร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม ๖ ฉบับ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรมแล้ว เนื่องจากในบทบัญญัติที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจนั้น มีขึ้นเฉพาะกรณีที่จำเป็นซึ่งไม่อาจกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนลงไปได้ อีกทั้งหากไม่กำหนดให้ดุลพินิจยอมทำให้การปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุมดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นและการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีปัญหาในทางปฏิบัติและไม่อาจป้องกันการทุจริตที่อาจมีขึ้นในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔.๒.๓ ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ใช้หลักกระจายอำนาจหรือมอบอำนาจเพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อย่างไร

เนื่องจากเป็นใช้ดุลพินิจในการควบคุมดูแลการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น การตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นการดำเนินการที่ต้องใช้ความรอบคอบในการพิจารณาวินิจฉัยและอาจกระทบสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ผู้มีอำนาจดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดจึงไม่สามารถมอบอำนาจให้ผู้อื่นดำเนินการแทนได้ เว้นแต่กฎหมายจะกำหนดให้อำนาจไว้หรือกำหนดให้มีการมอบหมายหรือมอบอำนาจไว้ในกรณีเฉพาะเท่านั้น

๔.๓ มีระบบการตรวจสอบและคานอำนาจอย่างไรบ้าง

๔.๓.๑ มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในหรือไม่ อย่างไร

(๑) ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นฯ ได้กำหนดให้มีกลไกการตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคคลที่กฎหมายกำหนดให้ทำหน้าที่ช่วยเหลือคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้ง รวมถึงกรรมการการเลือกตั้งแล้ว

(๒) ร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม ๕ ฉบับ

กำหนดให้ผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามลำดับการบังคับบัญชา มีอำนาจตรวจสอบการใช้อำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้บุคคลเหล่านั้นมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของผู้กำกับ

ดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ เช่น หากผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยออกคำสั่ง ให้อุทธรณ์คำสั่งต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย นอกจากนี้ กรณีที่มีการสั่งให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง คำสั่งดังกล่าวเป็นที่สุดท้ายในฝ่ายปกครอง ดังนั้น หากผู้ที่ถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมก็สามารถฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้

๘.๓.๒ มีกระบวนการร้องเรียนจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร

(๑) ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นฯ

มี ดังนี้

๑) การแจ้งเหตุไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งเหตุขัดข้องต่อเจ้าหน้าที่ได้ (ร่างมาตรา ๓๙)

๒) การให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้านแจ้งต่อผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกรณีที่พบว่าผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านไม่มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๔๓)

๓) ให้ผู้สมัครมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในกรณีที่ไม่มีชื่อในประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๕๓)

๔) ให้ผู้สมัครมีสิทธิแจ้งต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดว่าไม่ยินยอมให้มีการโฆษณาหาเสียงให้ตน (ร่างมาตรา ๕๔)

๕) ผู้ใด ไม่ว่าจะเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครหรือไม่ เห็นว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม โดยมีหลักฐานตามสมควร มีสิทธิแจ้งเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ และเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าวแล้ว ให้ดำเนินการตรวจสอบเบื้องต้น ถ้าเห็นว่าไม่มีเหตุอันควรดำเนินการต่อไปให้สั่งยุติเรื่องและบันทึกเหตุผลไว้ในหนังสือแจ้งนั้น ในกรณีที่เห็นว่ามีเหตุอันควรไต่สวน ให้สั่งให้มีการดำเนินการไต่สวนโดยพลัน (ร่างมาตรา ๑๑๑) นอกจากนี้ ประชาชนหากเห็นเหตุที่อาจก่อให้เกิดการเลือกตั้งที่ไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมย่อมสามารถแจ้งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เนื่องจากเป็นองค์กรที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลการเลือกตั้ง และมีอำนาจสืบสวนและไต่สวนในกรณีดังกล่าวได้

(๒) ร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม ๕ ฉบับ ไม่ได้กำหนดกระบวนการดังกล่าวไว้โดยตรง แต่ประชาชนก็สามารถร้องเรียนต่อนายอำเภอผู้ว่าราชการจังหวัด รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย แล้วแต่กรณี ตามหน้าที่และอำนาจในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๙. การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

(๑) ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นฯ

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับวิธีการและระยะเวลาในการดำเนินการในเรื่องใด ๆ เพื่อให้การดำเนินการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สุจริต และเที่ยงธรรม	กำหนดระยะเวลาการออกอนุบัญญัติดังกล่าวจะเป็นไปตามแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา
มาตรา ๒๔ วรรคห้า ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับการรับสมัครเลือกตั้ง การกำหนดหน่วยเลือกตั้งและ	และกรอบสาระสำคัญ ตามร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง

มาตรา	กำหนดเวลา
ที่เลือกตั้ง การแต่งตั้งและจัดอบรมเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง การตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การดำเนินการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การดำเนินการเกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง การดำเนินการอื่นอันจำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้บุคคลหรือคณะบุคคลเป็นผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่	สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นฯ ที่สำนักงาน กกต. จัดทำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี
มาตรา ๒๕ วรรคสอง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการแต่งตั้ง และจำนวนของคณะกรรมการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
มาตรา ๓๖ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดพิมพ์ ควบคุมการพิมพ์ และกำหนดวิธีการจัดส่งบัตรเลือกตั้ง	
มาตรา ๕๑ วรรคสี่ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับการประกาศรายชื่อผู้สมัคร	
มาตรา ๕๓ วรรคสอง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับการมอบอำนาจให้คณะบุคคลพิจารณาและวินิจฉัยเบื้องต้นกรณีผู้สมัครผู้ใดไม่มีชื่อในประกาศรายชื่อผู้สมัคร	
มาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับการนำสิ่งพิมพ์ แผ่นประกาศ หรือสิ่งอื่นใด มาปิดหรือแสดงไว้ภายในที่เลือกตั้ง	
มาตรา ๘๔ วรรคสอง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับการเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนแปลง หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรเลือกตั้ง	
มาตรา ๘๖ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และวิธีการในการนับคะแนนเลือกตั้งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง	
มาตรา ๑๐๐ วรรคสอง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง การรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้ง วิธีการและระยะเวลา การเก็บรักษาและทำลายบัตรเลือกตั้งและเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	
มาตรา ๑๑ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของผู้ว่าราชการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ประกาศให้มีการเลือกตั้ง	

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๒๒ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งที่จะพึงมีในแต่ละเขตเลือกตั้ง	
มาตรา ๔๗ วรรคสาม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการย้ายเจ้าหน้าที่ นักศึกษา หรือพนักงาน หรือบุคคลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดเข้ามาในทะเบียนบ้านของตน	
มาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาเกี่ยวกับจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร	
มาตรา ๕๙ วรรคสาม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศประเภทของค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งไว้เป็นตัวอย่างให้ผู้สมัคร	
มาตรา ๖๐ วรรคสาม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับรายละเอียดและวิธีการจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายของผู้สมัคร	
มาตรา ๖๙ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายกำหนดสถานที่และขนาดของประกาศหรือแผ่นป้ายเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งในที่สาธารณะ	
มาตรา ๙๘ (๔) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดบัตรที่มีลักษณะเป็นบัตรเสีย	
มาตรา ๑๐๓ วรรคสาม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการสั่งให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้งและการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่	

(๒) ร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒.๑) ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ...)

พ.ศ.

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๙๐/๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (ร่างมาตรา ๒๓)	กระทรวงมหาดไทยเสนอให้จัดทำภายใน ๙๐ วันนับแต่พระราชบัญญัติใช้บังคับ
มาตรา ๘๕ (๑๐) ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยออกระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดรายจ่ายอื่นใดที่จำเป็นต้องจ่ายในการปฏิบัติหน้าที่หรือตามข้อผูกพัน (ร่างมาตรา ๒๐)	ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของกระทรวงมหาดไทยในการกำกับรายจ่ายของท้องถิ่น

(๒.๒) ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๗๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (มาตรา ๒๔)	กระทรวงมหาดไทยเสนอให้จัดทำภายใน ๙๐ วันนับแต่พระราชบัญญัติใช้บังคับ
มาตรา ๖๗ (๔) ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยออกระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดรายจ่ายอื่นใดที่จำเป็นต้องจ่ายในการปฏิบัติหน้าที่หรือตามข้อผูกพัน (ร่างมาตรา ๒๑)	ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของกระทรวงมหาดไทยในการกำกับรายจ่ายของท้องถิ่น

(๒.๓) ร่างพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๗๗ วรรคสาม ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (มาตรา ๒๒)	กระทรวงมหาดไทยเสนอให้จัดทำภายใน ๙๐ วันนับแต่พระราชบัญญัติใช้บังคับ
มาตรา ๗๔ (๔) ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยออกระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดรายจ่ายอื่นใดที่จำเป็นต้องจ่ายในการปฏิบัติหน้าที่หรือตามข้อผูกพัน (ร่างมาตรา ๒๐)	ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของกระทรวงมหาดไทยในการกำกับรายจ่ายของท้องถิ่น

(๒.๔) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๔๖ วรรคสอง ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (มาตรา ๒๓)	กระทรวงมหาดไทยเสนอให้จัดทำภายใน ๙๐ วันนับแต่พระราชบัญญัติใช้บังคับ

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

☒ มีการรับฟังความคิดเห็น ☐ ไม่ได้รับฟังความคิดเห็น

๑๐.๑ ผู้ที่เกี่ยวข้องหรืออาจได้รับผลกระทบที่รับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานภาครัฐ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกิจ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง กระทรวงมหาดไทย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาคประชาชน/องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

☐ ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ

☒ ประชาชนทั่วไป

☒ องค์กรอื่น ได้แก่ สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย และสมาคมข้าราชการส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย

๑๐.๒ มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชนหรือไม่ อย่างไร

มี โดยเปิดเผยผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

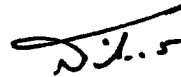
๑๐.๓ จัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและเสนอมาประกอบการพิจารณาของ
คณะรัฐมนตรี

☒ จัดทำ ☐ ไม่มีการจัดทำ

ในกรณีจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น มีสาระสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้หรือไม่

- ☒ วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น
- ☒ จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง
- ☒ พื้นที่ในการรับฟังความคิดเห็น
- ☒ ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น
- ☒ ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
- ☒ คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นและการนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

ขอรับรองว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรีฯ และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีฯ แล้ว

(นายคิสทัต โทตระกิตย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๕๖๑

กองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖ - ๙ ต่อ ๑๖๖๘ (นางขึ้นสุมนา)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๒๒๗๒

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.

การปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นและแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต. เทศบาล อบจ. กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา) รวมทั้งสิ้นจำนวน ๖ ฉบับ มีขึ้นเพื่อให้การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และการกระทำที่ต้อห้ามและการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฯ ที่ผ่านการพิจารณาจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และเพื่อให้สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตและมีประสิทธิภาพ และมีกลไกการป้องกันการทุจริต นอกจากนี้ การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นยังได้แก้ไขบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มหน้าที่และอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะและเพื่อให้การใช้จ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพโดยสามารถสรุปข้อดีของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ ดังนี้

๑) ประชาชนจะได้สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม เพื่อบริหารงานและพัฒนาท้องถิ่นให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่

๒) ทำให้การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ประกอบกับมีระบบการกำกับดูแลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ จึงเป็นการเสริมสร้างการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งการกำหนดกรอบหน้าที่และอำนาจและประเภทรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ชัดเจน ย่อมทำให้การใช้งบประมาณแผ่นดินเหมาะสมและสอดคล้องกับภารกิจ สามารถพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

กฎเหล็กคุมสื่อออนไลน์รับศึกเลือกตั้ง ๖๒ (ความเห็นจากนักการเมือง นักวิชาการ กรณีจะมีการ ออกกฎเหล็กคุมเข้มหาเสียงทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์)*

สามารถ แก้วมีชัย อดีตรองเลขาธิการพรรคเพื่อไทย (พท.)

ทราบว่าขณะนี้ร่างระเบียบ กกต. ว่าด้วยการหาเสียงทางอิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในขั้นตอนของการยกร่างกฎหมาย ซึ่งการหาเสียงทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นเรื่องใหม่ เพราะยังไม่เคยมีการใช้กันอย่างแพร่หลายในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่าน ๆ มา เข้าใจว่าระเบียบดังกล่าวน่าจะเป็นการควบคุมเรื่อง ๑. ระยะเวลาว่าใช้ได้ถึงเมื่อใด ๒. ค่าใช้จ่าย ๓. เนื้อหาถ้อยคำที่ใช้ในการหาเสียงที่จะต้องไม่ผิดกฎหมายเลือกตั้ง หลอกลวง หยาบคาย เสียดสี เป็นต้น

ทั้งนี้ เมื่อทุกอย่างชัดเจนทุกพรรคการเมืองก็ควรจะได้อธิปไตยเป็นแนวทางเดียวกัน แต่ส่วนตัวมองว่ามีหลายเรื่องที่ยกข้ออ้างจะควบคุมลำบาก เช่น แอปพลิเคชันไลน์กลุ่ม ซึ่งอาจจะเป็นช่องว่างในการใช้สื่อเหล่านี้กระทำความผิดได้ เพราะควบคุมและตรวจสอบได้ยาก อย่างไรก็ตาม หากถามว่ายากต่อการปฏิบัติหรือไม่ คำตอบก็ไม่ยากแต่อาจจะเป็นปัญหากับคนที่ไม่รู้ ยกตัวอย่าง หากกำหนดว่าห้ามหาเสียงเกิน ๖ โมงเย็นก่อนวันเลือกตั้ง แต่หวั่นคนช่วยสนับสนุนอาจจะเผลอไปแชร์ข้อมูลเกินเวลาที่กฎหมายกำหนดได้ ตรงนี้ก็ต้องระมัดระวัง ทั้งนี้ ยอมรับว่ามีความเป็นห่วงว่าการหาเสียงทางอิเล็กทรอนิกส์อาจเป็นช่องว่างที่ใช้ช่องทางนี้ใส่ร้ายป้ายสีกันง่ายขึ้น ซึ่งสิ่งนี้เป็นปัญหาที่ กกต. ต้องไปคิดหาวิธีแก้ไข เพราะในทางปฏิบัติอาจมีปัญหาคือ กติกาที่ออกมาต้องรอบคอบ ชัดเจน และเป็นมาตรฐานเดียวกัน อย่าเลือกปฏิบัติ

สดศรี สัตยธรรม (อดีตรองเลขาธิการพรรคการเมือง (กกต.))

โซเชียลมีเดียเป็นเรื่องสำคัญยิ่งถ้าหากว่ายังไม่มีกฏการปลดล็อกคำสั่ง คสช.ที่ ๕๓/๒๕๖๐ ยิ่งจำเป็นต้องให้มีการหาเสียงผ่านโซเชียลมีเดีย เพราะเงื่อนไขของคำสั่งดังกล่าวทำให้พรรคการเมืองมีเวลาหาเสียงน้อยลง หรือแทบไม่ให้อีกพรรคการเมืองได้มีการหาเสียงเลือกตั้งเลย แต่ถ้าหากปลดล็อกแล้วและมีข้อห้ามการหาเสียงก็เห็นด้วยหากจะควบคุมแต่ต้องเป็นธรรม แต่มองว่าการคุมเข้มการหาเสียงผ่านทางโซเชียลมีเดียในช่วง ๗ วันก่อนการเลือกตั้งมากกว่า ในช่วงนี้ควรให้นักการเมืองพรรคการเมือง ได้ใช้โซเชียลมีเดียแถลง ชี้แจงนโยบายต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบ เพราะสมัยที่ทำหน้าที่เป็น กกต. และรับผิดชอบงานด้านพรรคการเมืองนั้น จะพบสำนวนคดีในเรื่องการหาเสียงในช่วง ๗ วันก่อนวันเลือกตั้งมากกว่า ส่วนการใส่ร้ายป้ายสีกันทางโซเชียลมีเดีย ไม่มีในลักษณะเหล่านี้เลย

อย่างไรก็ตาม คำสั่ง คสช. ๕๓/๒๕๖๐ มีเงื่อนไขจำกัดเกี่ยวกับการหาเสียง ทำให้พรรคการเมืองไม่มีโอกาสแสดงหรือชี้แจงว่าแต่ละพรรคมีนโยบายอย่างไรกันบ้างที่จะทำในอนาคต มองว่าควรเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้ใช้โซเชียลมีเดียอย่างเท่าเทียมกันในการหาเสียงเลือกตั้ง ถ้าหากพบว่ามีกรณีใส่ร้ายป้ายสีกันก็ควรไปตามกระบวนการของกฎหมาย แต่ถ้าหากควบคุมมากเกินไปมันก็จะไม่น่าจะเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง

* ที่มา : สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๑, จากhttps://www.matichon.co.th/politics/politics-in-depth/news_1104056

วิรัตน์ กัลยาศิริ หัวหน้าคณะกฎหมายพรรคประชาธิปัตย์ (ปชป.)

ปัจจุบันต้องยอมรับความจริงว่า วิทยูโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ มีคนชมคนฟัง คนอ่านลดลงอย่างมีนัยยะสำคัญ เพราะตัวที่เข้ามาแทนที่ที่สำคัญคือโซเชียลมีเดียทั้งหลาย เนื่องจากสามารถสื่อได้ทันทีทันใด ทันเวลา สามารถส่งได้เองและกระจายข่าวได้เองโดยไม่ต้องรอคนกลางอื่นใด โซเชียลมีเดียจึงมีคุณอนันต์และมีโทษมหันต์ พร้อมทั้งมีกลุ่มบุคคล คณะบุคคล โดยร่วมมือกับคนในต่างประเทศหรือต่างแดนหรือใช้สถานีนอกประเทศ นอกราชอาณาจักร แพร่ข่าวเพื่อส่งเสริมพวกของตัว ทำลายพวกของคนอื่น โดยการใส่ร้ายตัดต่อ แต่งเติม ทำซ้ำหรือเอาข่าวเก่าเมื่อหลายปีที่แล้วกลับมาเล่นใหม่ให้ดูเสมือนเป็นข่าวในปัจจุบัน รวมทั้งการตัดแต่งคลิปการตัดแต่งภาพและเสียงของคู่แข่งชั้นมีมาหลายปีแล้วตั้งแต่ในยุคแรกที่ยังไม่แพร่หลายทางโซเชียลมีเดีย แต่กรณีโซเชียลมีเดียซึ่งแพร่กระจายไปเร็ว นับเป็นวินาทีหากกระจายไปแล้วกระจายไปได้ทั้งโลกจึงเป็นเรื่องที่สกิดกันไม่ทัน และห้ามไม่ให้แพร่หลายเป็นเรื่องที่ทำไม่ได้ไม่ทันกาล ไม่ทันเวลา ยิ่งมีฐานมาจากต่างประเทศการสกิดกันภายในประเทศจึงเป็นเรื่องที่ทำได้อย่างและไม่ทันเวลา ดังนั้น มาตรการที่น่ากลัวประการหนึ่งก็คือ การใช้บุคคลซึ่งไม่ปรากฏชื่อ ไม่ปรากฏนามแล้วใส่ร้ายคู่แข่งชั้น โดยอ้างว่าไม่ใช่เป็นการกระทำของตนของพรรคตน ของพวกตน และกรณีที่มีฐานที่มาจากต่างประเทศก็เป็นเรื่องที่ยากที่จะสกิดกัน เพราะฉะนั้นคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ก็คงต้องหามาตรการควบคุมเรื่องนี้โดยพรรคใดมีส่วนรู้หรือมีส่วนได้ คนของพรรคใดมีส่วนกระทำเช่นนี้ต้องยุบพรรคทั้งนอกจากการติดคุกติดตะราง สิ่งที่ต้องทำควบคู่คือพรรคการเมืองคุณภาพ โดยเฉพาะกรรมการบริหารพรรคคุณภาพ แปลว่าคิดเองทำเองไม่ฟังคำสั่งจากผู้ใด ไม่ทำเพื่อประโยชน์ใคร แต่ทำเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ เพื่อประโยชน์ของคนไทยทุกคน ไม่ใช่คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เพื่อประโยชน์ของคนไทยทุกคนไม่ใช่คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง จิตสำนึกของนักการเมือง จิตสำนึกของพรรคการเมือง จึงเป็นเรื่องที่พึงสำเหนียกให้มากที่สุด นอกจากนี้ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับโซเชียลมีเดียคือ โพลจากสำนักทั้งหลาย กกต. ชุดนี้ต้องหามาตรการดูแลอย่าให้มีการขึ้นและต้องสกิดหรือห้ามก่อนที่ถึงวันเลือกตั้งอย่างน้อย ๑๕ วัน ทั้งนี้ การหาเสียงทางโซเชียลมีเดียจะต้องสั่งระงับโดยสิ้นเชิงก่อนถึงวันเลือกตั้งอย่างน้อย ๑๕ วัน เพราะหากให้เวลาน้อยกว่านั้นเกรงว่าพรรคที่ได้รับความเสียหายหรือผู้สมัครที่ได้รับความเสียหายจะแก้ข่าวหรือชี้แจงความจริงไม่ทันเวลา

มานะ ตีรยาภิวัฒน์ คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ผมมองว่าการเคลื่อนไหวผ่านออนไลน์หรือเฟซบุ๊กเกิดขึ้นตลอดเวลาอยู่แล้ว เพราะว่าวันนี้แพลตฟอร์มสื่อไม่ได้อยู่แค่ตัวทีวีหรือวิทยุ แต่อยู่ในสื่อออนไลน์ด้วย แต่ข้อแตกต่างระหว่างการหาเสียงในสื่อโซเชียลมีเดียกับสื่อดั้งเดิมก็คือ โซเชียลมีเดียจะมีการปฏิสัมพันธ์เป็นการสื่อสารสองทางได้มากกว่า มันไม่ใช่การเอาแต่นำเสนอนโยบายหรือการนำเสนอเพื่อขายตัวผู้สมัครเพียงอย่างเดียว แต่ควรเป็นช่องทางเพื่อพูดคุยทำความเข้าใจหรือเข้าใจปัญหาของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละชุมชนหรือแต่ละกลุ่มเป้าหมายซึ่งมีความหลากหลายมาก ขณะเดียวกันการนำเสนอนโยบายแทนที่จะเป็นการยึดเยียดก็ควรจะเป็นการรับฟังผู้มีสิทธิเลือกตั้งในที่ต่าง ๆ แล้วค่อยเอาไปประมวลผลหรือเอาไปปรับในเรื่องของนโยบายได้อีกทีหนึ่ง คือมองเป็นกระบวนการมากกว่าการเป็นแค่ช่องทางสื่อสารทางเดียวแบบเดิมสำหรับการควบคุมการหาเสียงทางช่องทางออนไลน์ในตอนนี้ คิดว่าการหาเสียงเวลานี้อาจจะยังไม่ได้เปิดช่องอย่างเต็มที่ด้วยตัวกฎหมายก็มีอยู่แล้ว เช่น ในเรื่องของกฎหมายการหมิ่นประมาท กฎหมาย

อาญา กฎหมายแพ่ง เพียงแต่การใช้ช่องทางนี้ในช่วงที่ยังไม่เปิดช่องควรเป็นลักษณะรับฟังความเห็นของกลุ่มเป้าหมายหลัก ๆ มากขึ้น แทนที่จะรับชี้แจงนโยบายหรือขายผู้สมัครเพียงอย่างเดียว ควรใช้เพื่อระดมปัญหาของประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ และหลังจากนั้นค่อยมานำเสนอถึงแนวทางแนวนโยบายของการแก้ไขปัญหาก็คงได้

สำหรับกรณีของคุณธนธร จรุงเรืองกิจ พรรคอนาคตใหม่ ก็มองว่าอาจจะต้องมีการสู้กันในเชิงข้อเท็จจริงต่อไปว่าข้อมูลที่เขาอ้างเป็นเท็จหรือไม่อย่างไร ในเรื่องของคดีก็สามารถดำเนินการได้ แต่อย่าลืมนะว่าตรงนี้เป็นช่องทางหนึ่งที่ใช้สำหรับสื่อสาร เพราะฉะนั้นถ้าไปปิดมากเกินไปก็อาจก่อให้เกิดปัญหาในอนาคตได้ว่าทำไมไปปิดคนนั้น ปิดนักการเมืองคนนี้หรือแม้แต่ผู้ที่รับสมัครลงเลือกตั้งต่อไปในอนาคตก็อาจจะถูกวิพากษ์วิจารณ์ได้ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าเป็นแพลตฟอร์มหนึ่ง แต่ละคนต้องมีความรับผิดชอบในตัวเอง ถ้าเกิดผิดกฎหมายตรงไหนก็ดำเนินการตามกฎหมายในข้อนั้น แต่ไม่ควรไปจำกัดสิทธิกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือคนใดคนหนึ่ง

จิตติพล ภัทติวานิช คณบดีคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

จริง ๆ การหาเสียงหรือการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองไม่ว่าจะออนไลน์หรือไม่ควรจะดำเนินการมาได้ตั้งนานแล้ว ในความเห็นของผมการที่ คสช. ยังคงไว้ซึ่งคำสั่งและข้อห้ามต่าง ๆ ที่ห้ามพรรคการเมืองดำเนินกิจกรรมทางการเมือง เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่าการเลือกตั้งไม่ได้เป็นไปตามมาตรฐานสากล เรื่องเสรีและเป็นธรรม ไม่ได้หมายถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในวันเลือกตั้งเพียงอย่างเดียว เพราะตอนนี้สิ่งที่เราเห็นคือมีการเตรียมการส่วนหนึ่งจากองค์กรระหว่างประเทศหรือผู้สังเกตการณ์จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นหน่วยงานระหว่างประเทศ เข้ามาสังเกตการณ์เพื่อให้การเลือกตั้งยุติธรรม รวมถึงเรื่องเสรีภาพในการแสดงออกถึงความคิดเห็นที่ยังไม่มี และพรรคการเมืองต่าง ๆ ก็ยังไม่มีอิสระแท้จริงในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นการหาเสียง การพูดคุย การสื่อสารต่าง ๆ กิจกรรมทางการเมืองไม่ใช่แค่การหาเสียงเพียงอย่างเดียว พรรคการเมืองควรจะมีโอกาสทำทุกอย่างได้ในการสื่อสารกับคนที่กำลังจะมาเป็นสมาชิกพรรค แต่ตอนนี้สิ่งที่ คสช. ทำอยู่ก็คือการห้าม ถ้าพูดถึงเรื่องห้ามก็คือห้ามพรรคการเมืองเก่า เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง คสช. ไม่ได้ห้ามกิจกรรมทางการเมืองแต่ห้ามกิจกรรมทางการเมืองที่ต่อต้าน คสช. อย่างการออกมาพูดว่ากลุ่มสามมิตรสามารถทำได้ไม่ผิดเพราะไม่ใช่สมาชิกพรรคการเมือง แต่กิจกรรมที่ทำนั้นมันก็เกี่ยวข้องกับการเมืองและส่งผลต่อการเลือกตั้ง ผมมองว่าเป็นการตีความที่ไม่ยุติธรรมหรือเป็นธรรมกับพรรคการเมืองอื่น ๆ ทำให้พรรคที่สนับสนุนทหารได้เปรียบ เพราะฉะนั้นการปิดด้านเสรีภาพไม่ว่าจะเป็นช่องทางไหนมันก็เป็นการปิดโอกาส จริง ๆ ควรให้อิสรภาพใช้ทุกช่องทางรวมถึงช่องทางออนไลน์เป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้กลุ่มคนรุ่นใหม่ที่ใช้สื่อพวกนี้เยอะมีความตื่นตัวหรืออยากเลือกตั้งมากขึ้น ในขณะเดียวกัน คสช. เองก็ไม่ได้ต้องการให้ผลการเลือกตั้งออกมาต่อต้านทหาร แนวโน้มของกลุ่มคนรุ่นใหม่ก็ไม่ได้ต้องการทหารอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นการเลือกตั้งที่จะเกิดขึ้นของไทยไม่ได้เป็นการเตรียมพร้อมที่จะกลับไปสู่ประชาธิปไตยแต่เป็นการเลือกตั้งเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับทหารในการคงอยู่ซึ่งอำนาจเท่านั้น ดังนั้น หากไม่มีการให้อิสระภาพหรือเสรีภาพกับพรรคการเมืองต่าง ๆ ในการใช้ช่องทางออนไลน์ เพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ผมว่าก็เป็นสิ่งที่คนไทยน่าจะตั้งคำถามกับสิ่งเหล่านี้ได้แล้วว่า ประเทศเราเดินหน้าไปทางไหน

อย่างในกรณีของคุณธาราสสะท้อนให้เห็นถึงการสร้างความหวาดกลัวในการแสดงความคิดเห็น ไม่ว่าจะทางการเมืองหรือประเด็นอะไรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ คสช. และทหาร สิ่งนี้เรียกว่าเป็นการปิดกั้นเสรีภาพในการแสดงออก มองว่าไม่ได้เป็นสิ่งที่ถูกต้องต่อการสร้างประชาธิปไตยของประเทศสำหรับการควบคุมในเบื้องต้นมี พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ เป็นกลไกอย่างหนึ่งที่ใช้ควบคุม แต่การควบคุมหรือการที่จะห้ามไม่ให้ใครไลฟ์สดโดยตรงในเวลานั้นมันเป็นไปได้ แต่เมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นจากการไลฟ์สดไปแล้ว เกิดเหตุอะไรที่ทำให้ส่งผลต่อ คสช. ก็อาจจะนำกฎหมายมาใช้ แต่สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นการใช้กลไกทางกฎหมายเพื่อกำจัดศัตรูทางการเมือง เพราะถ้าเราพูดถึงเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นหรือสิทธิทางการเมืองของคนที่มีอยู่ตามรัฐธรรมนูญหรือตามข้อตกลงระหว่างไทยกับองค์กรระหว่างประเทศ คือเราทุกคนมีสิทธิที่จะวิจารณ์การเมืองหรือพรรคการเมืองอะไรต่าง ๆ คสช.ไม่มีสิทธิที่จะบอกว่าตัวเองไม่ใช่พรรคการเมืองเพราะทำหน้าที่ในงานของการเมืองอยู่ จะบอกว่าตัวเองเป็นทหารเข้ามาผมว่าไม่สามารถพูดอย่างนั้นได้ ดังนั้น ข้อเสนอสำหรับ คสช. คือควรจะยกเลิกการควบคุมการทำกิจกรรมทางการเมืองและยุติการใช้เครื่องมือทางกฎหมายมาดำเนินการกับพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่อยู่ตรงข้ามกับ คสช. ผมว่าน่าจะเป็นลักษณะนี้มากกว่า เพราะนักการเมืองและพรรคการเมืองทุกพรรคควรมีสิทธิเท่าเทียมกันในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเพื่อเป็นตัวเลือกให้ประชาชน

กฤษฎีกาส่งร่างพระราชบัญญัติเลือกตั้งท้องถิ่นให้ กกต. แล้ว คาดเสร็จปลายปี ส่อเลื่อนเลือกตั้งท้องถิ่น*

เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๑ ผู้สื่อข่าวรายงานว่า เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เผยแพร่ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ซึ่งเป็นร่างที่ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้ว และส่งให้ กกต. รับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง ตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญ โดยมีทั้งหมด ๑๔๑ มาตรา ซึ่งจะมีการรับฟังความคิดเห็นประมาณ ๓๐ วัน และหลังจากรับฟังความคิดเห็นแล้วเสร็จ สนช. พิจารณาต่อไป โดยในขั้นตอนนี้ สนช. มีกรอบเวลาในการ พิจารณา ๖๐ วัน ก่อนจะนำร่างกฎหมายขึ้นทูลเกล้าฯ ซึ่งจะมีกรอบเวลาอีก ๙๐ วัน ดังนั้น จึงมีการคาดการณ์ว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น จะประกาศใช้ได้ภายในเดือนธันวาคม ๒๕๖๑ แต่จะยังไม่สามารถจัดให้มีการเลือกตั้งท้องถิ่นได้ เพราะระยะเวลาระยะหนึ่งขัดกับการเลือกตั้ง ส.ส. ตามโรดแมปที่รัฐบาลประกาศไว้ และ กกต. ได้เสนอว่า การเลือกตั้งระดับชาติและการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ควรมีการเว้นระยะห่างกันประมาณ ๓ เดือน ดังนั้นจึงมีการคาดการณ์ว่า การเลือกตั้งท้องถิ่นจะเกิดขึ้นได้ ในช่วงเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒ โดยจะมีการเลือกตั้งก่อน ๓ ส่วน คือ กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ๗๗ จังหวัด ขณะนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลจะต้องมีกระบวนการแบ่งเขต เลือกตั้งใหม่ให้แล้วเสร็จก่อน

ทั้งนี้ เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ส่วนใหญ่ คล้ายคลึงกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ แต่มีส่วนที่ปรับแก้ตามข้อเสนอของ กกต. เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ และกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการเลือกตั้ง อาทิ การกำหนดให้มีผู้ตรวจการเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย กกต., การกำหนดให้ กกต. สามารถประกาศผลการเลือกตั้งไปก่อน และสามารถสืบสวน หรือวินิจฉัยเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกตั้งไม่ได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือกรณีเห็นว่าการ จัดเลือกตั้งมีการกระทำการไปในทางที่อาจเกิดความเสียหายแก่การจัดเลือกตั้ง ทำให้การเลือกตั้งไม่เป็นไป โดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม กกต. หรือกรรมการ กกต. อาจมีคำสั่งให้ระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ตามที่ เห็นสมควร ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ คือ อำนาจของ กกต. ที่เปลี่ยนแปลงไป, ผู้อำนวยการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดกำหนดค่าใช้จ่ายในการหาเสียงของผู้สมัคร และภายใน ๙๐ วัน นับจากวันเลือกตั้งผู้สมัคร ต้องยื่นบัญชีรายรับรายจ่ายในการเลือกตั้งพร้อมหลักฐานต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

ทั้งนี้ หากมีการใช้จ่ายเกินค่าใช้จ่ายที่กำหนด กกต. สามารถยื่นคำร้องขอต่อศาลอุทธรณ์เพื่อให้มี คำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นได้ นอกจากนั้นในการหาเสียงยังห้ามทำการโฆษณาด้วยการจัดมหรสพรื่นเริง ต่าง ๆ ขณะเดียวกัน หากผู้บริหารหรือสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอนุมัติโครงการที่มีลักษณะจูงใจ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งภายใน ๙๐ วัน ก่อนครบวาระหรือก่อนลาออก ให้ถือว่าเป็นการกระทำฝ่าฝืนข้อห้าม เว้นแต่ โครงการลักษณะบรรเทาทุกข์จากภัยธรรมชาติ ซึ่งจะแก้ไขปัญหาลุพรรคในการบริหารงานท้องถิ่น

* สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๑, จากhttps://www.matichon.co.th/politics/news_1001833

โดยเฉพาะในเรื่องการที่ผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งความได้เปรียบโดยการลาออกก่อนครบวาระ และการอำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการและทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุในการออกเสียง โดยให้อำนวยความสะดวกหรือจัดให้มีการช่วยเหลือในการออกเสียงภายใต้การกำกับดูแลของกรรมการประจำหน่วย ซึ่งเป็นการแก้ไขให้สอดคล้องกับร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส.

นอกจากนี้ ยังมีการแก้ไขที่น่าสนใจ อาทิ กรณีการหาเสียงโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หากฝ่าฝืนหรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของ กกต. ให้ กกต. มีอำนาจสั่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องแก้ไขหรือลบข้อมูลได้ทันที หรือในกรณีที่ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครแล้ว เป็นเหตุให้ต้องเลือกตั้งใหม่ให้ศาลอุทธรณ์สั่งให้ผู้นั้นจ่ายค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งใหม่ตามประมาณการที่ กกต. แกลงต่อศาล หรือกรณีที่ไม่มีผู้สมัครคนใดได้รับเลือกตั้งโดยได้คะแนนมากกว่าคะแนนเสียงที่เลือกผู้ใด ให้มีการประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ โดยที่ผู้สมัครรายเดิมไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นต้น

ขณะที่บทกำหนดโทษ อาทิ การทำเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครคนใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท และให้ศาลเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ๕ ปี และหากเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อ กกต. เป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ - ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๖๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท และให้ศาลเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ๒๐ ปี และหากการกระทำดังกล่าวหัวหน้าพรรคการเมืองรู้เห็นเป็นใจหรือสนับสนุน ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง การตีแผ่ป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งไม่เป็นไปตามที่ กกต. กำหนด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ นอกจากนี้ยังให้ กกต. มีอำนาจกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดไว้เป็นพยาน และไม่ดำเนินคดีก็ได้ เป็นต้น

เปิดร่างพระราชบัญญัติท้องถิ่น ปรับอำนาจ กกต. ตีกรอบคุมเข้ม*

เส้นทางสู่การเลือกตั้งท้องถิ่นเริ่มเป็นรูปเป็นร่างชัดเจนขึ้นตามความคืบหน้าในการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้ง ๖ ฉบับ ฉบับสำคัญที่สุดคือ เปิดร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ตลอดจนกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง ล่าสุดเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ทำการเผยแพร่เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นเวลา ๓๐ วัน หลังจากนั้น กกต. จะนำมาพิจารณาและส่งให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) พิจารณาต่อไปโดยคาดว่าจะสามารถประกาศใช้ได้ภายในเดือน ธ.ค. ปีนี้ สำหรับเนื้อหาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นฯ แตกต่างออกไปจากเดิมนั้นมีหลายส่วน เริ่มตั้งแต่ประเด็นแรกเรื่องลักษณะต้องห้ามไม่ให้ใช้สิทธิเลือกตั้งจากเดิมที่ห้ามแค่

๑. วิกลจริต จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

๒. เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

๓. ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาล หรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

แต่ครั้งนี้กฎหมายใหม่เพิ่มเนื้อหา ห้ามบุคคลที่อยู่ระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

ต่อเนื่องด้วยลักษณะต้องห้ามลงสมัครรับเลือกตั้ง กฎหมายเดิม มาตรา ๔๕ (๘) เขียนแค่ห้ามบุคคลเคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ แต่ร่างกฎหมายฉบับใหม่ปรับเป็น “เคยต้องคำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติหรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก เพราะการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พร้อมเพิ่มรายละเอียดใน (๙) เป็นเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐหรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญาความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกักขังเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในหรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญาความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกักขังเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

* ที่มา : สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑, จาก www.posttoday.com/politic/report/๕๕๔๙๐๐

ส่วนประเด็นการห้ามจัดมหรสพล้อตามพระราชบัญญัติเลือกตั้ง สส. นั้น เดิมกฎหมายในมาตรา ๖๔ ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อจูงใจผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนหรือผู้สมัครอื่น ให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครอื่นให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครอื่น ให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือการชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งการห้ามหาเสียงเลือกตั้งด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ นั้น มีการกำหนดไว้ก่อนหน้านี้อยู่แล้ว ที่สำคัญร่างกฎหมายใหม่ห้ามผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น อนุมัติโครงการหรือกิจกรรมใหม่ ที่เข้าข่ายจูงใจผู้ใช้สิทธิ ภายใน ๙๐ วัน ก่อนวันครบวาระการดำรงตำแหน่ง หรือก่อนการลาออกจากตำแหน่ง เว้นแต่โครงการหรือกิจกรรมดังกล่าวมีลักษณะเป็นการบรรเทาทุกข์จากภัยธรรมชาติ หรือภัยพิบัติสาธารณะ หรือเป็นโครงการหรือกิจกรรมต่อเนื่อง หรือเป็นโครงการที่ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี

อีกประเด็นน่าสนใจที่เพิ่มขึ้นคือ มาตรา ๗๑ กรณีการหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ และความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ว่าโดยทางใดว่าการหาเสียงเลือกตั้งนั้น ผิดหรือไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติหรือคำสั่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับ ของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่แจ้งข้อเท็จจริงให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปโดยพลัน และมีอำนาจสั่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูลโดยทันที

นอกจากนี้ ตามมาตรา ๑๐๖ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้ง สืบสวนหรือไต่สวนแล้วเห็นว่าหลักฐานควรเชื่อได้ว่า ผู้สมัครผู้ใดกระทำการอันเป็นเหตุให้การเลือกตั้งนั้น มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิดหรือรู้เห็นเป็นใจ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครที่กระทำการเช่นนั้นทุกรายไว้เป็นการชั่วคราวไม่เกิน ๑ ปี โดยคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นที่สิ้นสุด จากนั้นให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์เพื่อพิจารณาในกรณีที่ศาลพิจารณาว่าผู้นั้นกระทำความผิดให้ศาลอุทธรณ์สั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น ๑๐ ปี และเมื่อประกาศผลเลือกตั้งแล้วปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผลเลือกตั้งเกิดจากการเลือกตั้งที่มีได้เป็นไปโดยสุจริต ให้ กต. ยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์เพื่อพิจารณา ในกรณีที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยผลการเลือกตั้งเกิดจากการเลือกตั้งมิได้เป็นไป โดยสุจริตเที่ยงธรรมให้ศาลสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่และสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิของผู้ที่กระทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตเป็นเวลา ๑๐ ปี

**มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมดูแลการหาเสียงเลือกตั้งผ่านสื่อสังคมออนไลน์
(ภายใต้ขอบเขตของพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐)***

ในการเลือกตั้งทุกพรรคการเมืองย่อมมีการนำเสนอนโยบายให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งพิจารณา เพื่อเป็นการจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่พรรคของตน และนโยบายดังกล่าวย่อมต้องได้รับการพิจารณาและได้รับความเห็นชอบจากสมาชิกพรรค นโยบายที่ใช้หาเสียงเลือกตั้งจึงกลายเป็นนโยบายของพรรคการเมือง และนโยบายของแต่ละพรรคการเมืองย่อมเป็นตัวกำหนดว่าพรรคของตนจะดำเนินนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินในทิศทางใด หากประชาชนพิจารณาแล้วเกิดความนิยมในนโยบายของพรรคการเมืองนั้น ๆ ประชาชนเหล่านั้นก็จะพิจารณาลงคะแนนเสียงให้การสนับสนุนนโยบายของพรรคการเมืองไปสู่ประชาชนนั้นย่อมมีหลายวิธีการ ภายใต้ขอบเขตของพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐^๑ ประกอบกับระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการหาเสียง ข้อควรปฏิบัติและข้อห้ามปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการดำเนินการใด ๆ ของพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง และผู้มีสิทธิเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ และระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการหาเสียง ข้อควรปฏิบัติและข้อห้ามมิให้ปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะเริ่มต้นจากการแจกใบปลิว ป้ายประกาศหาเสียง วิหุ และโทรศัพท์ แต่ในปัจจุบันวิธีการติดต่อสื่อสารเจริญก้าวหน้าอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบโครงข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีความสะดวก รวดเร็ว ต้นทุนต่ำ และสามารถตอบโต้ได้ทันที ทั้งในรูปแบบของรูปภาพ วิดีโอลิงค์ รวมทั้งการสนทนาออนไลน์ได้อีกด้วย ทั้งหมดนี้ประสานกันจนกลายเป็นสื่อสังคมออนไลน์ในที่สุด นอกจากนี้เรายังไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าการติดต่อสื่อสารด้วยวิธีดังกล่าวนี้มีอิทธิพลต่อความคิดและการตัดสินใจของประชาชนผู้รับสารเป็นอย่างมาก ฝ่ายนิติบัญญัติจึงควรให้ความสนใจกับการหาเสียงและการติดต่อสื่อสารบนสื่อสังคมออนไลน์ระหว่างพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งกับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ประเทศไทยได้มีการนำวิธีการหาเสียงผ่านระบบโครงข่ายอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการรณรงค์หาเสียงอย่างเต็มรูปแบบในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๓ เป็นครั้งแรก แต่ก็ไม่ได้ให้ความสำคัญเท่าใดนัก จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๕๒ นายบารัค โอบามา ได้นำระบบการสื่อสารในรูปแบบสื่อสังคมออนไลน์เข้ามาใช้ในการเลือกตั้งโดยการระดมเงินช่วยเหลือผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์รวมทั้งการสร้างอาสาสมัครทำงานทางการเมืองและชนะการเลือกตั้งในที่สุด ในปัจจุบันประเทศญี่ปุ่นซึ่งเป็นประเทศที่มีกฎหมายเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งอย่างเข้มงวดก็ยกเลิก

* ที่มา : รชยา ลิทธิสิน “วารสาร มจร.วิชาการ ปีที่ ๑๙ ฉบับที่ ๓๗ กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๕๘”

^๑ แม้ว่ากฎหมายฉบับนี้จะถูกยกเลิกไปพร้อมกับการสิ้นสภาพของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แต่กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฯ ของประเทศไทยในส่วนที่ห้ามการหาเสียงภายหลัง ๑๘.๐๐ น. ของวันสุกดิบก่อนวันเลือกตั้งก็มีสาระสำคัญตามแนวทางเดียวกันนี้มาโดยตลอด ผู้เขียนบทความนี้จะใช้เนื้อหาของกฎหมายฉบับนี้เป็นฐานในการพิจารณา

กฎหมายเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยได้แก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา ๑๔๒ ซึ่งได้ใช้กับการเลือกตั้งที่เกิดขึ้นในช่วงปลายเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๖

เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ประเทศไทยได้กำหนดให้เป็นวันลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร พรรคการเมืองต่าง ๆ ก็ได้นำวิธีการหาเสียงผ่านระบบออนไลน์มาใช้แข่งขันกันอย่างกว้างขวาง แต่จากการสำรวจข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นเวลาใกล้เลือกตั้ง พบว่าจากเว็บไซต์ของพรรคการเมืองต่าง ๆ มีเพียง ๑๙ พรรคจาก ๔๐ พรรค เท่านั้น ที่มีเว็บไซต์ของพรรคให้ประชาชนสามารถเข้าสู่ข้อมูลได้ ซึ่งส่งผลให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เท่าเทียมกัน จนอาจก่อให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เท่าเทียมกัน จนอาจก่อให้เกิดการกระทำที่ผิดกฎหมายขึ้น เพราะเหตุว่ากฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งได้บัญญัติว่า ห้ามทำการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด นับแต่เวลา ๑๘.๐๐ น. ของวันก่อนวันเลือกตั้ง ๑ วัน จนถึงวันเลือกตั้ง ดังนั้น หลังเวลา ๑๘.๐๐ น. ของวันที่ ๒ กรกฎาคม จะต้องหยุดปราศรัย หยุดหาเสียงทันที หลายฝ่ายจึงเป็นกังวลเกี่ยวกับการหาเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงได้หารือกับตัวแทนของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในเวลาต่อมานายสุทธิพล ทวีชัยการ เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งกล่าวถึงผลการหารือว่า การหาเสียงผ่านระบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือเว็บไซต์นั้นไม่มีกฎหมายห้าม แต่ว่ารายจ่ายที่เกิดขึ้นจะต้องคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในการหาเสียงของพรรคการเมือง หรือหากผู้สมัครรับเลือกตั้งมีการนำเสนอข้อความในช่วงที่มีพระราชกฤษฎีกาเลือกตั้งโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ หากมีรายจ่ายเกิดขึ้น จะต้องหาวิธีการนำมาคิดรวมเป็นค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง ในขณะที่เดียวกันผู้มีสิทธิเลือกตั้งก็จะใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง โดยอาจจะสร้างกิจกรรมเชิญชวนให้คนในเครือข่ายมาดำเนินกิจกรรมทางการเมืองด้วย กิจกรรมดังกล่าวแม้เป็นสิทธิเสรีภาพที่สามารถทำได้ แต่การเชิญชวนให้เลือกผู้สมัครฯ คนใดหลังเวลา ๑๘.๐๐ น. ก่อนวันเลือกตั้ง ๑ วัน หรือการแสดงความคิดเห็นในลักษณะเข้าข่ายการหาเสียงใส่ร้ายก็ถือว่ามีความผิดเจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบหาผู้กระทำผิดได้จากประวัติการใช้งานและสภาพแวดล้อม แต่ในส่วนของสื่อสังคมออนไลน์อย่างเฟซบุ๊กและทวิตเตอร์ที่มีผู้ให้บริการอยู่ต่างประเทศ หากจะตรวจสอบจะต้องทำเรื่องร้องขอความร่วมมือไปยังต่างประเทศ ซึ่งขณะนี้ยังไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร ในเบื้องต้นต้องพิสูจน์ให้ได้ก่อนว่าผู้ใช้งานเป็นเจ้าของบัญชีจริงหรือไม่ หรือมีใครสมัครให้ ซึ่งเป็นเรื่องที่ตรวจสอบได้ยาก ดังนั้น เมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ พบว่ามีปัญหาในด้านกฎหมายที่ไม่อาจนำมาใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาแยกออกเป็นปัญหาด้านกฎหมายและปัญหาในทางปฏิบัติ ดังนี้

๑. ปัญหาทางด้านกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ จะพบว่ามีปัญหาในทางกฎหมายทั้งในส่วนในเรื่องค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง และในส่วนในเรื่องระยะเวลาในการหาเสียงเลือกตั้ง

๒. ปัญหาในทางปฏิบัติ ปัจจุบันผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมืองได้มีการนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการหาเสียงเลือกตั้งอย่างกว้างขวาง แต่ไม่มีหน่วยงานของรัฐหน่วยใดที่ทำหน้าที่ติดตามการหาเสียงเลือกตั้งผ่านสื่อสังคมออนไลน์โดยเฉพาะ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีเพียงการขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อคอยติดตามการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในช่วงของการหาเสียงเลือกตั้งเท่านั้น

บทวิเคราะห์

เมื่อนักการเมืองและพรรคการเมืองเองในประเทศไทยได้มีการนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการหาเสียงเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งได้กำหนดค่านิยามคำว่าเว็บไซต์ให้หมายความรวมถึงเฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการหาเสียงต้องคิดรวมเป็นค่าใช้จ่าย และให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่เช่นนั้นจะถือเป็นความผิด ในขณะที่กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายว่าให้ผู้อำนวยความสะดวกเลือกตั้งหรือผู้ช่วยในการหาเสียงเลือกตั้งมีการใช้อินเทอร์เน็ตส่วนบุคคลหรือจากที่สาธารณะเพื่อวัตถุประสงค์ในการได้มาซึ่งคะแนนเสียง รายงานเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารกับประชาชน การซื้อหรือเช่าอีเมลที่ใช้เพื่อกำกับดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ทางการเมือง การชำระเงินจากรายการต่าง ๆ ในอีเมลจะถูกโอนไปยังคณะกรรมการทางการเมือง ในประเทศญี่ปุ่นแต่เดิมแม้จะไม่มีบทบัญญัติว่าอนุญาตให้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ แต่ก็ได้มีการนำช่องทางการสื่อสารทางสื่อสังคมมาใช้อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงการเลือกตั้งของญี่ปุ่นในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ และปี พ.ศ. ๒๕๕๓ มีการใช้อินเทอร์เน็ตที่เป็นสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์แนะนำตัวเองของผู้สมัครรับเลือกตั้งเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จึงมีความจำเป็นในการแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งในส่วนของ Public Offices Election Law (POEL) มาตรา ๑๔๒ ได้มีการอนุญาตให้ใช้อีเมลและวิธีการใด ๆ ในการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต และได้จัดประเภทค่าใช้จ่ายจากอินเทอร์เน็ตให้อยู่ในหมวดของสื่อสิ่งพิมพ์ ค่าใช้จ่ายในการสร้างและดูแลเว็บไซต์นั้นต้องคำนวณรวมไปในค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง แม้จะไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้ก็ตามและในอนาคตการคิดค่าใช้จ่ายส่วนนี้อาจคิดเป็นอัตราเดียวกับค่าโทรศัพท์ การส่งสารผ่านอินเทอร์เน็ตหรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ทุกครั้งต้องมีการแจ้งเตือนไปยังผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ พรรคการเมืองที่สังกัด เพื่อเป็นอีกทางหนึ่งที่จะใช้ในการตรวจสอบ โดยจะคำนวณค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์เฉพาะช่วงเวลาที่อนุญาตให้หาเสียงเลือกตั้งเท่านั้นที่ต้องนำมารวมเป็นค่าใช้จ่ายที่ต้องแจ้งแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งด้วย

ประเทศไทยยังไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผ่านสื่อสังคมออนไลน์อย่างชัดเจน แต่มีบทบัญญัติของกฎหมายในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๘ โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับระยะเวลาในการหาเสียงเลือกตั้ง กำหนดให้หาเสียงได้ภายใน ๑๘.๐๐ น. ของวันก่อนลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เมื่อตีความตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแล้วจะพิจารณาการกระทำความผิดเกี่ยวกับการหาเสียงเฉพาะกรณีการเผยแพร่เอกสารอิเล็กทรอนิกส์เท่านั้น แต่เมื่อได้ทำการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวออกไปแล้ว ข้อมูลนั้นก็ยังคงอยู่ตลอดเวลาแม้กระทั่งช่วงเวลาที่ห้ามมีการหาเสียงสามารถส่งต่อ สามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้ตลอดเวลา และยังสามารถเห็นได้อีกด้วย

ประเทศสหรัฐอเมริกากฎหมายได้เปิดโอกาสให้มีการหาเสียงผ่านระบบการสื่อสารได้อย่างเสรี ไม่จำกัดระยะเวลาและสถานที่ พรรคการเมืองผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งผู้สนับสนุนสามารถหาเสียงเลือกตั้งได้ตลอดเวลา ยกเว้นการหาเสียงในหน่วยเลือกตั้ง เพราะอาจจะเป็นการลิดรอนสิทธิผู้ที่กำลังตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หรือสร้างความกังวลให้แก่ผู้มาลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ประเทศญี่ปุ่นบัญญัติว่าพรรคการเมืองหรือผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งที่จะหาเสียงด้วยวิธีการส่งอีเมล จะต้องมีการระบุอีเมล ชื่อ ที่อยู่ ของผู้ส่งไว้อย่างชัดเจน และผู้ส่งยังต้องเก็บสำเนาเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวไว้ด้วยเพื่อระบุเวลาที่ชัดเจน ทั้งยังป้องกันการปลอมหรือใส่ร้ายจากคู่แข่งทางการเมืองได้อีกด้วย

ส่วนประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่ชัดเจน โดยการสรุปความเห็นของที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งว่า การหาเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ไม่ผิดกฎหมายการเลือกตั้งแต่ประการใด แต่ปัญหาคือการเผยแพร่ข้อมูลออนไลน์ ช่วงระยะเวลาหลังจาก ๑๘.๐๐ น. ของวันก่อนลงคะแนนเสียงเลือกตั้งย่อมถือเป็นการกระทำความผิด การที่กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาไม่มีการจำกัดระยะเวลาและวิธีการในการหาเสียงเลือกตั้งทำให้หน่วยงานของรัฐนั้นไม่ต้องเสียงบประมาณในการจัดหาบุคลากร หรือบริหารจัดการหน่วยงานเพื่อกระบวนการในการตรวจสอบการใช้สื่อสังคมออนไลน์ มีเพียงการสังเกตการณ์บริเวณที่เป็นหน่วยเลือกตั้งเท่านั้น

ในประเทศญี่ปุ่นส่วนของหน่วยงานที่บริหารจัดการการเลือกตั้งและหน่วยงานที่ตรวจสอบการกระทำความผิดเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งผ่านสื่อสังคมออนไลน์เป็นหน่วยงานเดียวกัน จึงไม่ต้องมีหน่วยงานแยกต่างหากเพื่อจัดให้เป็นหน่วยงานเฉพาะที่จะติดตามพฤติกรรมใด ๆ ของประชาชนในช่วงเวลาหาเสียงเลือกตั้งเป็นพิเศษ แต่หน่วยงานที่ตรวจสอบก็จะทำการตรวจสอบเพียงแค่ช่วงระยะเวลาในการหาเสียงเท่านั้น การที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ส่งต้องระบุอีเมล ชื่อ ที่อยู่ ระยะเวลาการส่ง และต้องเก็บสำเนาเอกสารอิเล็กทรอนิกส์นั้นไว้ด้วย ซึ่งการที่กฎหมายกำหนดไว้เช่นนี้ก็เพื่อจะให้ทำการคัดแยกว่ามีการกระทำความผิดในช่วงเวลาต้องห้ามหรือไม่ และบุคคลใดเป็นผู้ส่ง ส่วนประเทศไทยมีทั้งคณะกรรมการการเลือกตั้ง กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและสำนักงานตำรวจแห่งชาติทำหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นการทำงานที่ทับซ้อนกัน รายละเอียดในการ

ปฏิบัติของแต่ละหน่วยงานก็ย่อมแตกต่างกันออกไป หากเป็นการตรวจสอบอย่างเดียวกันก็ไม่ควรที่จะทำงานทับซ้อนกันเพื่อที่จะไม่เป็นการสิ้นเปลืองบุคลากรของรัฐและสิ้นเปลืองงบประมาณในการบริหารจัดการในช่วงเวลาที่มีการหาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งกรณีประเทศไทยนั้นอาจเป็นเพราะยังไม่มีกฎหมายที่ชัดเจน จึงยังไม่สามารถที่จะจัดการอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอ

บทสรุป

เมื่อสภาพทางสังคมเปลี่ยนไปมาตรการใด ๆ ที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการจัดระเบียบทางสังคมก็ย่อมต้องพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน เมื่อเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทย สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่นแล้วจะพบว่า ระเบียบ ข้อปฏิบัติในส่วนของการหาเสียงเลือกตั้งโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ในประเทศไทยจะเข้มข้นมากในช่วงระหว่างการหาเสียงเลือกตั้ง เมื่อไม่มีกฎหมายไทยบัญญัติไว้ก็อาจเกิดการกระทำความผิดขึ้น และอาจมีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับรายจ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง เมื่อไม่มีการตรวจสอบหรือหลักเกณฑ์คำนวณค่าใช้จ่ายกรณีดังกล่าว พรรคที่มีผู้สนับสนุนจำนวนมากก็สามารถที่จะใช้ผู้สนับสนุนนำเสนอข้อความผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์แทนจนอาจทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของความไม่เท่าเทียมกันระหว่างผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองในที่สุด

การหาเสียงเลือกตั้งนั้นกฎหมายของทุกประเทศมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการแสดงรายจ่ายเพื่อความโปร่งใสและชัดเจนได้เปรียบเสียเปรียบกันระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้ง ดังนั้น จึงต้องมีการปรับแก้เพื่ออำนวยความสะดวกระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งมีความกังวลเป็นอย่างมากเกี่ยวกับการทำผิดกฎหมายการเลือกตั้งคือการหาเสียงในช่วงระยะเวลาหลัง ๑๘.๐๐ น. ของวันก่อนวันลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ๑ วัน หากกฎหมายเปิดโอกาสให้มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์หาเสียงเลือกตั้งได้อย่างเสรี โดยไม่จำกัดระยะเวลาการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการหาเสียงเลือกตั้งย่อมส่งผลดีในแง่ที่คู่แข่งทางการเมืองจะตรวจสอบกันและกัน โดยมุ่งหวังเพื่อให้เกิดการลงโทษทางการเมืองจากการกระทำความผิดดังกล่าว รัฐจึงไม่ต้องสิ้นเปลืองงบประมาณในการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อมาสังเกตการณ์หรือตรวจสอบการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในช่วงระยะเวลาหาเสียงเลือกตั้ง ในเรื่องของประเด็นการคำนวณค่าใช้จ่ายที่แต่ละพรรคการเมืองใช้ไปในส่วนของการใช้สื่อสังคมออนไลน์นั้น ก็ไม่ได้มีหลักเกณฑ์ที่จะสามารถกำหนดได้แน่นอน เพราะในแต่ละช่วงเวลา ค่าใช้จ่าย ค่าบริการ อาจจะไม่เท่ากัน เพียงแต่ได้กำหนดไว้โดยรวมว่าจะต้องให้คิดค่าใช้จ่ายจากการรณรงค์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในช่วงของการหาเสียงเลือกตั้งรวมเข้าไปในบัญชีค่าใช้จ่ายที่ต้องแจ้งต่อรัฐบาลด้วย ประเทศญี่ปุ่นได้มีแนวคิดไว้ในอนาคตอาจจะคำนวณค่าใช้จ่ายจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นอัตราเดียวกันกับการใช้โทรศัพท์ในการหาเสียงเลือกตั้ง เมื่อสื่อสังคมออนไลน์นั้นมีต้นทุนที่ต่ำและสามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้ตลอดเวลา การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการหาเสียงเลือกตั้งนอกจากจะมีการว่าจ้างเอกชนในการทำเว็บไซต์หรือบล็อกส่วนตัวในช่วงของการหาเสียงเลือกตั้งแล้ว ส่วนที่เป็นเว็บไซต์ บล็อกช่องทางอื่น ๆ ของสื่อสังคมออนไลน์ ที่ได้มีความเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา แม้กระทั่งไม่อยู่ในช่วงของการเลือกตั้งในช่วงที่ไม่อยู่ในระยะเวลาของการหาเสียงเลือกตั้งควรที่จะได้รับการยกเว้นและคำนวณค่าใช้จ่ายเฉพาะ

ช่วงของการหาเสียงเลือกตั้งเท่านั้น เป็นการกระตุ้นให้พรรคการเมืองหรือผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งมีแรงจูงใจที่จะทำประโยชน์เพื่อประชาชนอยู่ตลอดเวลา เพื่อแสดงให้ประชาชนได้รับทราบถึงผลงานที่ได้กระทำ เมื่อมีความเคลื่อนไหวตลอดเวลาเมื่อถึงช่วงเวลาการเลือกตั้งก็ย่อมต้องได้รับความนิยมนับสนับสนุนจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งมากขึ้นตามไปด้วย ดังนั้น ควรจะมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการคำนวณค่าใช้จ่ายในช่วงระยะเวลาดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้ากฎหมายเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งผ่านสื่อสังคมออนไลน์พบว่า กฎหมายการเลือกตั้งของไทยในปัจจุบันยังไม่มีข้อกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่จะนำมาแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายในการละเมิดกฎหมาย จากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ดังกล่าว ผู้เขียนจึงขอเสนอแนะดังนี้

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งลงความเห็นว่ายินเทอร์เน็ตเป็นวิธีการที่สามารถใช้หาเสียงเลือกตั้งได้ ก็ควรระบุให้ชัดเจนว่าการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตแบบใด ประเภทใด ที่จะต้องนำมาคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในช่วงการหาเสียงเลือกตั้ง โดยอาจจะต้องมีมาตรการที่จะต้องให้พรรคการเมือง ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง แจ้งชื่อผู้ใช้และ/หรือ URL ไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนที่จะถึงวันเปิดให้หาเสียงเลือกตั้ง เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบข้อเท็จจริง ผู้เขียนเห็นควรที่ต้องแก้ไขรายละเอียด ดังนี้

“ค่าโฆษณาในสื่อต่าง ๆ ได้แก่ ค่าลงโฆษณาในหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ รวมทั้งสื่ออินเทอร์เน็ต ค่าจัดทำหรือจ้างในการผลิตสื่อเพื่อการออกอากาศ เช่น เทปวิทยุกระจายเสียง กรณีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสื่ออินเทอร์เน็ตต้องแจ้งจำนวนเว็บไซต์ ระบุชื่อบัญชีผู้ใช้ (user name, URL) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนถึงกำหนดวันหาเสียงเลือกตั้ง”

กฎหมายได้กำหนดระยะเวลาในการหาเสียงเลือกตั้งไว้ตั้งแต่เริ่มมีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจนถึงเวลา ๑๘.๐๐ น. ของวันก่อนวันเลือกตั้ง ๑ วัน จนกระทั่งเวลา ๒๔.๐๐ น. ของวันลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งมีความเห็นว่าการเผยแพร่ข้อความประชาสัมพันธ์ซ้ำข้อความเดิมที่เคยประกาศไว้แล้วบนโครงข่ายอินเทอร์เน็ตให้พิจารณาโดยใช้หลักเกณฑ์เดียวกับป้ายหาเสียงที่ตั้งไว้ก่อนและไม่ได้มาเก็บให้หมดก่อนเวลา ๑๘.๐๐ น. ก็ไม่ถือว่าผิดกฎหมายเลือกตั้ง แต่หากมาทำป้ายซ้ำว่างหลังเวลา ๑๘.๐๐ น. ถือว่ามีความผิดตามกฎหมาย การที่กฎหมายห้ามไม่ให้หาเสียงในช่วงระยะเวลาดังกล่าวในความเป็นจริงไม่อาจจะนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การห้ามหาเสียงเลือกตั้งในช่วงเวลาดังกล่าวจึงไม่ควรรวมถึงสื่อสังคมออนไลน์ ผู้เขียนเห็นด้วยกับการใช้วิธีการเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกาที่ไม่มีบทบัญญัติห้ามการหาเสียงเลือกตั้งผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ไม่ว่าจะอยู่ในช่วงระยะเวลาใดของการหาเสียงเลือกตั้ง หรือแม้แต่การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แต่จะพิจารณาการกระทำความผิดเฉพาะการหาเสียงบริเวณหน่วยเลือกตั้งเท่านั้น เพราะเมื่อเปิดให้มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างเสรี พรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งมีผู้สนับสนุนอยู่แล้ว ผู้สนับสนุนเหล่านั้นย่อมที่จะปกป้องผลประโยชน์ให้แก่ฝ่ายตน จนทำให้เกิดกลไกในการตรวจสอบขึ้นมาโดยไม่ต้องใช้บุคลากรจากภาครัฐ และรัฐก็ไม่จำเป็นต้องจัดให้มี

หน่วยงานเพื่อการสังเกตการณ์ทางอินเทอร์เน็ตให้สิ้นเปลืองงบประมาณแผ่นดินและผู้สนับสนุนพรรคการเมืองและนักการเมืองนั้นมียุ่ทั่วประเทศย่อมมีจำนวนมากกว่าบุคลากรที่ภาครัฐจะจัดหาได้ หน่วยงานของรัฐควรมีหน้าที่เพียงรับเรื่องราวร้องทุกข์ที่อาจเกิดขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าวเท่านั้น ผู้เขียนมีแนวคิดว่บทบัญญัติกฎหมายควรได้รับการแก้ไข ดังนี้

บทบัญญัติที่กำหนดว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดทำการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการใด ๆ ไม่ว่าจะ เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด นับแต่เวลา ๑๘.๐๐ น. ของวันก่อนวันเลือกตั้ง ๑ วัน จนถึงวันเลือกตั้ง

บทบัญญัติเรื่องระยะเวลาในมาตรานี้มิให้รวมถึงวิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์

การแก้ไขปัญหาทางการปฏิบัติ

ควรจัดให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางเกี่ยวกับการควบคุมตรวจสอบการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในช่วงของการหาเสียงเลือกตั้งเพียงหน่วยงานเดียวเพื่อป้องกันการท้งานที่ทับซ้อนกัน เพราะในปัจจุบันแนวทางการท้งานของคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับการดูแลการหาเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ คือ การขอความร่วมมือกับกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อช่วยกันป้องกันและตรวจสอบ หากมีการนำเสนอข้อความผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่อาจจะก่อให้เกิดการกระทำผิดตามกฎหมาย ทำให้เกิดความยุ่งยากในการท้งาน ลดงบประมาณของรัฐที่ต้องใช้จ่ายไปในแต่ละหน่วยงาน ลดการใช้บุคลากรของรัฐ

"การตราพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ"

"พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชบัญญัติโดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกันจำนวนไม่น้อยกว่า ยี่สิบห้าคน หรือคณะรัฐมนตรี หรือสภาปฏิรูปแห่งชาติตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง แต่ร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวด้วยการเงินจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามวรรคสอง หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการ ตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้จ่ายเงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ หรือเงินตรา

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวกับการเงินหรือไม่ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือสภาปฏิรูปแห่งชาตินั้น คณะรัฐมนตรีอาจขอรับไปพิจารณาก่อนสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะรับหลักการก็ได้

การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำโดยวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ แต่การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยคณะรัฐมนตรีหรือผู้รักษาการตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น"

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗, มาตรา ๑๔)